

17.6.2015

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

11 – 2015

Kokousaika: 17.6.2015 klo 16.00 – 20.22

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

11 – 2015

Mötestid: 17.6.2015 kl 16.00 – 20.22

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

17.6.2015

160—161 §	6
Esityslistan asia nro 3 ja 4	6
VUODEN 2014 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY SEKÄ VASTUUVAPAAUS VUODELTA 2014.....	6
HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2014 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEEN	6
Kaupunginjohtaja Pajunen	6
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Koulumies	8
Valtuutettu Urho.....	10
Valtuutettu Kivekäs	13
Valtuutettu Arajärvi	15
Valtuutettu Muttilainen	17
Valtuutettu Hyttinen	19
Ledamoten Storgård	21
Valtuutettu Laaninen.....	24
Valtuutettu Mäkimattila	25
Valtuutettu Ingervo.....	27
Valtuutettu Hakanen	29
Valtuutettu Jalovaara	31
Valtuutettu Koskinen.....	33
Valtuutettu Muurinen.....	34
Valtuutettu Asko-Seljavaara	36
Valtuutettu Karhuvaara	37
Valtuutettu Holopainen	38
Valtuutettu Loukoila	39
Valtuutettu Vuorjoki.....	40
Valtuutettu Rautava	42
Valtuutettu Muttilainen	43
Valtuutettu Arajärvi	43
Kaupunginjohtaja Pajunen	44
Valtuutettu Hakanen	44
Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)	45
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	45
Ledamoten Brettschneider.....	46
Valtuutettu Saarnio	47
Valtuutettu Muttilainen	47
Ledamoten Månsson	47
Valtuutettu Anttila.....	48
Valtuutettu Hursti	49
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Asko-Seljavaara	50
Valtuutettu Huru.....	50
Valtuutettu Hursti	51

17.6.2015

Kaupunginjohtaja Pajunen	52
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	52
Valtuutettu Hursti	53
162 §.....	53
Esityslistan asia nro 5	53
MUUTOKSIA KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOONPANOSSA	53
Valtuutettu Honkasalo.....	53
Valtuutettu Vuorjoki.....	54
Valtuutettu Taipale.....	56
Ledamoten Oker-Blom.....	56
Valtuutettu Jalovaara	57
Valtuutettu Muttilainen	57
Valtuutettu Vuorjoki.....	58
Kaupunginjohtaja Pajunen.....	58
Valtuutettu Honkasalo.....	58
Ledamoten Storgård.....	58
Valtuutettu Laaninen.....	59
Valtuutettu Kanerva	59
Valtuutettu Ebeling.....	60
165 §.....	60
Esityslistan asia nro 8	60
OPETUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN SEKÄ SEN RUOTSINKIELISEN JAOSTON JÄSENTEN JA PUHEENJOHTAJAN VALINTA.....	60
Ledamoten Månsson	60
166 §.....	61
Esityslistan asia nro 9	61
ERÄIDEN MÄÄRÄRAHOJEN SIIRTO SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTON JA HUS:IN VÄLILLÄ	61
Valtuutettu Huru.....	61
167 §.....	61
Esityslistan asia nro 10	61
LAINAN MYÖNTÄMINEN PLANMECA GOLF AREENA HELSINKI OY:LLE	61
Valtuutettu Hakanen	61
169 §.....	62

17.6.2015

Esityslistan asia nro 12	62
HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖRAPORTTI VUODELTA 2014	62
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	62
Valtuutettu Stranius	64
Valtuutettu Koskinen	65
Valtuutettu Hakanen	66
Valtuutettu Razmyar	67
Ledamoten Månsson	68
Apulaiskaupunginjohtaja Sauri	68
Valtuutettu Koskinen	69
Valtuutettu Stranius	69
171 §	70
Esityslistan asia nro 14	70
NUORISOTOIMEN JOHTOSÄÄNNÖN UUDISTAMINEN	70
Valtuutettu Hakanen	70
Valtuutettu Kantola	71
Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen	72
Valtuutettu Ingervo	73
Valtuutettu Huru	74
Valtuutettu Hakanen	74
Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen	75
Valtuutettu Huru	75
Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen	75
Valtuutettu Perälä	76
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Perälä (vastauspuheenvuoro)	77
Valtuutettu Kantola	77
Valtuutettu Korkkula	77
Valtuutettu Hakanen	78
174 §	79
Esityslistan asia nro 17	79
PISARARADAN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12290)	79
Valtuutettu Niiranen	79
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	80
Valtuutettu Niiranen (vastauspuheenvuoro)	80
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	80
Valtuutettu Hakanen	80
Valtuutettu Rautava	82

17.6.2015

Valtuutettu Soininvaara.....	82
Valtuutettu Puhakka.....	83
Valtuutettu Huru.....	83
Valtuutettu Männistö	84
Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki	85
Valtuutettu Kantola	86
Valtuutettu Hakanen	86
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)	87
Valtuutettu Muttilainen	88
Valtuutettu Rautava	88
Valtuutettu Lovén.....	89
Valtuutettu Kantola	89
Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki	90
175 §.....	90
Esityslistan asia nro 18	90
SÖRNÄISTEN KORTTELIN 10570 OSAN, SATAMA-, VESI- JA KATUALUEIDEN SEKÄ VENESATAMAN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12284, VERKKOSAAREN ETELÄOSA)	90
Valtuutettu Hakanen	90

17.6.2015

160—161 §

Esityslistan asia nro 3 ja 4

VUODEN 2014 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY SEKÄ VASTUUVAPAUS VUODELTA 2014

HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2014 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vuoden 2014 tilinpäätös on poikkeuksellinen Helsingin kaupungilla. Kaupungin kirjanpidollisen tuloksen muodostumiseen vaikutti merkittävästi Helsingin Energian ja Helsingin Satama -liikelaitosten yhtiöittämisestä seuranneet kirjanpidolliset satunnaiset tuotot. Nämä vaikuttavat yhdessä muiden kaupunkien ja kuntien vastaavien toimien kanssa kuntatalouden tilinpäätöslukuihin.

Tilikauden tulos oli talousarviota edellistä vuotta parempi. Kuitenkin Helsingin verotulot kasvoivat vaatimattomasti. Kaupungin toimintamenojen kasvu jäi alle 1 %:iin. Vuonna 2014 päästiin myös selvästi kohti strategian tavoitetta, jonka mukaan rahoitetaan nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituotoilla. Kaupungin vuosikate oli edellistä vuotta hieman parempi ja kattoi poistot, mitä pidetään kuntataloudessa yleisesti kuntatalouden tasapainon tyydyttävänä tasona. Kaupungin lainakanta kuitenkin kasvoi investointien rahoittamisen johdosta, joskin edellisvuotta maltillisemmin. Vuodesta 2008 lähtien Helsingin lainakanta on kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,6 miljardiin euroon.

Arvoisat valtuutetut.

Suomen kansantalous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Talous on jo pidemmän aikaa supistunut, ja nopeaa käännettä parempaan ei ole odotettavissa. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote supistui viime vuonna 0,1 prosenttia. Kansainvälisen talouden kehittyminen on viime aikoina ollut kaksijakoista. Yhdysvalloissa ja

17.6.2015

Isossa-Britanniassa kasvunäkymät ovat hyvät, ja vuonna 2015 molempien maiden kasvun ennustetaan olevan noin 3 %:n tuntumassa. Vaikka Kiinan kasvu vaimenee lähivuosina, se yltää vielä vuonna 2016 lähes 7 %:iin. Euroalueen tilanteen ennustetaan jatkuvan vaisuna. Suomen vuoden 2015 kasvuksi ennakoitaan 0,3 %. Ennuste on yhä heikentynyt alkuvuodesta. Valtiovarainministeriön ennustamalla lähivuosien talouskasvun tasolla julkisen talouden tilanne ei tule paranemaan. Rakenteellisten uudistusten voimaansaattamisella on kiire, jotta talouspoliittinen uskottavuus säilyy ja kasvupotentiaalia saadaan keskipitkällä aikavälillä nostettua.

Hallitusohjelma sisältää lukuisia toimenpiteitä, jotka muuttavat julkisen sektorin tuloja ja menoja. Uuden hallituksen toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi vaativatkin vielä jatkoselvittelyjä ja tietenkin valtioneuvoston päätöksiä. Kesän ja syksyn mittaan arviot vaikutuksista kuntatalouteen tulevat tarkentumaan. Julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalousohjelman vaikutukset on myös otettava huomioon.

Arvoisat valtuutetut.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa todetaan, että strategia-kauden tavoite emokaupungin käyttömenojen reaalikasvusta saavutettiin vuonna 2014. Strategiaohjelman mukaisen menokasvutavoitteen saavuttaminen ja investointiraamin noudattaminen eivät kuitenkaan riitä pysäyttämään lainakannan kasvua. Kaupungin rahoitus on pysyvästi aiempaa matalammalla tasolla heikon talouden tilan ja liikelaitosten yhtiöittämisten myötä. Vuosikatteen ennakoitaan tulevina vuosina olevan riittämätön jopa poistoihin nähden. Tulorahoituksen riittävyys on siis edelleen kiinnitettävä huomiota ja pidettävä kiinni talouden tuottavuustavoitteesta.

Talousnäkökymät vuosille 2016—2018 taloussuunnitelmaa ajatellen ovat edelleen epävarmat. Lähivuosien talouskasvuun, julkiseen velkaantumiseen ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuteen liittyy suuria riskejä, jotka toteutuessaan heikentävät työllisyyttä, vähentävät verotuloja ja omalta osaltaan sisältävät riskin siihen, että on paineita julkisten menojen kasvuun.

Helsingin oman palvelutuotannon rahoitustilannetta on viime vuosina helpottanut se, että Helsingin Energian kertyneistä pääomista on voitu siirtää kaupungin palvelujen rahoittamiseen vuosittain merkittävä summa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi hyvinä verotulovuosinakaan ollut tasapainossa. Tänä vuonna Helen Oy ei jaa osinkoja. Jatkossa osinkojen arvioidaan jäävän noin 1/3:aan aikaisempien vuosien tuloutuksesta.

17.6.2015

Edellä esitetyn kaupungin heikkenevän rahoituspohjan haasteeseen kaupunki joutuu vastaamaan yhtä aikaa kiristyvän kuntatalouden ja maatalan talouskasvun kanssa. Lauta- ja johtokunnat ovat juuri tehneet ehdotuksensa vuoden 2016 talousarvioksi. Syksyllä on vuorossa koko kaupunkia koskeva päätösvalmistelu ja -käsittely. Odotettavissa on vaikeita päätöksiä.

Kiitos.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Koulumies

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunta on olemassa kaupunginvaltuutettuja varten. Sen tehtävä on valvoa, että valtuuston tahto toteutuu kaupungin hallinnossa. Lautakunnan puheenjohtajana minulla on nyt ilo esitellä teille tämä tuorein arviointikertomus kaupungin toiminnasta viime vuonna.

Haluan kiittää tarkastusviraston henkilökuntaa isosta työpanoksesta sen suhteen. Virkamiesten työtaakkaa lisäsi tänä vuonna se, että annoimme valtuustolle ensimmäistä kertaa erillisraportin alkuvuodesta. Sen aiheenahan oli selvittää, millainen yhteys talousarvion sitovilla toiminnallisilla tavoitteilla on strategiaohjelmaan.

Tässä nyt esillä olevassa arviointiraportissa selvitimme aluksi, kuten tavallista, kaupungin taloustilannetta. Kaupunginhallitus ansaitsee nyt kiitokset siitä, että se on onnistunut rajoittamaan kaupungin menokasvua viime vuonna. Tuottavuuskehityksessä on kuitenkin vielä parantamisen varaa. Huolta herättää eniten se, että investoinnit rahoitetaan entistä suuremmassa määrin tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myynnillä. Se ei ole kestävä tie pitkällä tähtäimellä. Kun tarkastellaan sitä, millainen on toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuoden jaksolta, luku on negatiivinen. Se tarkoittaa, että menoja katetaan joko vähentämällä olemassa olevia kassavaroja tai ottamalla lisää lainaa.

Hyvät valtuutetut.

Helsingin lainakanta on kasvanut koko ajan vuosien 2009—2014 ajan. Sillä tiellä emme voi enää jatkaa. Meidän on aika ryhdistäytyä ja alkaa noudattaa paremmin talouden tuottavuustavoitetta.

17.6.2015

Pääkaupunkiseudun tarkastuslautakunnat tekevät vuosittain yhteistyötä penkoakseen jotakin kuntarajat ylittävää isompaa arviointiaihetta. Tällä kerralla arvioimme sitä, miten omistajaohjaus toteutuu kuntayhtymissä, eli miten kaupunkien tahto käytännössä toteutuu HSY:ssä ja HSL:ssä. Helsingin puolesta tässä pääkaupunkiseudun ohjausryhmässä oli tällä kertaa mukana varapuheenjohtaja Pentti Arajärvi, koska olin itse esteellinen enkä ostanut osaa aiheen käsittelyyn, mutta nostan nyt tässä lopputuloksista esiin muutaman pointin.

Näistä 2 kuntayhtymästä ongelmallisemmalta vaikuttaa HSY. Sen velkaisuus ja tarvittavat korjausinvestoinnit vanhentuneen putkiverkon vuoksi ovat lähivuosina erittäin suuri haaste varsinkin Helsingin kannalta. Helsingin vanhaa putkiverkostoa ei ole uusittu tarvittavassa määrin samalla, kun verkostoa on kuitenkin laajennettu muissa ympäryskunnissa. Valitettavasti kuntayhtymien hallituksissa istuvilla luottamusmiehillä tuntuu olevan epäselvyyttä siitä, mitä tahoja heidän pitäisi siellä päätöksenteossa edustaa. Kaikilla ei ole mielissä aivan kirkkaana se, että heidän pitäisi edustaa siellä ennen kaikkea omistajatahon eli kaupunkien mielipidettä.

Olisikin toivottavaa, että Helsingin konsernijaosto ottaisi tiukemman roolin kuntayhtymien toiminnan ohjauksessa ja yhtymien hallitusten jäsenten omistajaohjausroolin selkeyttämisessä. Ongelmana on myös se, että viranhaltijat vaikuttavat ajavan kuntayhtymissä omia näkemyksiään kuuntelematta hallitusta erityisesti HSY:ssä. Pääkaupunkiseudun tarkastuslautakunnat havaitsivat yhdessä, että HSY on liian itsenäinen toiminnassaan eikä se ole noudattanut kaikissa asioissa omistajakaupunkien tahtoa.

Kuntayhtymien taloudelliset tavoitteet pitää asettaa nykyistä selvemmin omistajakaupunkien yhteistyönä. HSY on yrittänyt esimerkiksi ryhtyä hankkeisiin, joista kaupungit eivät ole tietoisia tai joihin ne eivät ole olleet suostuvaisia. Omistajakaupungit ovat linjanneetkin yhtymäkokouksessa, että kuntayhtymän pitää pysytellä perussopimuksen mukaisissa toiminnoissa eli jäte- ja vesihuollossa ja sellaisessa toiminnassa, josta on jäsenkuntien kanssa nimenomaisesti sovittu. Myös HSY:n oma tarkastuslautakunta on huomauttanut samasta asiasta. Jatkossa Helsingin konsernijaoston onkin terävöitettävä omistajaohjausta kuntayhtymissä.

Hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunta arvioi viime vuodelta koulujen ja päiväkotien sisäilmakorjauksia. Aikaisemminhan lautakunta totesi, että koulujen terveellisuuden seurannassa on puutteita ja havaittuihin ongelmiin ei pys-

17.6.2015

tytä reagoimaan riittävän nopeasti. Nyt selvitimme, tehdäänkö kouluissa ja päiväkodeissa ennen homekorjausten aloittamista perusteellinen kuntotutkimus ja tilojen käyttäjien oirekysely. Asetetaanko korjauksille tavoitteet ja seurataanko tavoitteiden saavuttamista? Seurataanko korjausten onnistumista tilojen käyttäjien eli henkilökunnan ja lasten terveyden kannalta? Valitettavasti vastaus edellä mainittuihin kysymyksiin on pääsääntöisesti "ei".

Johtopäätös on, että tilakeskukseen pitää hankkia lisää sisäilma-asiantuntijuutta. Nyt siellä työskentelee vain yksi alan asiantuntija, ja suuri osa työstä ostetaan kalliimmalla konsulttitoimeksiannolla ulkopuolelta. Tilakeskuksen pitäisi organisoida toimintansa uudelleen niin, että sinne saadaan järjestettyä uusi sisäilma-asiantuntijan vakanssi, edes yksi. Se säästäisi kaupungin rahoja tulevaisuudessa, sillä homeremontit ja varsinkin epäonnistuneet sellaiset tulevat kalliiksi veronmaksajille.

Puutteellisin tiedoin tehdyt remontit eivät tietenkään yleensä onnistu, ja siksi on tyypillistä, että sisäilmaongelmat eivät usein poistu tehdyillä korjauksilla. Pahimmillaan niistä muodostuu useamman remontin kierre ja terveyshaittojen jatkuminen siitä huolimatta. Siinä kuluu tarpeettomasti rahaa. Samalla kiinteistön korjausvelka kasvaa ja henkilökunta ja lapset oireilevat. Lautakunta ehdottaakin sisäilmakorjauksiin systemaattisempaa otetta: kunnollisia pohjatutkimuksia, tavoitteiden asettamista ennen remonteihin ryhtymistä, tietopankin ylläpitämistä tehdyistä korjauksista, korjausten onnistumisen seurantaa ja systemaattisia oirekyselyitä tilojen käyttäjille.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä kello kilahti, joten totean vain lopuksi, että tämä arviointikertomus on jaettu teille paperiversiona ja sen voi lukea myös netissä tarkastusviraston sivuilla. Nyt meidän ja teidän kaupunginvaltuutettujen tehtäväksi jää valvoa, että nämä tarkastuslautakunnan raportissa esiin tuodut epäkohdat saadaan oikeasti korjattua kaikissa hallintokunnissa.

Kiitos.

Valtuutettu Urho

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta kerron kiitokset Helsingin kaupungille. Kaupungin tarkastusvirasto ja -lautakunta ovat saaneet aikaan hyvän arviointikertomuksen.

17.6.2015

Lautakunnan arviointikertomus on valtuutetuille opettavaista luettavaa. Siihen on havainnolliseen muotoon koottu kaupungin vuoden 2014 keskeiset toimet, tunnusluvut, esitetty arvio yhteisesti asettamiemme tavoitteiden toteuttamisesta, ja joidenkin tavoitteiden vähäistä haasteellisuutta olemme täällä jo ihmetelleet. Tarvitaan isompia tavoitteita, jotta kaupunkimme pysyy kunnossa. Havaittujen epäkohtien korjaamiseksi esitetyt tarkastuslautakunnan suositukset ovat aivan olennainen osa kertomusta, ja niitä voimme kannattaa.

Tarkastuslautakunta on valtuutettuja varten, kuten äsken tarkastuslautakunnan puheenjohtaja kertoi. Tehtävänä on valvoa, että valtuuston päätösten tahto toteutuu kaupungissa. Harmi, etteivät valtuutettujen tahdonilmaukset näy kaupungin hallinnossa niin vahvasti kuin pitäisi. On turhauttavaa toimia ja tehdä ponsia, hakea niille kannatusta, kun ponnet johtavat vain hyvin harvoin toiminnan muutoksiin.

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut.

Kokoomus tuo esiin huolen kaupungin talouden kehityksestä, vaikka oikeaan suuntaan ollaan menossa. Hyvät muutokset ovat olleet liian pieniä, eivätkä päättämämme asiat vielä anna kylliksi mahdollisuuksia vuosien 2013—2016 strategiaohjelman ihan keskeisten linjausten toteuttamiselle. Kunnallisten poliittisten päättäjien on kaikilla tasoilla kannettava vastuu menokurista, jotta varat riittävät välttämättömään. Tuottavuuden parantaminen ei merkitse automaattisesti heikennyksiä. Kyllä me osaamme tehdä päätöksiä uusista toimintatavoista. Toiminnan muutosten pitää tapahtua nykyistä nopeammin ja paremmin.

Yhteisesti sovitun budjettiraamin ohjausvaikutus paransi menokuria – kaupunginjohtaja tästä kertoi – vuoden 2014 aikana. Tältä osin strategiaohjelman toteutus onnistui. Valtuuston asettama investointiraami jopa alitettiin, mutta tulo-rahoitus pysyi vuonna 2014 hädin tuskin ennallaan, ja velan määrä lisääntyy edelleen. Strategiaohjelman mukaisen menojen kasvutavoitteen ja investointien raamin noudattaminen eivät riitä pysäyttämään lainojen määrän kasvua. Tähän tarvitaan muutos.

Virastojen määrärahojen ylitystarpeisiin on reagoitava nopeasti ja lainanoton tarve on harkittava vastuullisemmin. Helsingin on pystyttävä joko tuottamaan nykytasoisella budjetilla paremmat palvelut tai pienemmällä budjetilla vähintään nykytasoisia palveluita. Kyllä tämän kaupungin suuri koko antaa siihen hyvät mahdollisuudet.

Uusi sosiaali- ja terveysvirasto aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa. Yhdistyminen on sujunut hyvin, mutta asiakastasolla on vielä tarve so-

17.6.2015

siaali- ja terveystalvaeluiden entistä parempaan yhteistyöhön, integrointiin. Synergiaetuja pitää löytyä enemmän, avoimesti katsoen. Palveluverkkouudistus ja monien palveluiden suunnittelu samaan yksikköön on hyvä esimerkki siitä, miten työtä tehdään. Uusimman ennusteen mukaan sosiaali- ja terveystalvaelut ennustavat alittavansa budjetin vuonna 2015. Ylitystä on sen sijaan tulossa työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvusta työttömyyden kasvun myötä. On syytä kiirehtiä työllistymistä tukevien toimien käynnistämistä ? keskushallinnossa. Lakisääteisten velvoitteiden yksikkökustannukset pitää ehdottomasti sosiaali- ja terveystalvaeluissa vielä jatkossa painaa samalle tasolle kuin vertailukunnissa.

Kaupunkimme strateginen tavoite on tilojen käytön tehostaminen. Se on otettu hallintokunnissa vakavasti, mutta tilanhallinnassa on edelleen ratkaisemattomia ongelmia. Kun palvelujen tarve kasvaa toisaalla, tarvitaan tilaa. On pystyttävä lisäämään ja toisaalla vähentämään tarvittavaa tilaa. Kaupunkimme hankintojen kilpailuttaminen ja osaaminen on parantunut, mutta parannettavaa on.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuottavuuden parantaminen ei tarkoita tinkimistä kasvavan asukasmäärän edellyttämien palvelujen sisällöstä. Nyt uusia asuinalueita ja täydennysrakentamista toteutetaan liiaksi asuntorakentamisen ehdoilla. Kaupunkilaiset tarvitsevat palvelunsa päiväkodissa, koulussa, terveystalvaeluilla, liikenteessä, vapaa-ajan virkistymisessä. Elinkeinoelämälle on annettava kunnolliset toimintamahdollisuudet eikä haitattava niitä.

Turvallisuus liittyy olennaisena osana kaupungin kokonaisuuteen. Helsingin on osaltaan huolehdittava muun muassa poliisin ja pelastustalvaeluimen resurssien ja toimintaedellytysten varmistamisesta.

Suuri tuottavuuden parantamisen este koko yhteiskunnassamme on tämän julkisen hallinnon paisuminen ja vanhat työkalut. Niissä organisaatiot ja yksittäiset vastuuhenkilöt eivät vastaa tekemisistään. Tämä ei ole oikein. Julkisten varojen suurellinen tai vähänkin huolimaton käyttö ei yleensä johda mihinkään seuraamuksiin. Kaupungin eri tehtävissä työskentelee suuri määrä ahkeria, vastuuntuntoisia henkilöitä, mutta korjattavaakin varmasti löytyy.

Sanoin puheeni alussa korostavani tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esittämien suositusten merkitystä. Myönteistä kehitystä on tapahtunut. Tavoitteisiin ja niiden toteutumisiin on kiinnitettävä nyt kuluva vuonna enemmän huomiota.

17.6.2015

Edellä esitetyt havainnot huomioon ottaen kokoomuksen valtuustoryhmä toteaa, että kaupunki on kokonaisuutena kohtuullisessa kunnossa, hyvä paikka meille asua, toimia, elää, ja ryhmämme puoltaa vuoden 2014 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille.

Valtuutettu Kivekäs

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

2014 oli ensimmäinen vuosi, jonka budjetointiin valtuustokauden alussa sopimamme strategia on täysimääräisesti vaikuttanut. Siksi 2014 tilinpäätös on myös hyvä hetki katsoa, miten olemme tässä strategiassa onnistuneet.

Verrattuna budjettiin viime vuonna tulot ylittivät odotetun 20 miljoonalla ja menot alittivat odotetun 102 miljoonalla käyttötaloudessa. Myös investointimenot alittivat budjetin. Strategiaan kirjattiin, että velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalisuus kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 %:n tuottavuuden parantamisen tavoitteella. En nyt lähde avaamaan, mitä tämä tarkoittaa – olemme sitä kaikki pyöritelleet läpi – mutta menemättä matematiikkaan, tämä siis toteutui. Itse asiassa viime vuoden menokasvu oli noin 2/3 siitä mitä se olisi saanut olla. Se oli 1/3:n pienempi kuin tämän tavoitteen mukaan olisi saanut olla.

Toinen strategian tavoite: rahoitetaan nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla. Viime vuonna emokaupungin investoinneista rahoitettiin tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myynnillä 88 %. Se on merkittävästi aiempaa enemmän. Itse asiassa Suomesta ei taida montaa kuntaa löytyä, joka voisi vastaavia prosentteja näyttää. Harvinaista on, että se on yli 50. Myös maanmyyntitavoitteet ovat toteutuneet viime vuonna täysimääräisinä ja yli.

Samalla on syytä muuten huomata, että kun strategian puolivälineuvotteluissa investointeihin sovittiin 15 miljoonaa lisää – koska väestönkasvu on ollut niin poikkeuksellisen suurta ja aiemmin ennakoitua suurempaa – samaan aikaan viime vuoden investoinnit siis alittuivat 44 miljoonalla. Tämä on aivan normaali ja jokavuotinen ilmiö. Tulee mieleen, että kuinka paljon kannattaa seurata sitä, miten budjetin investointimäärät nousevat ja tarkalleen sen mukaan laskea, kun joka vuosi toteuma on merkittävästi alempi. Tässä on meillä rakenteellinen ongelma, ja pi-

17.6.2015

täisi miettiä, miten sitä toteumaa voitaisiin seurata ja ennakoida paremmin.

Kaiken kaikkiaan voi sanoa, että strategian tarkkaa taloudenpitoa koskevat tavoitteet ovat toteutuneet erinomaisesti. Se kertoo varmasti hyvää kyvystämme tehdä pitkäjänteistä ja suunnitelmallista politiikkaa. Kun olemme asettaneet tavoitteita, olemme niitä kyenneet saavuttamaan. Mutta se kertoo myös, että nyt voisi olla hyvä hetki katsoa myös strategian muita tavoitteita eikä pelkästään taloudellisia.

Hyvät valtuutetut.

Samaan aikaan maan hallitus on kirjannut kunnianhimoiset tavoitteet leikata kuntien velvoitteita ja säästää tällä tavoin miljardi euroa, kunta-taloudesta karsimalla. Meille Helsingin päättäjinä toki sopii, että meillä on suurempi itsehallinto ja vapaus päättää palveluistamme ilman valti-on velvoitteita. Mutta siitä ei seuraa, että meidän olisi pakko leikata kaikki, mitä hallitus sanoo. Suomen taloustilanne ei tietenkään ole helppo, enkä kadehdi maan hallituksen tehtävää. Mutta meidän vastuullamme on Helsinki ja helsinkiläisten palvelut. Ja kun hallitus leikkaa vesurilla kaikkea, mikä eteen sattuu, me olemme täällä aika paljon var-tijoina.

Emme saa ottaa hallituksen päätöksiä automaattina. Kun lain vaatimia velvoitteita karsitaan, meidän tulee itse ratkaista, miten oman strategi-amme pohjalta toimimme. Joissain asioissa säätelyn purkaminen antaa meille tilaa toimia fiksummin ja järjestää palvelut paremmin. Jos vaikka lakia ajoneuvojen siirrosta hallituksen suunnitelmien mukaan kevenne-tään, se voi oikeasti säästää meille miljoonan katujen talvihoidossa. Ki-va! Mutta jotkin toiset hallitusohjelman muutokset olisivat suoraviivai-sesti toteutettuina Helsingissä katastrofi.

Yksi esimerkki – ja tämä on vain esimerkki – tästä on rajata subjektiivinen oikeus päivähoitoon puolipäiväiseksi, jos lapsen vanhemmista jompikumpi on työttömänä. Sillä ei säästä juuri mitään, koska puolipäi-väinen hoito ei oikeasti ole sen halvempaa. Tästä on Helsingin kau-punginhallituksen vastaukset annettu ja todettu näin. Mutta se on monen pienituloisen arjessa merkittävä ongelma. Meillä on ihmisiä, jotka ovat samaan aikaan työttömyyskortistossa, työssä, sovitellulla päivära-halla ja vaikka mitä. Subjektiivisen oikeuden pointti on, että sen varaan voi laskea.

Samaten varhaiskasvatuksen ryhmäkoon kasvattaminen ja siis hoita-jien vähentäminen on aidosti uhka varhaiskasvatukselle ja sille palve-lulle, mitä me annamme. Helsinki voi – ja meidän pitää – taata kaikille

17.6.2015

Helsingin lapsille oikeus hyvään varhaiskasvatukseen. Se on satsaus tulevaisuuteemme, se on satsaus työllisyyteen ja se on myös kilpailuvaltti – Suomen kilpailuvaltti ja Suomessa Helsingin kilpailuvaltti. Se on strategiamme mukaista ja meillä on siihen varaa.

Hallitusohjelmassa muitakin kohtia on paljon liittyen siihen, miten ARA-asuntoihin lisätään valtavasti byrokratiaa. Tähän meidän ei pidä lähteä mukaan. Miten liikenne rahat sijoitetaan kaikkialle paitsi kasvukeskukseen – sille me emme voi mitään. Mutta ei hallitusohjelmasta sen enempää.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä tilinpäätös osoittaa, että osaamme pitää vastuullisesti taloutta, ja se osoittaa, että meillä on varaa ylläpitää helsinkiläisten palveluita. Kiitokset kaikille, jotka ovat tilinpäätöksen ja tarkastuskertomuksen tekemiseen osallistuneet. Se on ollut vaativa työ. Kiitokset kaikille Helsingin kaupungin työntekijöille vuodesta 2014.

Kiitos.

Valtuutettu Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olemme jälleen kaupunkina tehneet voitollisen tilinpäätöksen, vaikkakin kaupunki on osittain jättänyt käyttämättä monia mahdollisuuksia toimintansa kehittämiseen, esimerkiksi väestökasvun sallimasta budjettikäytännöstä. En täysin yhdy siihen arvioon, että lainakannan nousu on ollut erityisen huolestuttavaa. Investointiaste on kaupungissa pidettävä sellaisena, että se takaa kaupungin kehittymisen ja investoinneilla on myös merkittävää työllistävää vaikutusta. Investointien tekeminen lainoittamalla on eri asia kuin syömävelan ottaminen. Lisäksi tässä on jo useammalla suulla todettu sekin, että itse asiassa olemme käyttäneet tulo-rahoitusta varsin merkittävästi ja kasvavasti investointeihin.

Olemme tehneet kaupungille voitollisen tilinpäätöksen, mutta olemmeko tehneet kaupunkilaisille voitollisen tilinpäätöksen? Vuonna 2014 voimassa olleen kuntalain mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaiden hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Uudistettu kuntalaki, joka tuli voimaan toukokuun alussa, sanoo saman asian hieman monimutkaisemmin ja siis epäselvemmin.

17.6.2015

Asukkaiden – ei siis asiakkaiden – hyvinvoinnin edistämisen arvioinnin työkalut ovat monet. Etsimättä tulevat mieleen taloudellinen, sosiaalinen ja sivistyksellinen hyvinvointi. Osaltaan voidaan todeta voitollinen tilinpäätös, kuten nyt käsiteltävä, osaksi taloudellista hyvinvointia. Vaikka kunnan talous ei ole sama kuin kuntalaisten talous, takaa terve julkinen talous – samoin kuin terve kansantalous – osaltaan mahdollisuuksia ihmisten hyvinvoinnille tai on jopa sen edellytys. Tämän jälkeen onkin kysyttävä sitä, onko rahat käytetty optimaalisella tavalla asukkaiden hyväksi.

Sosialidemokraatit ovat ryhmäaloitteessaan esittäneet budjetin, toiminnan ja tilinpäätöksen lapsivaikutusten arviointia, kuten YK:n lapsen oikeuksien komitea on Suomelta edellyttänyt. On ehkä ymmärrettävää, että sitä ei vielä tässä tilinpäätöksessä ole voitu tehdä, mutta vaatimus on selvä: siihen suuntaan on edettävä. Vastaavasti on arvioitava hyvinvointikertomuksen kannalta keskeisiä asioita myös tilejä päätettäessä. Erityisiä velvoitteita kohdistuu esimerkiksi ikääntyneiden aseman selvittämiseen.

Tilinpäätös tarkastelee vain rahaa. Meillä on tietysti erikseen arviointikertomus, jota käsitellään myös tässä yhteydessä, ja siihen annetut kootut selitykset. Mutta talous on keskeinen keino, ja nimenomaan keino, ei tavoite. Sitä käytetään muiden tavoitteiden saavuttamiseen. Siksi on kiinnitettävä myös tilinpäätöksen yhteydessä huomiota siihen, mitä oikeastaan on tavoiteltu. Arviointikertomuksessa voidaan jo voimavaroista pureutua vain joihinkin kaupungin toiminnan kohtiin ja piirteisiin. Tilinpäätöksessä todetaan kuivasti esimerkiksi Helsingin ja Helsingin seudun työttömyyden kehitys, mutta ei arvioida sitä, ovatko rahat tulleet järkevästi käytetyksi, esimerkiksi eriarvoisuuden vähentämisen mahdollisuuksien kannalta.

On myös todettava, että sosialidemokraatit ovat tehneet työttömyydestä ryhmäaloitteen, joka on tarkoitettu vakavasti otettavaksi – onhan se ryhmäaloite. Työllisyyden edistämiseen on nettona käytetty noin 23 miljoonaa euroa kaupunginkanslian ja runsas 5 miljoonaa sosiaali- ja terveystalouden budjetista. Samalla todetaan tilinpäätöksessä erääksi talousarvion merkittävämmäksi eroksi budjetin työmarkkinatuen ylitys, 15 miljoonaa. Ei siis pelkästään ole tyydytty maksamaan valtiolle budjetoitua osuutta siitä, että pitkäaikaistyöttömille ei kyetä järjestämään toimintaa, vaan ylitetään valtiolle maksettava osuus vielä 15 miljoonalla. Enemmänkin olisi siis voitu tehdä, näin lievästi ilmaistuna. Tuolta oikealta laidalta onneksi esitettiin samantapaisia näkökohtia. Ehkä saamme kuitenkin korjauksen tähän.

17.6.2015

Kaupungin strategiassa on yhdeksi tavoitteeksi asetettu hyvinvoiva helsinkiläinen. Tämä on selvä sosiaalinen päämäärä. Paitsi työllisyys, on myös lukuisa joukko muita sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvää toimintoja, jotka ansaitsevat tulla käsitellyksi. Tällaisia ovat esimerkiksi laatu-kysymykset, jotka ovat vaikeasti avautuvia ja usein muuntuvat määrälliseksi tarkasteluksi. Kuitenkin voitaisiin arvioida myös asukkaiden tyytyväisyyttä tai jopa onnellisuutta, toimintamahdollisuuksien luomista, vaikkapa eläkeläisrahojen määrärahoista tai ympäristön kauneudesta ja viihtyisyydestä. Sivistykselliset seikat ansaitisivat vastaavan tyyppisen tarkastelun.

Kaupunginhan pitää edistää asukkaiden hyvinvointia ja kestävästä kehitystä – hyvinvointia laajasti ymmärrettynä ja kestävästä kehitystä sosiaalisessa, siis hyvinvoinnin mielessä, taloudellisessa, siis keinojen mielessä, ja ympäristöä koskien, siis luonnon ja rakennetun ympäristön mahdollisuudet ja rajoitukset huomioon ottaen. Tämä näkökulma näyttää tarkastelusta jossain määrin puuttuvan.

Valtuutettu Muttilainen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Lähdetään faktoista: Stadin talous oli viime vuonna yli 188 miljoonaa plussan puolella. Alibudjetointi on laitonta, mutta silti sitä harjoitetaan tässä salissa vuodesta toiseen.

2014 tehtiin hyvin synkkiä päätöksiä. Mielenterveystyöntekijät on yli-kuormitettu ja ajetaan työuupumuksen takia itse lataamoon. Jengi pakotetaan kadulle hortoilemaan pilleripurkki handussa, eikä ihmisiä hoideta kondikseen. Lakkautettiin jalkautuva sosiaalityö. Vaikeasti vammaisilta evättiin maksuton joukkoliikennelippu. Fattatätien duuniaika menee toimeentulotukipäätösten tekemiseen eikä ihmisten saamiseen raiteille. Kodinhoitajaresurssit riittävät kääntämään mummon kyljeltä toiselle. Nuorisotyössä vakansseja jäädytetään ja duunareita korvataan harjoittelijoilla, samalla kun nuorisotalojen käyttöastetta tehostetaan. Sairaanhoidon nimimerkillä "8 tuntia Tölikän päivystyksessä". Kaupunginjohtaja Pajunen on huolissaan lähiöiden publiutumuksesta, mutta matalan kynnyksen asukastalotoiminta ei tunnu näkyvän kaupungintalolle asti.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vasemmisto ei pystynyt hyväksymään vuoden 2014 budjettia. Esitimme silloin 19 480 000 euron korotusta hyvinvointipalveluihin, joka ei

17.6.2015

saanut kannatusta muilta puolueilta. Stadin kokonaisbudjetti viime vuonna oli 4,6 miljardia. Kaupunki tuotti siis käytännössä voittoa yli 188 miljoonaa. Puhutaan katastrofirahastosta. Kaupungin kassassa paalua on 921 miljoonaa. Tällä hetkellä ilmassa on katastrofin ainekset. Irti sahattua jalkaa paikataan laastareilla. Miksi kaupunki ei hyödynnä vahvaa tasettaan ja käytä huomattavaa varallisuuttaan infran investointeihin ja peruspalvelujen tuottamiseen?

Osa tässä salissa tuntuu ajattelevan kaupunkia liikeyrityksenä, hyvikset paikkana, jossa kaikki saavat elää ja hengittää. Kaupunki tarvitsee toki tuloja toimiakseen. Maanmyyntitavoitteiden syystä me ? arvotontteja alelaarihintaan ulkomaisille sijoitusyhtiöille. On tehty järjettömiä tonttikauppoja, jotka tuottaisivat saman rahan vuokratuloina yli vuosikymmenessä. Vaikka Stadi valloittaakin lisää maaperää, tämä on hyvin lyhytnäköistä toimintaa. Halutaan yhtiöittää ja yksityistää ihmisten hyvinvointi. Samasta rokotetusta budjetista Stadi rahoittaa yksityisiä voitontavoittelijoita, jotka maksavat veronsa ulkomaille, vaikka sen tulisi tuottaa palvelut itse.

Tuottavuustavoite teettää saman duunin pienemmällä henkilöstöllä, jättää kaupungin hoteisiin tyhjiä kouluja ja rakennuksia, joista tilakeskus perii vuokraa. Näillä tiloilla ei kuitenkaan helpoteta ihmisten asunnottomuutta tai luovuteta kulttuurin käyttöön.

Vaikka valtio rahoittaisi osan, investointikatto estää aloittamasta rakennushankkeita, joita kasvava kaupunki tarvitsee, ja luomaan työllisyyttä. Skidit ja duunarit altistetaan pyörimään sisäilmaongelmista kärsivissä kouluissa ja päiväkodeissa. Korjausvelan kasvattaminen on jatkossa kallista. Sen sijaan lainanotto korjausinvestointeihin nykyisellä nollakorkotasolla olisi järkevää. Jos korjausvelkaa ei oteta, ihmisten ja kiinteistöjen korjaaminen tulee vielä kalliimmaksi.

Tässä salissa on kuultu jos jonkinlaista lätinää ja lupauksia, mutta käytännön teot ovat usein kaukana niistä. Osa tuntuu olevan puolueensa vankeja. Joillekin asiat ovat kauppatavaraa. Kaikki eivät ilmeisen selkeästi tiedosta vastuutaan.

Perskeko. Me olemme nähneet, mitä paskaa te touhuatte hallituksessa, kuinka te muserratte hyvinvointiyhteiskuntaa. Vasemmistoliitto peräänkuuluttaakin punavihreää tahtotilaa ja yhteistyötä. Demarit ja vihreät, nyt tarvitaan samaa yhteistä linjaa kuin valtakunnan tasolla. Tässä kaupungissa, tässä valtuustossa me emme ole oppositiossa. Me olemme enemmistö. Jätetään ne sellaiset toriparkkien poraamiset ja pyöriteiden ? vähemmälle. Minä diggaan molemmista asioista, mutta meillä on aika paljon tärkeämpiäkin juttuja täällä. Tämä on minun

17.6.2015

henkilökohtainen mielipiteeni. Boltsi on teillä, vihreät ja demarit. Te voitte muuttaa suuntaa, ottakaa siitä koppi.

Kiitoksia.

Valtuutettu Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kaupunkimme tilinpäätös näyttää viime vuodelle yli miljardin euron enätystulosta. On kuitenkin tiedostettava, ettei kaupunkimme taloudellinen tila näytä ruusuiselta – päinvastoin. Hyvän tuloksen selittää Helsingin Energian ja Helsingin Satama -liikelaitosten yhtiöittämisestä aiheutunut yli miljardin euron kirjanpidollinen myyntivoitto, joka kuuluu satunnaisiin tuottoihin. Vastaavaa tuottoa ei ole luvassa tulevaisuudessa. Yhtiöittämisten vaikutukset eliminoiden tulokseksi jää runsaat 45 miljoonaa euroa, mikä sinänsä oli toissavuoden tappiollista tulosta merkittävästi parempi.

Samaan aikaan kun muussa maassa kunnallisverotulot kasvoivat 1,3 %:lla, Helsingissä viime vuoden tulos oli edellisvuoden kertymää 7 miljoonaa euroa heikompi. Vaikka tätä selittääkin monissa kunnissa tehdyt kunnallisveroprosenttien nostot, se kertoo osaltaan siitä, että myös Helsingissä on edessä vaikeita päätöksiä. Takavuosina kaupunkimme tulopuoleen on kuulunut merkittävänä osana Helsingin Energian tulouksia, jotka olivat vuosina 2013—2014 noin 220 miljoonaa euroa. Yhtiöittämisen seurauksena nämä tuloutukset vähenevät kuitenkin noin 80 miljoonaan euroon, mikä tarkoittaa merkittävää uutta sopeuttamistarvetta.

Jotta kaupunkimme velkaantumiskehitys ei pahenisi entisestään, menoja on tarkasteltava kriittisesti ja investointihankkeiden kustannuksia sekä niillä saatavia hyötyjä arvioitava jatkossa entistäkin kriittisemmin. Hyvänä esimerkkinä on myöhemmin tänä iltana käsittelyssä oleva Pissararata-hanke, joka ei ole kustannushyötylaskelman mukaan perusteltu. Joukkoliikennettä pystyttäisiin kehittämään helsinkiläisten kannalta paljon tehokkaammin käyttämällä varat muun muassa Raide-Jokeriin ja raitiotielinjaston laajentamiseen. Metroliikenteen toimivuus on turvattava jatkossakin eikä automatisointiin tule ryhtyä, ellei projektille saada luotettavaa toimittajaa, joka pystyy toimittamaan tilattua vastaavan järjestelmän sovituksessa ajassa ja sovituin kustannuksin.

Strategiaohjelmassa tavoitteena on luoda unelmien Helsinki, joka olisi houkutteleva, toimiva ja hauska kaupunki. Tämä kuitenkin edellyttäisi,

17.6.2015

että perusrakenteet saadaan kuntoon ensin. Budjetoinnin tulee perustua realiteetteihin, eikä esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen lakisääteiden velvoitteiden täyttämistä syntyviä kuluja tulisi jatkuvasti alibudjetoida. Vaikka tuottavuusohjelma sinänsä onkin tuottanut tulosta, on varmistettava, että erityisesti suorittavassa työssä on riittävä henkilöstö, jolla on riittävä osaaminen tehtäviinsä. Henkilöstön uuvuttamisella, liiallisella keskittämällä, jatkuvalla kilpailuttamisella tai keskeisten palvelujen ulkoistamisella ei saavuteta toimivaa kaupunkia, eikä kaupunki ole myöskään houkutteleva uusille asukkaille, ellei toimivia lähipalveluita ole tarjolla nykyisillekään asukkaille.

Tarkastuskertomuksessa esitetty varhainen puuttuminen päiväkodeissa ja neuvoloissa on tärkeää lasten hyvinvoinnin kannalta ja myös vähentää myöhempiä ongelmia sekä siten tulevia kustannuksia. Riittävän palvelutarjonnan varmistaminen on tärkeää myös psykiatrisissa ja päihdepalveluissa. Pelkkä ongelman tunnistaminen ei riitä, ellei hoitopaikkoja ole tarjolla. Vastaavasti nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen on varmistettava riittävät resurssit, ja nuorisotakuu on saatava toimimaan nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi.

1990-luvun laman virheistä ja väärin kohdennettujen säästöjen seurauksista maksetaan edelleen. Tästä on otettava opiksi, eikä samoja virheitä saa toistaa.

Sähköisten palvelujen tarjoaminen yhden luukun periaatteella on hyvä tavoite ja laskee myös pitkällä tähtäimellä palvelujen tuottamisen kustannuksia. On kuitenkin varmistettava, että palvelut ovat riittävän helpokäyttöisiä, toimivat myös mobiililaitteilla, ja tarvittaessa on mahdollista asioida myös puhelimitse.

Sen lisäksi, että asukkaiden palautetta otetaan vastaan, sitä tulee myös kuunnella ja huomioida asukkaiden mielipiteet niin palveluiden tarjonnassa kuin esimerkiksi kaavoituksessakin. Jos seurataan vain määrällisiä tavoitteita laadun sijasta, virkistysalueet ja harrastuspaikat tuhoetaan kaavoitustavoitteiden takia, eivätkä asukkaat koe saavansa vastinetta verorahoilleen, elämä Helsingissä ei ole hauskaa.

Keskeinen osa houkuttelevaa ja toimivaa Helsinkiä, erityisesti lapsiperheiden kannalta, on toimiva kouluverkosto. Karsimalla kouluverkostoa ei Helsinki ole houkutteleva etenkin nuorempien lasten vanhempien kannalta, eikä myöskään silloin, jos kouluissa on vuodesta toiseen homeongelmia. Askel oikeaan suuntaan on kaupunginhallituksen päätös 40 uuden luokanopettajan ja 20 erityisopettajan viran perustamisesta perusasteelle. Arviointikertomuksessa esitetyn mukaisesti kiinteistövirastolla ja tilakeskuksella on merkittävä vastuu siitä, että opettajilla ja

17.6.2015

oppilailla on jatkossakin terveellinen työskentely-ympäristö. Sisäilman laatua tulee valvoa, korjaukset tulee hoitaa viipymättä ja myös varmistaa, että tavoitteessa pysytään. Mikäli rakennuksessa on toistuvia ongelmia, toistuvien korjausten sijaan tulisi harkita kosteusongelmaisen rakennuksen purkamista ja uusien, tarkoituksenmukaisempien ja terveellisempien tilojen rakentamista, mikäli se pitkällä tähtäimellä tulisi halvemmaksi ja varmistaisi terveelliset kouluolosuhteet.

Keskeinen osa Helsingin houkuttelevuutta on palvelujen ja liikenteen toimivuuden ohella asumisen hinta. Mikäli kehyskunnissa asuminen on merkittävästi halvempaa, asumisensa itse maksavat joutuvat valitsemaan asuinpaikakseen jonkin muun paikan kuin Helsingin, vaikka työpaikka olisikin Helsingissä. Pakottamalla Helsingissä työskentelevät valitsemaan ahtaan ja kalliin asumisen tai pitkän työmatkan välillä ei Helsingin houkuttelevuus työskentelypaikkakuntana nouse, ja kynns muuttaa muualta Helsinkiin töihin on suuri. Tällöin uudet työpaikat syntyvät muualle kuin Helsinkiin.

Asuntopulaa ei ratkaista pelkällä kaavoittamisella, ellei kaavoitetuille tonteille myös rakenneta kohtuuhintaisia asuntoja. Niin sanottujen yleishyödyllisten rakennuttajien asuntojen vuokrataso on usein hyvin lähellä kovan rahan vuokra-asuntoja. Tästä syystä Helsingin kaupungin omaan vuokra-asuntotuotantoon tulisikin panostaa nykyistä enemmän. Parhaan palvelutarjonnan varmistaa täydennysrakentaminen, joka parantaa myös nykyisten asukkaiden asemaa ja sitten luo riittävän asukaspohjan lähipalvelujen tarjonnalle.

Ryhmämme puoltaa tilinpäätöksen hyväksymistä ja kiittää tilinpäätöksen sekä tarkastuskertomuksen laatimiseen osallistuneita.

Kiitos.

Ledamoten Storgård

Ärade ordförande. Bästa fullmäktige.

Helsinki ei saa nyt jäädä lepäämään laakereilleen ihan hetkeksikään, nimittäin hallitusohjelmaan sisäänrakennetut säästöt ja leikkaukset eivät säästä meitä. Keskellä tätä taloudellista ahdinkoa RKP:n valtuustoryhmä muistuttaa, miksi me olemme täällä: tukeaksemme oikealla ja rakentavalla tavalla kaupunkilaisten hyvinvointia.

En tiedä, kuinka monta kertaa on hakattava päätä seinään, kun puhumme esimerkiksi lasten ja nuorten elämästä. Päiväkotipaikat, koulu-

17.6.2015

jen korjaaminen, opetusryhmien koko, neuvolatyö, lastensuojelu – ne eivät ole vain numeroita, vaan ennen kaikkea ihmisten arkea. Ihmisarvoinen elämä vielä vanhuudessakin, kotona asumisen tukeminen tai omaishoitajien tilanne – on voitava lukea tilinpäätöksen kiemuroiden välistä. Hyvinvointivelan kasvattaminen saattaa maksaa joissakin tapauksissa paljon enemmän kuin lyhytaikaiset säästöt.

Kestävä talous on silti hyvinvoinnin perusta. Talouden rakenteita on voitava tarkastella uudelleen rohkeasti ja ennakkoluulottomasti ja löydettävä ne kohdat, joista aidosti on varaa säästää, ja ne, joista ei. Joskus ei edes ole kyse rahasta, vaan uudenlaisesta ajattelusta. Mutta kun esimerkiksi opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet laskivat 27 miljoonaa euroa, vaikutus muuttuu pian tuntuvaaksi, vaikkei itse summa tässä kokonaisuudessa niin suurelta tuntuisikaan. Nipistys ei saa muuttua kuristamiseksi.

Yhtiöittämisten vaikutus on tietenkin ollut merkittävä. Helsingin Energian ja Sataman sekä Palmian yhtiöittäminen on vaikuttanut koko kuntasektoriin. Tätä kehitystä on seurattava tarkkaan. Muun muassa Helsingin Energian tuloutus on ollut ratkaisevaa kaupungille, ja näin kaupungin taloudellinen liikkumavara on kaventunut entisestään. Nykyiset yhtiöt, entiset liikelaitokset ovat tehneet merkittäviä investointeja, ja myönteisenä voi poimia Helenin investoinnin teollisuuden päästöjen direktiivin käynnistämiseksi sekä biopolttoaineen käytön edellyttävät investoinnit. Tämän päivän uutinen Helenin uudesta ehdotuksesta kaupungin energiaratkaisuksi on kiinnostava ja positiivinen. Hajautettua mallia pidetään myös halvimpana, vaikka edessä olisikin muun muassa kokonaan uuden biolämpölaitoksen rakentaminen.

Helsinki on tilinpäätösvuonna hidastanut menojen kasvua. Suunta on oikea, vaikka taloudellinen epävarmuus on leimannut kaikkea toimintaa. Verotulojen ja valtionosuuksien kasvu jäi pieneksi. 20 miljoonaa euroa on vain rikka rokassa, eikä lisää ole odotettavissa. Myönteiseksi voi lukea sen, että kaupungin omistamien tonttien myyntitavoite, 100 miljoonaa euroa, saavutettiin. Se kertoo osaltaan kaupungin houkuttelevuudesta. Kaupungilla on kuitenkin yhä myös kiinteistöomaisuutta, jonka myynti helpottaisi kassatilannetta ja myös korjausvelkaa. Jos kaupunki omistaa edelleen rakennuksia, joilla ei ole käyttöä, se nostaa korjausvelkaa ja edesauttaa tyhjäkäyntiä. Helsingillä on kuitenkin myös museaalisesti arvokkaita rakennuksia, kuten Lapinlahden sairaala, joiden korjaaminen ja säilyttäminen on sekä rakennusten kulttuuriarvoon että uudenlaisiin käyttömahdollisuuksiin perustuvaa.

Helsingin väkiluku kasvoi viime vuoden aikana melkein 9 000 asukkaalla ja ulkomaan kansalaisten määrä tästä oli 3 000. Helsinki on siis edel-

17.6.2015

leen vetovoimainen kaupunki, sekä suomalaisille että muualta tuleville. Ongelmana on tietenkin myös suuret elämiskustannukset. Erityisesti elävä keskusta on haaste asumisen kalleuden takia. Järkevän hintaisia vuokra-asuntoja pitäisi löytyä myös keskusta-alueilta, jotta jokaisella ikäryhmällä ja tulotasolla olisi mahdollisuus valita asuinpaikkansa myös sieltä. Kaupunkirakentamisen tiivistäminen toisi lisää näitä asuntoja.

Suurin haaste on kuitenkin työllistyminen, ja jatkuvat irtisanomiset kohdentuvat erityisesti pääkaupunkiseudulle ja edellyttävät monenlaisia tukitoimia. Viime laman seuraukset näkyvät yhä 90-luvulla syntyneiden nuorten elämässä. Hallituksen kaavailemat leikkaukset 2. asteen koulutukseen maalaavat nuorten tilanteen vielä synkemmäksi. Jos koulutusta painotetaan käytännön kokemukseen, on löydettävä kunnollisia harjoittelupaikkoja, joissa ei tarvitse vain keitellä kahvia ja siivota rakennustyömaata, vaan tehdä työtä ammatti-ihmisen opastuksella. Siksi on välttämätöntä, että me ponnistelemme, jotta Helsinki olisi houkutteleva myös monenlaisille yrityksille. Kaupungin täytyy tukea yrittäjyyttä monipuolisesti, tarkoituksenmukaisten toimitilojen saatavuuden turvaamisesta lähiliikenteen toimivuuden takaamiseen. Liialliset rajoitukset ja jäykkä järjestelmä eivät ole omiaan avaamaan ovia yrityksille, joiden maailma on joustava ja nopearytminen.

Helsingissä puhuu toista kansalliskieltä ruotsia 36 000 asukasta. Muunlaiset kieliryhmät – venäjänkieliset, vironkieliset, somalinkieliset ja monet muut – ovat yhtä lailla helsinkiläisiä. Kaupunki on aina ollut monen kulttuurin keskittymä ja kasvaa edelleen sellaisena. Tarvitsemme uusia helsinkiläisiä, uusia ajatuksia, uusia tapoja toimia. Helsinki on kaunis, kiehtova, samaan aikaan eläväinen ja rauhallinen kaupunki. Helsinki on ainutlaatuinen, ja se on tiedettävä Australiassa asti.

Hyvät valtuutetut.

RKP:n valtuustoryhmä kiittää kaikkia kaupungin työntekijöitä, jotka ponnistelevat päivittäin Helsingin ja sen asukkaiden hyväksi.

Bästa ordförande.

SFP:s fullmäktigegrupp anser att bokslutet kan godkännas och redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet.

Tack.

17.6.2015

Valtuutettu Laaninen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kollegat.

Mitäs, jos hetkeksi asetuttaisiin ihan tavallisen, politiikasta kiinnostuneen helsinkiläisen äänestäjän asemaan? Olisi jopa niin kiinnostunut, että lukee netistä valtuuston esityslistoja. Häneltä saattoi mennä kahvit väärään kurkkuun, kun alkoi lukea tämän päivän valtuuston esityslistan kohtaa 4, jota nyt ollaan käsittelemässä. Sehän alkaa sellaisella lauseella, että valtuusto päättäisi hyväksyä vuoden 2014 tilinpäätöksen siten, että tilikauden tulos ennen varaus- ja rahastokirjauksia on... ja siten tulee vähän vaikeasti suomen kielellä luettava luku: 1 244 564 473 euroa ja 60 senttiä.

Siis mitä ihmettä? Kaupungin voitto oli viime vuonna yli miljardi, samaan aikaan kun jaetaan palveluissa kurjuutta ja vakuutetaan kaikenlaisia tiukkuutta. Hätäisempi lukijahan olisi tässä vaiheessa mennyt heti sosiaaliseen mediaan käynnistämään nettiadressia aiheesta, että miksi helsinkiläisille jaetaan vaan kurjuutta, kun samaan aikaan kaupunki tahkoaa yli miljardin euron voitot. Esimerkiksi Juha Sipilän hallituksen ohjelmaa on sujuvasti arvioitu suunnilleen tällaisella paneutumisella.

Onneksi meillä on ilmeisesti valistuneempia äänestäjiä, päätellen siitä, että tällaisia nettiadresseja ei ole näkynyt. Lukijamme ovat ilmeisesti jaksaneet lukea päätösehdotuksen jälkeen esittelijän perustelutekstiä, jossa todetaan, että kaupungin kirjanpidollisen tuloksen muodostumiseen vaikutti erittäin merkittävästi Helsingin Energia ja Helsingin Sattama -liikelaitosten yhtiöittämisestä seurannut kirjanpidollinen myyntivoitto, joka siis tarkoittaa käypien arvojen ja tasearvojen välistä erotusta. Myyntivoitto kirjautuu tuloslaskelmassa satunnaisiin tuottoihin ja lisää kirjanpidollista tulosta myyntivoiton määrällä.

Edelleen, jos jaksaa lukea, niin ilmenee, että nämä yhtiöittämiset toteutettiin sillä tavalla, että mitään merkittäviä rahavirtoja kaupungin ja yhtiöiden välillä ei tapahtunut. Kaupunkimme kassaan ei siis valitettavasti ole putkahtanut tuota miljardipottia, joka sitten tosin näkyy koko maan kuntatalouden tilastoissa.

No mikä sitten on se todellinen, aiempiin vuosiin vertailukelpoinen tulos? Siitä esitetään kaksi vaihtoehtoista lukua. Jos luvuista poistetaan vain yhtiöittämisen vaikutus, tulos on runsaat 188 miljoonaa euroa, eli runsaat 40 miljoonaa euroa parempi kuin edellisenä vuonna. Jos puhdistetaan sekä yhtiöittämisen että yhtiöiksi muuttuneiden liikelaitosten luvut, vertailukelpoinen tulos oli 45,4 miljoonaa euroa eli runsaat 80 mil-

17.6.2015

joonaa euroa parempi kuin vuonna 2013. Itse kukin voi tietysti sitten valita, mitä lukuja käytetään, kun ryhdytään arvioimaan viime vuoden taloudenpitoa.

Tuo miljardilukukin on sillä tavalla tärkeä, että se muistuttaa siitä, että viime vuoteen saakka Helsingin Energia tuotti satojen miljoonien eurojen potin käytettäväksi kaupungin palveluiden rahoittamiseen. Jatkossa tuota tulovirtaa ei enää tule, vaan yhtiön tulos voidaan käyttää vain energiantuotannon investointeihin.

Mutta käytettiin sitten mitä lukuja tahansa, voimme todeta, että Helsingillä meni viime vuonna taloudellisesti vähän paremmin kuin edellisenä vuonna. Tämä oli aika hyvä suoritus tilanteessa, jossa verotulot eivät juuri kasvaneet. Menot pidettiin kurissa, eli elettiin suu säkkiä myöten. Olemme pysyneet varsin hyvin niissä taloudenpidon raameissa, joista valtuustokauden alussa sovittiin. Taloudenpitomme on siis ollut vakaata ja ennustettavaa, mitä on pidettävä ansiona nykyisissä oloissa.

Tiukka taloudenpito antaa meille myös edellytykset selvitä monia muita kuntia paremmin lähivuosien urakasta, jolla koko tasavallan taloutta pannaan kuntoon. Valtionosuuksien leikkaukset ja indeksijäädytykset eivät koettele Helsinkiä läheskään samalla voimalla kuin monia alhaisemman tulotason kuntia. Sen sijaan me olemme tietysti hyvin riippuvaisia koko maan talouskehityksestä. Jos emme saa kasvua käyntiin, verotulot polkevat jatkossakin paikallaan, mikä tietäisi entistä kireämpiä vuosia myös Helsingin taloudessa. Siksi myös meidän helsinkiläisten on syytä toivoa menestystä Sipilän hallituksen ehdotukselle vaikkapa yhteiskuntasopimuksesta, jolla parannettaisiin Suomen kilpailukykyä suhteessa tärkeimpiin kilpailijamaihin.

Hyvät valtuutetut.

Tiukkuutta on luvassa jatkossakin, mutta tästäkin selvittää, kun meillä on vaan kykyä rohkeisiin uudistuksiin. Näillä ajatuksilla keskustan ryhmä kannattaa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä vastuuvollisille.

Kiitoksia.

Valtuutettu Mäkimattila

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

17.6.2015

Aseta itsellesi aina sama tavoite, niin kuihdut aloillesi. Aseta itsellesi kunnianhimoisen tavoite, niin kehityt ja pääset eteenpäin.

20-vuotias kuntalaki velvoittaa arvioimaan, onko kaupunkilaisten palveluille asetettu sellaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka täytyvät automaattisesti vuodesta toiseen, vai ovatko tavoitteet kunnianhimoiset ja pyrkivät parantamaan palvelujen laatua ja tasoa. Tänä vuonna uudistettu kuntalaki haastoi tarkastuslautakuntaa arvioimaan erityisesti hallintokuntien tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Arvioinnin ja tilintarkastuksen tulokset sekä niiden perusteella laaditut velvoittavat suositukset korjaaviin toimiin ovat nyt nähtävillä. Valitettavasti kaupunginhallituksen ja asianomaisten lauta- ja johtokuntien antamissa vastineissa todetaan usein passiivisesti, että korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään tai että osaamista lisätään koulutuksella, kuvailematta niitä sen enempää. Monesti vastattiin myös asian vierestä. Emme siis voi luottaa siihen, että asianosaiset tahot olisivat aina ymmärtäneet muutoksen välttämättömyyden ja sitoutuneet kehittämään toimintaansa.

Pahimmillaan suosituksiin ei reagoitu mitenkään, kuten tekivät esimerkiksi liikunta-, rakennus- ja pelastuslautakunta. Sitä ei voi pitää hyväksyttävänä asiana. Tarkastuksessa on havaittu myös puutteita ihan perusdokumentoinnissa, jonka avulla sitovien tavoitteiden toteutumista voitaisiin seurata. Sosiaali- ja terveystieteiden osastolla haasteena on esimerkiksi triviaalisti hoitoon pääsyyn liittyvien tietojen kirjaaminen oikein tietojärjestelmiin.

Tilinpäätöksen tulos on muodostunut sellaiseksi, että yleisesti ottaen voimme olla tyytyväisiä. Suomen ylle on kuitenkin jäänyt peitoksi odottamattoman pitkä ja ruma lama. Velanotto on se asia, johon meidän on koko kansana suhtauduttava äärimmäisen kriittisesti. Velkaa otettaessa on pyydettävä joka kerta lupaa velkojen maksajilta eli kuvainnollisesti käännyttävä alaikäisten kaupunkilaistemme puoleen. Onko heidän tulevaisuutensa niin terve ja turvattu, että he pystyvät takaamaan vanhempiensa tuhlailun?

Nyt jos koskaan on aika toimia kohtuullisuutta tavoitellen niin rakentamisessa, palkoissa kuin palveluissakin. Kiva koko kaupungin muuttaminen yhteiseksi olohuoneeksi -asenne ei ole vastuullista, jos samaan aikaan työllistyminen vaikeutuu ja tuottamattoman sote-sektorin palvelutarve kasvaa nopeammin kuin siihen voidaan vastata. Kaupungin on panostettava aiempaa enemmän työllisyyden lisäämiseen yksin ja yhdessä kannattavien yritysten kanssa. Tarkastuksen perusteella on kaupunginhallitukselle annettu suositus arvioida, ovatko nykyiset keinot oi-

17.6.2015

keita ja oikein mitoitettuja velkaantumiskehityksen hidastamiseen strategiaohjelmamme mukaisesti.

Velkojemme takaisinmaksajien hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeää. Tarkastuksessa ilmeni tarve nykyistä tehokkaampaan lastensuojeluun. On luotava aiempaa tiiviimmät yhteistyösuhteet neuvoloiden, lastensuojelun ja muiden lapsesta tai nuoresta huolehtivien tahojen välille. Tiedonkulun esteet on raivattava, jottei muodostu vahingollisia viiveitä. Samoin on lisättävä joustoa neuvolatyöhön siten, että terveydenhoitajat voivat järjestää aikaansa nykyistä enemmän varhaisen tuen tarpeiden mukaan. Neuvolatyöhön onkin jo osoitettu lisää työvoimaa.

Ei niin kivoihin, mutta välttämättömiin korjattaviin asioihin kuuluu monisairaiden tai -ongelmaisten kaupunkilaisten hoidon, psykiatristen ja päihdepotilaiden hoidon sekä vanhustyön ja kotipalvelujen integrointi ja sujuvoittaminen. Jotta yksilö ei huku tilastomassaan, on tarkastuksessa annettu suositus parantaa kaupunkilaisten mahdollisuutta saada tarvittaessa ja viiveettä oma moniammatillisesti laadittu hoito- ja palvelusuunnitelma, jonka toteutumista myös seurataan. Nämä toimet on nähtävissä lopulta tuottavina investointeina.

Olemme valtuustona sitoutuneet laatimaamme strategiaohjelmaan. Kaupunginhallituksen tulee strategiaohjelman seurannan yhteydessä varmistua siitä, että kaikkia strategiaohjelman osa-alueita kehitetään tasapuolisesti kohtuullistaen investointeja ja turvaamalla välttämättömät palvelut.

Lopuksi: Kristillisdemokraattien Helsingin valtuustoryhmä antaa tunnustuksensa tarkastusvirastolle, tarkastuslautakunnalle ja sen puheenjohtajalle tehdystä työstä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä kannattaa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä.

Kiitos.

Valtuutettu Ingervo

Arvoisa puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Haluan ensin kiittää tarkastuslautakuntaa ja -virastoa erinomaisesta ja kriittisestä arviointikertomuksesta. Sen johtopäätökset varhaiskasva-

17.6.2015

tuksesta, neuvolasta ja mielenterveyspalveluista ovat kuin omasta kynästäni lähtöisin. Haluan kiittää myös kaupungin virkamiehiä, työntekijöitä ja yhteistyötahoja, jotka ovat jaksaneet sinnitellä tuloksen ylitiukan budjettiraamin puitteissa.

Olemme pohtimassa, onko kaupungin toiminta järjestetty tarkoituksenmukaisella ja tuloksellisella tavalla. Kyllä ja ei. Parannettavaa on erityisesti ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa tuessa. On noloa, että valtuuston itsensä päättämä erittäin tiukka investointikatto alittui, vaikka moni koulu ja päiväkoti kärsii sisäilmaongelmista ja odottaa remonttia. Samoin jo esimerkiksi vuosia sitten palanut leikkipuisto Mäkitorppa ei ole vielääkään toteutunut, vaikka tarve on kova. Investointia lapsiin ja nuoriin ei ole riittävästi tapahtunut. Tämä on riski liian monelle lapselle ja nuorelle, mutta myös tuottavuudelle lähivuosina.

Arviointikertomuksessa todetaan todenmukaisesti, että neuvolat eivät ehdi reagoida perheiden ongelmiin. Olisi järkevä vetää tästä johtopäätös, että neuvoloille tulee mahdollistaa jatkossa enemmän asiakaskohontaista aikaa ja tulkkia tarvittaessa vähintään kaksinkertainen aika asiakasta kohti. Jatkossa varhaiskasvatuksen ja neuvoloiden yhteistyön lisääntymiselle on varattava myös yhteistä aikaa molempien virastojen osalta. Tämän johtaminen ja siihen soveltuvat mittarit ovat tärkeitä virastojen osatoptimoinnin vähentämiseksi. Tarkastuslautakunta toteaa, että tuottavuustarkastelu vain menojen näkökulmasta on puutteellinen. Mittarimmehan ovat lähinnä talouden mittareita eivätkä ne kerro mitään palvelun laadusta tai vaikuttavuudesta. Asiakkaiden ja ruohonjuuritason työntekijöiden ehdotukset palvelujen mittareiksi ovat myös tarpeen.

On hyvä, että tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota erityisesti toimeentulotuen, HUS-menojen ja varhaiskasvatusvirastojen alhaiseen raamiin. Talouden näkökulmamittarit eivät riitä. Liian tiukka raamibudjetti varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja sote-virastolla tuottaa toistuvaa alibudjetointia, joka on kohtalokasta lasten ja nuorten tulevaisuuden näkökulmasta. Se on jo vuodesta toiseen jatkunut ongelma. Riittävät ja hyvät peruspalvelut ovat paras poliisi ja yhteiskuntarauhan tae. Lastensuojelu ei ole vain sote-viraston asia. Perheiden, erityisesti yksinhuoltajaperheiden ajoissa tukeminen taloudellisesti kotiavulla, lasten harrastuksia mahdollistamalla ovat tulevaisuudessa selkeästi tuottavuutta parantavia toimenpiteitä.

Myös nykyistä pienemmät päiväkotij- ja opetusryhmät ja riittävä iltapäivätoiminta tukisivat lastensuojelua ja lastensuojelun tavoitetta sijoitusten määrän laskemisen osalta, eli tarpeen vähenemisen osalta. Peruskouluikäisten määrä on kasvussa ja siksi on mielestäni Helsingin häpeätahra, että edes kaikille 2.-luokkalaisille oppilaille ei ole järjestynyt

17.6.2015

rahaa iltapäivätoimintapaikkaan, vaikka valtionosuus on siinä niin huomattava. Alakouluikäisten yksinäiset iltapäivät ovat suuri riski. Ruotsissa alle 12-vuotiaille iltapäivätoiminta on taattu, jos huoltaja on työssä tai opiskelemassa.

Lapsivaikutusten arviointia ei näy tässä tilinpäätöksessä, mutta pitäisi näkyä kyllä viimeistään seuraavassa. Sitä tarvittaisiin ehdottomasti myös tulevaan talousarvioehdotukseen ja vaikkapa kouluverkkotarkastelun yhteydessä, yksittäisten lapsiin ja nuoriin liittyvien lautakuntatason päätösten lisäksi.

Valtuustostrategian tuottavuuden ytimessä on oikea-aikainen avun, palvelun saaminen. On oltava matalampi kynnys päästä avun piiriin ja hoitoon silloin, kun sitä itse vielä jaksaa hakea. Erityisesti mielenterveyspalvelujen matalampi kynnys on tarpeen. Se edellyttää lisää aikaa ja mahdollisuutta avun saamiseen silloin, kun tilanne ei vielä vaadi lähetettä tai ole totaalisesti kriisiytynyt. Erityisesti nuorten tilannetta pitäisi parantaa kiireesti. Lääkeresepti ei auta mielenterveysongelmissa elävää nuorta elämässään eteenpäin.

Asukkaiden osallistumismahdollisuuksia kannattaa lisätä palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Asiakasraadit pitäisi saada kuntoon ja systemaattisesti käytettäväksi. Asukastalotoiminta on erittäin huolestuttavassa tilanteessa. Kuitenkin sitä tarvitaan enemmän kuin aikaisemmin. Yksinäisyyden ehkäisy on investointi.

Punavihreä ryhmä puoltaa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja.

Kuten täällä on tullut esille, Helsingin viime vuoden tulos on 188,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen, kirjanpidollisesti vielä paljon enemmän. Rahavarat ovat kasvaneet jo miljardin euron tasolle. Konsernin tilinpäätöksessä ylijäämä on 433 miljoonaa euroa. Rahavaroja ja lainasaatavia on yli 1 600 miljoonaa euroa enemmän kuin velkaa. Tätä tietoa tosin ei kovasti korosteta tässä asian esittelyssä, vaan puhutaan mielellään pelkästä velasta, vaietaan saatavista ja rahavaroista siinä yhteydessä.

Samaan aikaan toimintamenot on painettu 100 miljoonaa alle budjetin ja myös alle strategiaohjelman tavoitteiden. Tätä on perusteltu tuottavuuden parantamisella. Kuten tarkastuslautakunnan arviokertomukses-

17.6.2015

sa todetaan, tuottavuutta ei voi kuitenkaan mitata pelkästään menokehitykseen perustuen. Strategiaohjelman tuottavuustavoite ei kerro oikeastaan mitään helsinkiläisten saamien palvelujen määrästä, laadusta ja vaikuttavuudesta. Kuinka kauan vihreät, demarit ja vasemmistoliitto sekä perussuomalaiset kehtaavat jatkaa kokoomuksen kumppaneina opetus-, sosiaali-, terveys- ja muiden peruspalvelujen alibudjetoimisessa, samaan aikaan kun Helsinki tekee näitä jättivoittoja vuosi toisensa jälkeen ja kaupunginhallitus istuu kirjaimellisesti rahakasan päällä?

Miksi tilinpäätöksen esittelyssä kerrotaan velat asukasta kohti, mutta vaietaan saatavista? Miksi Helsingin Energian ja Sataman ylijäämistä ei ohjata lisäbudjetilla varoja helpottamaan peruspalvelujen rahapulaa? Miksi investoinneista suurin ja yhä suurempi osa rahoitetaan tulorahoituksella, vaikka kaupunki voisi ottaa investointeihin normaaliin tapaan edullisesti lisää lainaa?

SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmä esittää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet tuoda valtuuston hyväksyttäväksi lisäbudjetti, jolla osa vuoden 2014 ylijäämistä ohjataan opetus-, sosiaali-, terveys- ja muiden peruspalvelujen resurssien lisäämiseen. Toisena pontena esitämme, että seuraavan talousarvion valmistelussa selvitetään mahdollisuudet arvioida strategiaohjelman tuottavuustavoite uudelleen niin, että tavoitteessa otetaan huomioon palvelujen vaikuttavuus, määrälliset ja laadulliset tavoitteet sekä pitkän aikavälin vaikutukset.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tarkastuslautakunnan arviokertomus vahvistaa sen, että tavoitteet ennaltaehkäisevistä palveluista, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisesta sekä työllisyyden edistämisestä eivät ole taaskaan toteutuneet. Edes lakisääteiset normit, kuten hoitotakuun enimmäisaikojen aika erikoissairaanhoidossa, hoitosuunnitelman tekeminen ja uuden sosiaalihoitolain mukainen vastuutyöntekijä, eivät ole aina toteutuneet. Arviokertomuksen tieto siitä, miten päiväkodeissa ja neuvoloissa kyllä nähdään lapsiperheiden ongelmat, mutta niiden käsittelyyn ei riitä aikaa, kuvaa sitä, mihin resurssien alimitoittaminen johtaa.

Samanlaisia esimerkkejä löytyy muun muassa kotihoidosta, mielenterveys- ja päihdetyöstä. Päiväkotien ryhmät ovat liian suuret, kouluissa on pulaa koulupsykologeista, erityisopettajista ja avustajista. Kaupunki kasvaa, mutta meno- ja investointikatto estävät palvelujen laajentamista.

Kun katsoo lautakunnalle annettuja lausuntoja, niissä kerrotaan ohjeista ja toimintamalleista. Pääongelma on kuitenkin resurssien vähyyden, ja

17.6.2015

siihen pitää saada korjaus. Tätä on syytä korostaa nyt, kun Sipilän, Stubbin ja Soinin hallitus ajaa muun muassa varhaiskasvatuksen, koulujen ja vanhustalvelujen normien heikentämistä. Helsingillä on varaa tehdä toisin ja kieltäytyä hyvinvointivaltion purkutalkoista. Se on myös välttämätöntä, jotta lautakunnan suositukset palveluista eivät jää taas kerran suurelta osin toteutumatta.

Arvoisa puheenjohtaja.

Työllisyyden hoito on asia, joka olisi syytä ottaa tarkastuslautakunnassakin tarkemmin arvioitavaksi. Työttömien määrä kasvoi Helsingissä viime vuonna noin 1/5:lla, nuorten työttömyys yli 1/4:llä ja pitkäaikaisyöttömyys peräti 1/2:lla. Samaan aikaan työllisyyden hoitoon käytetään vähemmän rahaa kuin kaupunki maksaa työmarkkinatuen kuntaosuuksena niin sanottua sakkomaksua Kelalle. Tässäkin näkyy, miten lyhennäköistä ja epäinhimillistä nykyinen menokuri on.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistämisen osalta lautakunta on selvittänyt muun muassa autopaikkanormeja ja tonttivarantoja. Kun tiedetään, että ARA-vuokra-asuntojen rakentaminen on romahtanut, olisi aihetta paneutua myös tähän isoon ongelmaan. Sipilän hallituksen niin sanotut välimuodon rahoitusmallit eivät siihen tuo ratkaisua. Tarvitaan pitkäaikaisia edullisia ARA-lainoja, kaupungin oma rakennusliike ja toimia alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi.

Lopuksi: positiivista arviokertomuksessa on huomion kiinnittäminen asukkaiden osallistumismahdollisuuksiin. Asukasosallistumista on lisätty ja kokemukset muun muassa osallistuvasta budjetoinnista ovat positiivisia. Asukkaat sivuutetaan kuitenkin yhä kokonaan monessa tapauksessa, kuten suurimpien poliittisten ryhmien sopiessa kaupungin uudesta johtamisjärjestelmästä, tai esimerkiksi kun pyritään siirtämään kouluverkkoa koskevat ratkaisut pois avoimen valtuustokäsittelyn piiristä. Tässä suhteessa työmaata valtuustolla riittää, toteuttaa strategiaohjelman linjauksia asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä.

Kiitos.

Valtuutettu Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiinnitän tässä nyt lähinnä näihin tarkastuslautakunnan asioihin huomiota, kun vähän viime tingassa tuli meille tieto siitä, että nämä asiat käsitellään samassa yhteydessä. Tässä lautakunnan raportissa oli

17.6.2015

useita mielenkiintoisia asioita, joista voisi puhua täällä vaikka koko illan, mutta pitää nyt muutamaan asiaan kiinnittää huomiota.

Kohtuuhintainen asuntotuotanto on meillä ollut kaupungissa ongelma 1800-luvun lopulta alkaen, joten on hyvä, että tässäkin sitä asiaa on koetettu käsitellä. Tosin nämä korjausehdotukset muut jäävät melko vähäisiksi jälleen kerran. Tulevaisuuden osaltahan meillä on huolena se, että mihin tämä Östersundomin kaavoituksen viivästyminen ja mahdollinen sinne rakennettavien asuntojen pienempi määrä tulee johtamaan tässä lähivuosikymmeninä. Nämä ongelmat, mitä tässä Östersundomin kaavoituksessa on ollut, ovat yksi asia, minkä voisi ehkä ottaa lautakunnan listalle käsiteltäväksi tässä tulevaisuudessa, että mitkä eri syyt ovat johtaneet siihen, että tämä prosessi kestää niin kauan ja miksi nämä asuntotuotantotavoitteet tuntuvat jäävän paljon siitä, mitä alun perin oli puhetta.

Tässä todetaan, että pysäköintiratkaisut voisivat olla yksi keino alentaa tätä hintaa. Itse periaatteessa lukeudun niihin valtuutettuihin, jotka eivät kannata auton käytön kriminalisointia, mutta silti näen, että ehkä tätä asiaa olisi syytä jonkin verran pohtia, että missä niitä autoja säilytetään ja mitä keinoja olisi varsinkin kaupungin omissa asunnoissa alentaa niitä kustannuksia. Tämä Östersundomin viivästyminen on kyllä sellainen asia, johon olisi syytä enemmän kiinnittää huomiota. Maakuntavaltuustossa oli viimeksi siitä asiasta pitkälti puhetta. Pelkästään pysäköintipaikoilla tätä ongelmaa ei todellakaan ratkaista.

Toinen sellainen asia, joka on kaupunkilaisten arkea lähellä, jota lautakunta on tässä käynyt läpi, on tämä sähköinen asiointi. Sen toimivuutta on tässä paljon pohdiskeltu. Toimiessaanhan se lisää tehokkuutta ja siitä tulee kulusäästöjä, mutta sen toimivuutta, uskottavuutta vähentää jokainen kerta, jolloin kaupunkilainen lähestyy kaupunkia, mutta ei saa siihen lähestymiseen ollenkaan tai kohtuullisessa ajassa minkäänlaista vastausta. Tällaista palautetta kuulee varsin usein, että on oltu kaupunkiin yhteydessä, mutta ei ole saatu sitten mitään vastausta missään vaiheessa. Myös valtuutettuna edelleen joutuu törmäämään tähän, että virkamiehiltä ei saa niitä vastauksia, tai ne kestävät kovin kauan. Eli jos tähän oikeasti panostaa, pitäisi olla joku takuusysteemi tai joku tietokone, joka sitten muistuttaa sitä henkilöä, jonka pitää vastata, että se myös sitten tekee sen jossakin vaiheessa. Muuten ei voida kehittää tätä asiointia, jos se ei oikeasti johda siihen, että se yhteys sitä kautta saadaan.

? monesti hyvin pienillä tällaisilla esimerkeillä voidaan parantaa tavallaan kaupunkilaisten kokemusta ja tunnetta siitä, että yhteys kaupun-

17.6.2015

gissa toimii kaupunkilaisten, kaupungin virkamiesten ja muiden toimenhaltijoiden välillä. Tällaisia terveisiä tällä kertaa.

Kiitos.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Joitakin kommentteja perustuen tilintarkastajien loppuraporttiin. Kaupungin vuosikate oli selvästi talousarviota parempi ja myös parempi kuin vuonna 2013. Kaupungin lainakanta kasvoi 80 miljoonaa euroa, oli vuoden lopussa 1 580 miljoonaa euroa. Käyttötaloussosassa tulot toteutuvat hieman talousarviota korkeampina ja menot noin 100 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä. Menosäästöt syntyivät pääasiassa kaupunginjohtajan toimialalle ja rakennus- ja ympäristötoimeen. Rakennus- ja ympäristötoimen menojen alittaminen johtuu pääasiassa rakentamispalvelu Staran volyymin alenemista.

Kaupungin vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja ei ole viime vuonna riittänyt kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja. Näin ei tule tapahtumaan myöskään tänä ja ensi vuonna. Koko kaupungin vuosikate sen sijaan riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot. Tänä ja ensi vuonna suunnitelman mukaisten poistojen ennakoitaan ylittävän vuosikatteet. Tämä johtaisi korollisen vieraan pääoman merkittävään kasvuun vuosina 2015 ja 2016.

Investointiosan menot ilman liikelaitoksia ja rahastoja ja ilman yhtiöittämisen vaikutuksia toteutuivat 44 miljoonaa talousarviota alhaisempina. Suurimmat alitukset olivat talorakennuksessa sekä katu- ja liikenneväyläratatöissä. Kaupunginvaltuuston myöntämien ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä oli investointeihin 555 miljoonaa euroa, mutta toteuma oli 70 % vähempi, eli investointirahoja jäi käyttämättä 170 miljoonaa, vaikka aina valitetaan, että niistä on puutetta.

Rahoitusosan vaikutus maksuvalmiuteen oli noin 388 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Suurimmat vaikutukset maksuvalmiuteen oli 167 miljoonaa talousarviota paremmalla vuosikatteella, 44 miljoonaa euroa suunniteltua alhaisemmalla investoinnilla ja 150 miljoonan euron pääomasiirrolla Helenille.

Viraston ja liikelaitosten rahastojen yhdistetyn rahoituslaskelman mukainen vaikutus talousarvioon oli 87 miljoonaa talousarviota parempi. Helen Oy:n tuloutukset vähenevät ensi vuonna noin 80 miljoonaa eu-

17.6.2015

roa. Tämä tarkoittaa, että investointitason säilyttäminen edellyttää tulo-rahoitusta ja kiinteän omaisuuden myyntituloja sekä kaupungin meno-tason säilyttämistä strategian mukaisena.

Sitten muutama kommentti tilinpäätöksestä tilintarkastajien selvityksen perusteella. He esittävät, että mahdollisimman pikaisesti pitäisi ryhtyä toimenpiteisiin, jotta Laske-järjestelmää käytettäisiin tarkoituksenmu-kaisella tavalla. Tilinpäätöksessä on jaksotusvirheitä 11 miljoonaa eu-roa, ja eri virastojen jaksotuskäytännöt ovat erilaiset. HK-erän taseessa on 15 miljoonan ero kaupungin taseeseen. Ero oli samanlainen jo viime vuonna. ehkä se tänä vuonna sitten korjautuu.

Hankintalain toteutukseen toiminnassa tulee kiinnittää huomiota, sa-moin kuin hankintavaltiuksien noudattamiseen ja tehtävien eriyttämi-seen hankintatoiminnassa. Teen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että hankintatointa kehitet-tään aktiivisesti kiinnittäen erityistä huomiota hankintalain ja hankintavaltuuksien noudattamiseen sekä eri tehtävien eriyttämiseen hankintatoiminnassa.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin kannatan tätä Kauko Koskisen toivomuspontta. Sitten kommentoin tässä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitet-tyjä sosiaali- ja terveystarvaston toimintaa koskevia huomioita. Täällä on nyt mainittu tämä sosiaali- ja terveystarvaston budjetti, resurssitarpeet ja muut monta kertaa, niin vielä tuon haluan tässä toistaa, että tänä vuon-na sosiaali- ja terveystarvasto on pysynyt budjetissaan tämän viimeisen ennusteen mukaan näissä varsinaisissa sosiaali- ja terveystarvastoissa, vaikka nämä paineet ja ajat ovat tietysti kovat. Myös toimintaa kehittä-mällä on mahdollista vaikuttaa näihin kuluihin – siitä esimerkiksi tämä laitosvaltaisuuden purkaminen tuolla lastensuojelupalveluissa.

Mutta sen sijaan, niin kuin täällä on todettu, tämä työmarkkinatuen kun-taosuus on ylittymässä runsaasti. Haluan tuoda sen esille, että sosiaali- ja terveystarvasto ei voi sille yksin mitään, vaan jatkossa tähän tarvitaan tiivistä yhteistyötä kaikkien hallintokuntien, elinkeinoelämän ja eri toimi-joiden kesken. Sillä asialla alkaa olla kova kiire.

Tässä arviointikertomuksessa käsitellään ansiokkaasti eräiden asiakas-ryhmien pääsyä sosiaali- ja terveystarvastoihin. Siinä suositellaan, että

17.6.2015

kaikille monisairaille tai moniongelmaisille asiakkaille tulee laatia hoito- tai palvelusuunnitelma moniammatillisesti asiakkaan kanssa ja asiakkaan omahoitoa tukien. Tämä on tärkeä tavoite ja se noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallista ohjetta. Helsingissä tätä valtakunnallista ohjetta on toteutettu laatimalla omat ohjeet terveysasemille tämän hoidon suunnittelusta, mutta käytännön tasolla tässä hoitosuunnitelma-asiassa on vielä kehittämisen varaa.

Helsingissä ollaan lisäksi parhaillaan ottamassa käyttöön asiakasvastaava-mallia, joka on sosiaali- ja terveysministeriössä kehitetty hoitomalli monisairaiden ja paljon palveluja tarvitsevien hoitoon. Tämä uusi malli tuo uudenlaisen tavan vastata pitkäaikaissairaiden hoidosta, joten sen käyttöönottoa on syytä kiirehtiä. On syytä lähettää helsinkiläisiä sairaanhoitajia Metropolian asiakasvastaava-täydennyskoulutukseen, jotta tämä monisairaiden hoito saadaan kaupungissa nykyistä paremmalle tasolle.

Monisairaiden suunnitelmallinen hyvä hoito tämän asiakasvastaava-mallin mukaisesti vähentää tutkimusten mukaan näiden asiakkaiden päivystyspalvelujen käyttöä, sairaalajaksoja, terveyskeskuskäyntejä, joten se tuo väljyyttä vastaanotto toimintaan. Se on myös taloudellisesti kannattavaa.

Arviointikertomuksessa kritisoidaan sitä, että kotihoidossa on tarjolla vain tietty palveluvalikko. Se on hyvä huomio. Tarkoituksenmukaisempaa olisi, jos palveluvalikko joustaisi yksilöllisen tarpeen mukaan. Vanhuspalveluissa on Helsingissä kokeiltu henkilökohtaista budjettia. Se olisi yksi mahdollisuus myös tähän ongelmaan. Eli asiakas saisi halutessaan esimerkiksi palvelusetelin, jolla hän voisi itse koota oman tarvitsemansa palvelukokonaisuuden. Silloin tuottajia voisi löytyä sekä julkiselta että yksityiseltä puolelta tai 3. sektorilta. Sitä kannattaa miettiä.

Arviointikertomuksessa on myös kommentteja diabeteksen hoidosta – tämäkin erittäin tärkeä kysymys. Esimerkiksi tyypin 2 diabetes yleistyy Suomessa, ja se on yksi merkittävimmistä kroonisista kansansairauksista, joka aiheuttaa erilaisia liitännäissairauksia, toimintakyvyn huononemista ja suuria kustannuksia. Mielestäni diabeteksen hoidossa ollaan Helsingissä nyt menossa parempaan suuntaan kuitenkin. Muutamia vuosia sitten poistettiin erikoistuneet diabeteshoitajat terveysasemilta, mikä oli vahinko diabetesta sairastavien näkökulmasta. Mutta nyt onneksi asiassa palataan taaksepäin ja parhaillaan suunnitellaan diabeteskeskusten perustamista. Eli erittäin tärkeä asia.

Mutta lopuksi vielä kiitokset tarkastuslautakunnalle tärkeiden kysymysten esille nostamisesta.

17.6.2015

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa rouva puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin viime vuoden tilinpäätös oli hyvin erikoinen, kun siis nämä suuret toiminnot yhtiöitettiin: Helen, Satama ja Palmia. Niistä siis syntyi tällainen lainasaaminen Helsingille. Tästähän ylipormestari jo meille tarkkaan kertoi.

Yhteisöveroa kertyi viime vuonna enemmän kuin oli budjetoitu, mikä merkitsee sitä, että yritykset voivat tässä kaupungissa aika hyvin. Valti-onosuudet olivat vähän suuremmat kuin edellisenä vuonna. Vuosikate oli parempi kuin edellisenä vuonna. Eli ei pitäisi nyt niin hirveästi valitel-la täällä ja koko ajan sanoa, että nyt menee niin huonosti, niin huonosti. Näin ei asia kyllä ollenkaan ole. Ja kyllähän se niin on, että vuosikate kattoi poistot. Eikös se ollut näin tuossa tilinpäätöksessä? Sitten meillä on lainaa 2 540 euroa per asukas, ja sehän on erittäin kohtuullinen, jos vertaa esimerkiksi meidän pohjoispuolellamme sijaitsevaan Vantaan kaupunkiin, jonka laina asukasta kohti on lähes kaksinkertainen.

Puhun sote-virastosta, kuten Seija Muurinenkin. Sote-virastohan todella nyt pysyi lähes budjetissa. Sille myönnettiin 2,178 miljardia euroa, ja ylitys oli vain 13 miljoonaa. Siitä oli puolet HUSin ylitystä, ja palkkame-not jopa alittuivat. Eli täytyy sanoa, että nyt sote-virasto kerrankin on pysymässä budjetissa, ja tänä vuonna – kuten Muurinen sanoi – tämä tilanne vain paranee. Meidän ongelmamme on todella tämä työttömyy-den hoito, ja siihen meidän täytyy yhteisesti paneutua. Sote-virasto ei voi työllistää kaikkia Helsingin työttömiä ihmisiä.

Tarkastuslautakunnalle kiitos – se on tehnyt hyvää työtä. Se kiinnitti muun muassa huomiota siihen, että perheet eivät saa nopeaa apua neuvoloista, mutta nyt on lisätty neuvolassa henkilöstöä. Myös siellä on tällaisia kotiavustajia, kodinhoitajia, jotka voivat mennä koteihin silloin, kun tarvitaan apua. Lautakunta puhuu hoidon onnistumisesta. Se termi on aika omituinen, koska me ammattilaiset puhumme laadusta, tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta. Ja kaikkea tätähän seurataan erittäin tarkasti, niin HUSissa kuin terveystalouden puolellakin.

Tarkastusvirasto puhuu tiedottamisesta ja kaupungin nettisivuista. Siihen on kiinnittänyt erityistä huomiota vanhusneuvosto, koska monilla vanhuksilla ei ole käytössä tietokonetta, eivätkä Helsingin nettisivut ole

17.6.2015

sellaiset, että vanhukset sieltä löytävät hakemaansa asiaa. Kyllä niihin täytyy saada parannusta.

Kaikkiaan Helsingin kaupunkihan on hyvässä kunnossa. Kiitos ylipormestarille ja muille työntekijöille ja kiitos asukkaille, että he ovat innokkaasti antaneet palautetta poliittisille päättäjille, jotta olemme voineet korjata isoja ja pieniä epäkohtia.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Jälleen tämän raportin laatu oli aivan erinomainen. Se on joka vuosi aina ylittänyt odotukset tarkkuudellaan ja ehdotuksillaan. Tietenkin on todella sääli, että kaikkia niitä ehdotuksia, joita vuosien aikana ja vuosittain on virastoille annettu, ei ole kuitenkaan pystytty noudattamaan.

Se, mihin kiinnitin huomiota tässä, oli muun muassa näiden liikenteen, sekä julkisen liikenteen määrät että myös nämä päästöt, joihin Helsinki ei tavoitteissaan yltänyt. Jatkossa toivoisikin, että muun muassa työmatkaliikenteessä oikeasti vielä nykyistä paremmin kiinnitettäisiin huomiota siihen, että näiden eri kulkuneuvojen vaihto toimisi sujuvammin kuin se tällä hetkellä toimii. Ei ole kovin ihmeellistä, että ihmiset ottavat oman auton, jos esimerkiksi taksilla tai omalla autolla matka on 10—15 minuuttia ja 2, 3 vaihdolla julkisilla 40—45 minuuttia. Se on yksi tekijä, millä varmaan saataisiin yksityisautoilua keskustassa vähemmäksi, mikäli nämä vaihtovälit olisivat helpommat.

Toinen, mihin kiinnitin huomiota tässä, oli todella hienosti hoidettu, muun muassa tämä suunnitelma tästä diabeteksen keskitetystä hoidosta. Meillä on kuitenkin muutama muukin sairaus, joilla tällä hetkellä ainakin kuntoutuksen antaminen tai sen toteuttaminen ei ole ihan sillä tasolla, millä sen vaikuttavuustutkimusten mukaan pitäisi olla. Toivoisinkin, että jatkossa myös aivohalvauspotilaat ja keuhkohtaumatautia sairastavat ihmiset pääsisivät aktiivisen projektin kautta vaikuttavaan kuntoutukseen ja hoitopolulle.

Sitten yksi asia, mikä ei ole minun mielestäni toteutunut vieläkään: tämä sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö, mikä kuitenkin virastojen yhteen panemisen lisäksi edelleen näyttää elävän jonkinlaista kamppailua siitä, onko terveyspuoli saanut enemmän valtaa sosiaalitoimeen nähden, onko sosiaalitoimi saamassa lisää työntekijöitä vai ei. Näin ei pitäisi ajatella. Meidän pitäisi oikeasti ajatella niin, että me yritämme helsinkiläisten hyvinvointia parantaa moniammatillisella yhteistyöllä. Siihen

17.6.2015

liittyy kyllä sekin, että jokainen, oli se koulutus mikä tahansa, ajattelee vain sitä asiakasta eikä ajattele sitä omaa rooteliaan tai omaa lainsäädäntöään, joka ikävä kyllä ei ole aivan yhtenevä muun muassa kirjausten osalta, jos puhutaan vaikkapa terveystalouden ja sosiaalitoimen kirjausvelvoitteista liittyen vaikkapa vanhusten kotihoitoon tai palveluasunnossa tapahtuviin palveluihin. Siihen toivoisin, että kiinnitettäisiin huomiota näihin kirjauksiin vielä jatkossakin.

Sen vuoksi olen jossain vaiheessa tekemässä aloitteenkin, että me muuttaisimme koko sosiaali- ja terveystalouden nimen terveys- ja hyvinvointivirastoksi, koska meillä on joka tapauksessa olemassa terveys- ja hyvinvointikeskukset. Meillä on olemassa terveys- ja hyvinvoinnin laitos Suomessa. Miksi meillä on edelleen sosiaali- ja terveystalouden?

Kiitos.

Valtuutettu Holopainen

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Täällä on kiiteltä tarkastuslautakuntaa, mutta suurin kiitos varmasti kuuluu sinne tarkastusvirastolle, joka on tehnyt kovasti töitä tämän eteen. Ja niin kuin tässä moni on todennut, Sirpa Asko-Seljavaara varmasti viimeksi, että Helsingin taloushan on itse asiassa yllättävän hyvässä kunnossa. Talous on tasapainossa. Siitä on turha maalaila mitään kauhukuvia, kuten täällä on niitäkin kuultu aina toisinaan. Ihan meidän omalla tulorahoituksellamme on pystytty kattamaan erittäin iso osa investoinneista, enemmän kuin muissa kaupungeissa. Voikin kysyä, että investoiko kasvava Helsinki tarpeeksi. Jos me tämän meidän strategiamme johdosta jätämme hyviä investointeja toteuttamatta, niin tämä ei ole kyllä meidän tulevaisuutemme kannalta kestävä.

Sen sijaan tästä nähdään, että lasten asioissa on parantamisen varaa. Tarkastusvirasto teki itse asiassa, mahdollisesti ensimmäisen kerran laajan kyselyn työntekijöille muun muassa neuvoloissa ja lasten päiväkodeissa. Tämä on minun mielestäni ihan hyvä näkökulma, mistä edellisenkin puhuja mainitsi: meidän pitää kuunnella myös työntekijöiden asiantuntemusta. Jos tarkastusvirasto joka kerta menee kysymään vain meidän kaupunkimme johdolta ja muutamalta päälliköltä, että "no miten asiat ovat täällä sujuneet?" on varmasti ihan suuri kiusaus vastata, että hyvin sujuu. Tietysti kaikki vastaavat vain omasta näkökulmastaan ja siltä tontilta, minkä näkevät. Mutta jos me kysymme myös välillä työntekijöiltä, että miten siellä sujuu, niin me saamme laajemman

17.6.2015

katsauksen sekä työntekijöiden että asiakkaiden ja kaupunkilaisten hyvinvointiin.

Tässä esimerkiksi näiden päiväkotien osalta tosiaan tehtiin laaja kysely, johon vastasi työntekijöitä ja päiväkodinjohtajia. Sen lisäksi, että on kerätty myös näitä taloudellisia tuloksellisuuslukuja, niin tosiaan nähdään vähän, miten hommat siellä sujuvat heidän näkemyksensä mukaan.

Mehän näemme siitä raportista, että taloudellinen tuloksellisuus on kehittynyt aivan erinomaisesti varhaiskasvatusvirastossa, eli siellä on säästetty tosi rutkasti. Vuodesta 2009 vuoteen 2013 lapsikohtaiset menot kunnallisessa päivähoidossa ovat pienentyneet 1 000 eurolla vuodessa. Tilat ovat pienemmät, henkilökuntaa on niukemmin – näistähän nämä suurimmat kuluerät tulevat, ja säästöjä on haettu voimakkaasti. Sen sijaan laadulliset mittarit puuttuivat lähes kokonaan. Nyt niitä ehkä ollaan siellä kehittämässä käsittääkseni, mutta voidaan tietysti ajatella niin, että jos me mittaamme vain taloudellista tuloksellisuutta, niin me emme ohjaa toimintaa siihen suuntaan, että me pitäisimme huolta myös laadusta, tai meillä ei ole ainakaan kuvaa siitä, miten se kehittyy.

Tässä kyselyssä, jonka virasto teki, erityisesti 3—5-vuotiaiden ryhmäkooko koettiin liian suureksi, ja sitten tämä tilan ahtaus tuli esiin sekä myös nämä tiukat käyttö- ja täyttöasteet. Eihän kouluissakaan toimita niin, että jos lapset ovat poissa, sairaana, yhtenä viikkona, niin seuraavalla viikolla opettajia on vähemmän koulussa. Voi kuvitella, että tällainen hallinnollinen homma vaikeuttaa sitä ihan kunnan työn tekemistä.

Tässä voitte lukea lisää raportista, mutta tosiaankin voidaan todeta, että meillä on talous kunnossa ja lasten palveluissa parantamisen varaa. Pidetään niistä jatkossa parempaa huolta, vaikka ehkä hallitus muuta kaavailee.

Kiitos.

Valtuutettu Loukoila

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tälle valtuustolle on pedattu monissa puheissa velkapelko. Me pelkäämme velanottoa. Sitä perustellaan usein tällaisella hoetulla mantralla, että emme halua jättää jälkipolville velkaperintöä. Tämä on täälläkin valtuustossa kuultu moneen kertaan. Velkapelko ja investointikatto saavat kuitenkin aikaan sen, että jätämme jälkipolville perinnöksi rapis-

17.6.2015

tuvan kaupunki-infran, terveydelle vaaralliset koulut, päiväkodit homeineen ja kaikkine muine ongelmineen.

Tällaisessa taloudellisessa taantumassa, missä nyt eletään, investointikaton purkaminen ja investointilainan ottaminen olisi järkevää. Matala korko on tällä hetkellä hyvä peruste investointeihin ottaa lainaa, edesauttaa siten työllisyyttä ja ehkäistä kaupungin rapistuminen. Tällä hetkellä uudet alueet vievät investointirahoista ison osan, mutta kaupunki ei saa myöskään unohtaa jo rakennettuja alueita ja siellä olevaa kiinteistö kantaa ja kaupunki-infraa.

Lainanottoa investointeihin ei tulisi pelätä. Investointilaina on ihan eri asia kuin syömävelka. Tämä kannattaa muistaa.

Kuten täällä on aikaisemmin todettu, niin kaupungin talous on periaatteessa hyvässä kunnossa. Kun katsotaan noita tilinpäätöstietoja, niin Helsinki on varakas kaupunki. Kaupungilla on erittäin vahva tase, ja nyt tällä hetkellä olisi todella järkevää hyödyntää vahvaa tasetta ja purkaa niitä taseen rahavaroja eikä tinkiä investoinneissa ja peruspalvelujen tuottamisessa.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunta on tehnyt arvioinnin varhaisesta puuttumisesta neuvoloista. Varhainen puuttuminen tarkoittaa sitä, että ongelmat tunnistetaan ja niihin tartutaan jo varhaisessa vaiheessa, silloin kun lapsi on pieni. Silloin yleensä myös auttaminen on kaikkein helpointa ja tapahtuu aika paljon kevyemmin toimenpitein kuin jos ongelmat pääsevät paisumaan. Tässä arvioinnissa on todettu, että neuvoloissa ei ole tarpeeksi aikaa siihen, että voitaisiin käsitellä perheitten kanssa niitä ongelmia, joita neuvolan terveydenhoitajat tunnistavat. Myös ongelmien tunnistaminen on vaikeutunut, koska sama terveydenhoitaja ei enää pysty tapaamaan perhettä koko lapsen kehityksen ajan. Tämä johtuu siitä, että kun neuvoloissa on valtava kiire ja vapaita aikoja on vaikea löytää tarpeeksi, niin sitä aikaa ei aina vaan löydy omalta työntekijältä.

Kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa valtuutettu Urho totesi, että menokuri ei välttämättä tarkoita palveluiden heikentämistä, vaan meidän pitää oppia tekemään asioita uudella tavalla. Tämä on sellainen väite, joita poliittisessa puheessa nykyään toistellaan sillä tavalla, että siitä on

17.6.2015

tullut jo oikeastaan klisee. Harvoin kuitenkaan kukaan antaa mitään konkreettista ehdotusta siitä, mitä se toisin tekeminen on. Onko kokoomuksella jokin idea siitä, millä tavalla esimerkiksi lapsen kehitykseen tai perheen tilanteeseen liittyviä pulmia voisi ottaa neuvolassa puheeksi nopeammin tai tehokkaammin? Tai miten perheet saataisiin hakemaan apua pulmiin ilman, että neuvolan työntekijällä on aikaa kertoa huolesta ja vastata vanhempien kysymyksiin kaikessa rauhassa? Onko jotakin ideaa siitä, miten neuvolan terveydenhoitaja voisi huomata perheen avuntarvetta ilman että ehtii tutustua perheeseen, tai miten vanhemmat saataisiin tehokkaammin kertomaan vaikeuksistaan terveydenhoitajalle ilman että on ollut aikaa rakentaa luottamusta?

Minusta vaikuttaa siltä, että tämä uudella tavalla tekeminen on usein sanahelinää. Tosiasiassa menokuri tarkoittaa nimenomaan palveluitten heikentämistä. Tämä neuvolatyö on yksi hyvä esimerkki siitä, että kun on haettu tehokkuutta, niin kiireen takia on viety terveydenhoitajilta mahdollisuus tehdä työtä hyvin, ja tulokset jäävät ehkä heikommiksi kuin ne voisivat jäädä muuten.

On myös muita ihan vastaavia esimerkkejä. Esimerkiksi sosiaalityössä on jouduttu käyttämään yhä isompi osa työajasta siihen, että käsitellään toimeentulohakemuksia sen sijaan, että tehtäisiin sellaista sosiaaliohjausta, joka tukee asiakasta pääsemään pois toimeentulotuen asiakkuudesta. Sosiaali- ja terveydenhoidon työstä tulee niukkuudessa usein selviytymistä kiireessä sen sijaan, että ehdittäisiin miettiä, miten työ tehdään oikeasti hyvin. Ja kun rahaa vedetään tiukemmalle, niin käytännössä se johtaa helposti siihen, että samalla rahalla saadaan aikaan vähemmän hyvää kuin aikaisemmin ja meidän toimintamme tulee tehottomaksi. Tämä taas voi johtaa lisääntyviin sosiaalisiin ongelmiin, jotka jatkossa tulevat kalliiksi.

Minä olenkin sitä mieltä, että ainoa kestävä tapa hoitaa kaupungin asioita on luopua menokurista. Miettiä, mitä me tavoittelemme palveluilla, mitä se vaatii, ja sitten miettiä, millä tavalla me siihen pystymme osoittamaan riittävät resurssit.

Minä olen ilahtunut vihreitten ryhmäpuheenvuorossa siitä näkemyksestä, että Helsinki voi tehdä itsenäisiä ratkaisuja ja päättää huolehtia resursseista sellaisiinkin palveluihin, joista hallitus antaisi luvan luopua. Minä olen tästä täysin samaa mieltä. Minä toivon, että budjettineuvotteluissa tulevaisuudessa kestää tämä linja, että me todella, riippumatta hallituksen linjauksista, haluamme turvata meidän palvelumme hyvin.

17.6.2015

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja puuttui omassa puheenvuorossaan kuntayhtymien omistajaohjaukseen. Olen itse yhden kuntayhtymän eli HSL:n hallituksen puheenjohtaja ja haluaisin nyt vähän ehkä avata tätä kysymystä, koska vaikkei siinä HSL:ää erikseen merkitty, mutta haluaisin kertoa, miten tämä omistajaohjaus käytännössä tapahtuu.

Ensinnäkin valmisteluapuolella virkamiehet kaupungilta ovat mukana yhdessä HSL:n kanssa ryhmässä, jossa he käsittelevät näitä merkittäviä asioita, jotka sitten valmistellaan ja tulevat edelleenkin hallitukselle. HSL:n hallitus laittaa lausunnoille kaikki merkittävät asiat – mainittakoon näistä muun muassa lippujen hinnat, reitistö-, linjastosuunnitelmat, budjetit – ja sitä kautta saadaan sitten palautetta. Ne oikeasti luetaan, ne lausunnot, joita sieltä omistajakunnista tulee. Ne vaikuttavat sitten niihin lopullisiin tuloksiin, eli kyllä se sitä kautta toteutuu.

Olen toimitusjohtajan kanssa ollut jo useita kertoja Helsingin kaupungin hallituksen konsernijaostossa kuultavana. Olemme tuoneet myös siellä esille näitä haasteita, joita toimintaan liittyy, ja miten tilanne menee. Samoin pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmässä on ? toimitusjohtaja, milloin kenenkin kanssa. Minäkin olen ollut siellä mukana ja käynyt niitä keskusteluja. Lisäksi ei pidä myöskään väheksyä niitä keskusteluja, joita esimerkiksi HSL:n toimitusjohtaja käy suoraan korkeampien virkamiesten kanssa, esimerkiksi Helsingin kaupungilla, mutta samalla tavalla myös muitten omistajakuntien, -kaupunkien johdon kanssa. Sitten me sovitlemme tietysti näitä käsityksiä yhteen parhaamme mukaan.

Konkreettisenä esimerkkinä – joka, en tiedä, onko se hieno asia vai mitä – mikä on vaikuttanut aika merkittävästi, olivat nyt nämä omistajakuntien lausunnot näihin alennuslippuihin. Niistä päätettiin eilen. Se on yhtenä esimerkkinä.

Meillä päättäjillä lisäksi, me käymme keskustelua muun muassa tämän valtuuston kokousten yhteydessä. Valtuuston kahvilassa on näitä vaikeita asioita puitu. Eli minun nähdäkseni tämä omistajaohjaus aika hyvinkin pelaa – tai sanotaan jopa yllättävänkin hyvin – tällä hetkellä. Me kuulemme kyllä näitä kuntia.

Samoin epäiltiin, että kenen edustajina me luottamushenkilöt siellä olemme. Minulle ainakin ja tiedän myös, että helsinkiläisille hallituksen

17.6.2015

edustajille, on selvää, että me olemme siellä Helsingin nimeäminä luottamushenkilöinä – emme siis luottamusmiehinä vaan luottamushenkilöinä – ja edustamme tätä kaupunkia siellä.

Näillä eväillä sanotaan, että pikkuisen ehkä ihmettelisin tarkastuskerptomuksessa näitä moitteita tästä omistajaohjauksesta. Mielestäni niiden olisi pitänyt olla kiitokset tällä kertaa.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tässä on aika paljon tullut puheenvuoroja, joissa on selvinnyt, että jengi osaa näköjään lukea numeroita. Eli aika selkeää tekstiä: meillä on fyrkkaa vähän reippaammin kuin annetaan olettaa. Minä olisin kysynyt tällaista kysymystä: Meillä on ennen ollut 30 päivän maksuvalmius. Nyt se on 44 päivää. Miksi se on nykyään 44 päivää? Sitä voisi vähän pudottaa ja fyrkat voisi laittaa vaikka kämppien byggaamiseen. Onko tähän joku hyvä vastaus? Ottaisin mielelläni vastaan.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun aiemman puheenvuoron tässä yhteydessä käytin ikään kuin ryhmäpuheenvuoron pitäjänä, niin pidän tarpeellisena tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajana myös todeta eräitä ongelmia, joita tarkastuslautakunnan toimintaan liittyy – tai kehittämisen kohteita, miten se halutaan määritellä. Kysymyshän on siitä, miten arvioidaan kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamista. Erityisesti tällöin useimmissa tapauksissa nousee esille tämä 1 %:n tuottavuuden nousun vaatimus. Tuottavuutta voidaan tarkastella taloudellisuutena, vaikuttavuutena ja tehokkuutena.

Miten mitataan tuottavuutta? Onko se siis vain 1 %:n vähäisempi rahojen käyttö? Jos tehdään samalla rahalla 101 yksikköä tulosta, niin tuottavuus on noussut 1 %:n rahanakin mitaten. Erikseen voidaan pohtia, miten vaikkapa teatterin tuottavuutta mitataan. Onko se 1 näytelmä enemmän, 1 % enemmän tuloja, 1 %:n tyytyväisemmät katsojat vai vain toiminnan tuottaminen vähemmällä rahalla riippumatta sen määrästä ja laadusta?

17.6.2015

Viimeksi mainitusta tulee mieleen taannoisen Kello-Kallen käynti konsertissa. Hän totesi, että viulunsoittaja oli 12, vaikka 6:kin viulua kuuluu takariville. Torvet toistivat sen, minkä viulut olivat jo soittaneet, ja oboen soittaja ehtisi hyvin hoitaa patarummut ja harpun. Tällä konseptilla koko homma olisi hoidettavissa 1/2:ssa ajassa ja 1/3:lla kustannuksia.

Lastensuojelussa emme säästä tarpeeksi. Voimavarojen käyttäminen ehkäisevään työhön on inhimillis ? vaikuttamisen kannalta ja taloudellisesti paljon vaikuttavampaa kuin korjaavat toimet, kuten täällä on jo useammassa puheessa todettu. Miten todennamme tämän, on kysymys erikseen. Mutta kaikki tutkimukset – muun muassa professori Sipilän ja Österbackan selvitys taannoin valtiovarainministeriölle – osoittivat tätä. Vastaavaa toimintaa on muutenkin varmasti toteutettavissa sosiaali- ja terveydenhuollossa, opetustoimessa ja varmasti millä hallinnonalalla hyvänsä, alkaen vaikka katurakentamisesta tai korjausvelan painamisesta pienemmäksi.

Voidaan myös kysyä, voisiko arvioinnin ja tavoitteiden joukossa olla vaikkapa puistojen siisteys tai rakennetun ympäristön kauneus. Tällä nykyisellä arviointitavalla tiedämme kohta kaiken hinnan, mutta emme minkään arvoa.

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Muttilainen kysyi, onko päivissä mitattu maksuvalmius, vähän yli 40 päivää, liian suuri. Totean, että ensinnäkin arviointikertomuksessa on monen vuoden tarkastelu siitä, miten tilinpäätöstilanteessa maksuvalmius on kehittynyt aiemmin. Kaupungilla oli tavoitteena 60 päivän maksuvalmius, ja olemme nyt selkeästi tämän tavoitteen alla. Koen kovin vaikeaksi ja riskialttiiksi, jos sitä lähdetäisiin merkittävästi päivissä mitattuna laskemaan. Määrätyllä tavalla kaupungin pitää varautua yllättäviin tilanteisiin. Silloin yksi tapa on se, että on sellainen maksuvalmius, että ottaen huomioon kaupungin päätöksenteon jossain määrin hitaan etenemisen, niin pystymme turvaamaan, että kaikki kaupungin maksut tulevat maksetuiksi, vaikka häiriötilanne tulisi yllättäen.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

17.6.2015

Täällä on entistä laajemmin tunnustettu se, että Helsinki on poikkeuksellisen rikas kaupunki. Se, että osa varallisuudesta on kertynyt yhtiöittämisestä, ei vähennä yhtään euroa niiden saatavien arvoa, jotka esimerkiksi pääomainoinituksen kautta ovat Helsingin kaupungin tuloksessa ja taseessa näkyvissä. Toisaalta on varoitettu vaikeuksia olevan tulossa, kun Helsingin Energiassa tai Helenissä tehdään investointeja uusiutuvaan energiaan. Tänäpä Helen on julkistanut joitakin tietoja uudesta vaihtoehdosta energiaratkaisuihin.

Kysynkin kaupunginjohtaja Pajuselta, milloin Helsingin Energian tai Helen Oy:n investointisuunnitelma ja sen perustana olevat laskelmat julkistetaan. Toiseksi: Mihin perustuvat väitteet, että Helsingin Energia tekisi kannattamattomia investointeja? Oletetaanko siis, että asiakkaat eivät enää suostu maksamaan uusiutuvasta energiasta, vai minkä takia tämä markkina yhtäkkiä muuttuisi kaikkien näiden vuosien jälkeen kannattamattomaksi? Kolmanneksi: Millä tavalla Helsingin Energian investoinnit aiotaan rahoittaa, kun meille väitetään, että sieltä ei voida enää jakaa voittoa tai ei ainakaan alkuunkaan niin paljon kuin ennen? Aiotaanko ne rahoittaa samalla tavalla kuin Helsingin kaupunki nyt rahoittaa yli 80 % investoinneistaan eli suoraan tulorahoituksella, toisin kuin kaikki muut markkinoilla toimivat yritykset tekevät?

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Koska olen Helenin hallituksessa, nyt joudun kyllä sanomaan, että kylähän tämä Helenin toiminta olisi huomattavasti kannattavampaa, jos ei investoita uusiutuvaan energiaan vaan käytettäisiin loppuun nämä nykyiset kivihillilaitokset. Näin ei tietenkään voi tehdä, kun valtuustokin on edellyttänyt ilmastopoliittikkaan osallistumista. Mutta kyllä se valtuuston päätös merkitsee, että Helenin tuloksentelekyky laskee erittäin paljon. Ja se, että maksaako Helen sitten kaupungille osinkoja ja sitten lainaa kaupungilta rahat investointeihin vai käyttääkö se nämä rahat niihin investointeihin, ei kyllä vaikuta kenenkään talouteen mitään.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Helsingin Energiahan on investointeja tehnyt huomattavassa määrin samalla tavalla kuin Helsingin kaupunki, eli suoraan asiakkaiden maksamilla maksuilla on rahoitettu valtavan suuria hankkeita. Totta kai sil-

17.6.2015

loin jokainen investointi on kannattamattomampi kuin jos otettaisiin näillä markkinoilla edullista, pitkäaikaista lainaa. Yksityiset yritykset tekevät näin. Valtion yritykset tekevät näin. Minkä takia Helsingin Energia ei tekisi näin? Koko tämä Helenin investointiohjelman saaminen näyttämään kannattamattomalta perustuu siihen rahoitusmalliin.

Ledamoten Brettschneider

Värderade ordförande. Bästa fullmäktige.

Det finns en hel del man kunde ta upp och diskutera i den här utvärderingsberättelsen, både positivt och negativt.

Minä haluan kuitenkin kiinnittää huomiota erityisesti kahteen asiaan, jotka ovat usein myös puhuttaneet meitä sosiaali- ja terveystalouksessa. Toinen on pitkät jonot terveysasemiin yleensä, ja varsinkin, kun on kysymys kroonisista sairauksista, kuten diabetes 2:sta, depressiosta tai monista eri sairauksista kärsivien asiakkaiden seurantakäynneistä, mihin tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota. Sekä taloudelliset että inhimilliset näkökohdat puhuvat sen puolesta, että tähän pitäisi saada muutos nopeasti ja löytää ratkaisu tähän epäkohtaan.

Toinen asia on kotihoidon tila. Vähennämme vauhdilla laitospaikkoja vanhustenhuollossa ja lähdemme siitä, että iäkkäiden ihmisten tulisi pärjätä kotona kotihoidon ja erilaisten tukipalvelujen turvin. Arviointikertomuksessa todetaan kuitenkin, että kotihoidon ja tukipalvelujen tarpeita arvioitaessa puuttuu riittävästi tietoja varsinkin sosiaalityöstä, mutta myös muista ammattialoista. Se on erittäin hälyttävää. Tarkastuslautakunta toteaa, että vaikka kotihoidon ja tukipalvelujen saatavuus on hyvä, ne eivät ole riittäviä tukeakseen erilaisia palveluja tarvitsevien asukkaiden mahdollisuuksia asua kotonaan.

Tällaisia terveisiä tulee valitettavan usein myös kentältä sekä asiakkailta itseltään että myös heidän omaisiltaan. Tämä koskee varsinkin muistisairaita ja heidän mahdollisuuksiaan elää arvokasta ja turvallista elämää kodeissaan.

Ordförande.

Köerna till hälsostationerna och bristerna då det gäller att stöda ett tryggt hemmaboende för minnessjuka och fysiskt sjuka äldre är inte ett fenomen som plötsligt dykt upp. Dessa missförhållanden har diskuterats länge. Det är på tiden att verkligen ta i det, så att det inte blir den följetång det nu har blivit då det gäller utvärderingsberättelsen.

17.6.2015

Tack.

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä arviointikertomus ja tilinpäätös antaisivat mahdollisuuden hyvin monenlaisiin arvioihin, mutta tässä on 26 eri tekijän lausunto tästä arviosta ja arviointikertomuksesta. Ihmettelen sitä, että eikö siihen voitaisi vielä lisätä esimerkiksi vanhusneuvoston lausuntoa. Täällä nyt viimeksi valtuutettu Brettschneider totesi juuri sen, että tällä sektorilla on melkoisia epäkohtia. Kun kaikki virastot puhuvat vain asiakkaista, niin ehkä vanhusneuvosto voisi puhua vanhoista kaupunkilaisista. Eli niiden eri virastojen toimet vaikuttaisivat tähän koko kasvavaan väestöryhmään. Se olisi ihan välttämätöntä senkin takia, että kun muun muassa valtuutettu Loukoila toi esiin täällä investointikaton, niin esimerkiksi näillä lainaehdoilla nykyinen investointien suuntaaminen esimerkiksi palveluasumisen määrätietoiseen kehittämiseen ei olisi riski vaan suorastaan tuottoa kaupungille.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan Hakasen ponsiesityksiä ja hieman ehkä teroitan tuota toriparkkiasiaa. Ei todellakaan kiinnosta toriparkit hölkäsen pölähtänyttä. Hoidetaan asiat kondikseen mieluummin täällä maan pinnalla.

Kiitoksia.

Ledamoten Månsson

Ordförande.

Olen hyvin iloinen siitä, että Arajärvi tässä problematisoi tätä tuottavuuskasvua ja tuottavuustavoitetta. Minulla nyt on, kun tänään jaettiin meille ruotsinkielinen versio tästä kertomuksesta, niin luenpa 5 riviä. Olen iloinen siitä, että tähän on nyt tässä raportissa kiinnitetty huomiota. Minä olen yrittänyt puhua siitä aikaisemmin useita kertoja. Näin lukee – se on muuten sivulla 20 tässä ruotsinkielisessä, eli löytyy vastaavasta kohdasta suomenkielisestäkin:

17.6.2015

Granskningen av produktiviteten enbart utifrån omkostnaderna är bristfällig. Enligt bokslutsbulletinen förbättrades stadens produktivitet under 2014. Denna slutsats har dragits på grundval av att omkostnadsökningen var 1,4 % lägre än ökningen i antalet invånare och förändringen i kostnadsnivån. Det är emellertid viktigt att observera att produktiviteten inte kan mätas utifrån enbart utifrån omkostnadsutvecklingen. Produktivitet är per definition förhållandet mellan output och input. En granskning enligt tabell 9, som då finns i rapporten, säger ingenting om kvantiteten eller kvaliteten på output, till exempel på den service som stadsborna fått.

Tämä on erittäin tärkeä huomio. Toivon, että me kaikki kiinnitämme tähän huomiota. Tämä on liian yksinkertainen tapa laskea tätä tuottavuuden lisäystä, ei välttämättä ollenkaan heijasta todellista tuottavuuden kasvua.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Oikeastaan valtuutettu Månssonin ja Arajärven puheenvuoroihin koko arviointikertomuksen merkityksestä vaikuttavuuden ja tuottavuuden näkökulmasta on erittäin helppo yhtyä ja jatkaa sitä. Näin kun lukee näitä arviointikertomuksen johtopäätöksiä, niin kyllä nämä oikeastaan eivät anna mitään sellaista uutta näkökulmaa ajatellen seuraavien strategisten tavoitteiden määrittelyä. Yksinkertaisesti todetaan vain, että ei ole saavutettu tai tehty tai niin edelleen. Sellainen syvällisempi analyysi, jota yleensä arviointikertomuksessa kyllä toivoisi, puuttuu.

Minä otan yhden esimerkin täältä, joka on ihan keskeinen valtuuston hyväksymä strateginen tavoite: terveys- ja hyvinvointierojen supistaminen, joka on ehdottomasti tällainen poikkihallinnollinen strateginen tavoite. Täällä sivulla 36 puhutaan tästä poikkihallinnollisten strategioiden johtamisesta ja näiden tavoitteiden edistämisestä. Todetaan yksinkertaisesti vaan, että ne ovat toteutuneet melko hyvin, mutta prosessin johtamista ei ole määritelty riittävän selkeästi. Voidaan kyllä sanoa, että terveyden ja hyvinvointierojen supistaminen, mitä se tarkoittaa kaupunkitasolla tai helsinkiläisten asukkaiden tasolla, on aika hämärää kyllä varmaan useimmille valtuutetuille. Mitä eri hallintokuntien pitäisi tehdä, jotta terveys- ja hyvinvointierojen supistamista voitaisiin todella edistää?

17.6.2015

Ja näin ollen arviointikertomuksessa oikeastaan lautakunnan pitäisi keskittyä näiden isojen poikkihallinnollisten strategisten tavoitteiden analyysiin ja katsoa, millä tavalla oikeasti eri hallintokunnissa niitä asioita pitäisi edistää, eikä ottaa pikkuisen liian yksinkertaisia, pieniä asioita tähän mukaan. Tuen kyllä Månssonin ja Arajärven ajattelua. Eivät pelkät eurot ole mikään arvioinnin johtopäätös, vaan myös että minkälaista hyvinvointia, terveyttä ja kaikenlaista hyvää myös näillä toimenpiteillä pitää saavuttaa.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Täällä on ollut erittäin hyviä puheenvuoroja, tässä viimeisimpänä juuri Månsson, Anttila ja Arajärvi myös, minä huomioisin, ja samoin valtuutettu Brettschneider. Minä olen vähän huolissani siitä, että aina puhutaan tuottavuuden nimestä kaikenlaisella. Tuottavuustuloshan saadaan näyttämään sellaiselta kuin halutaan, mutta laatu on aina sitä, mitä se on sillä hetkellä. Laatua pitäisi parantaa, ja varsinkin täällä sosiaali- ja terveystaloudella esimerkiksi on tullut eteen asioita, joille ei ole tehty mitään.

Sosiaaliasiamiesten puute, se on vakava puute. Se koskettaa juuri sosiaalitoimen palveluja tarvitsevia suurkäyttäjiä. Nyt, vaikka on tehty tällaista sähköistä yhteydenottoa sille puolelle ja tästä yhdestä osapäiväisestä on tehty kokopäiväinen, niin eihän se sitä tarkoita, että palvelut siinä paranevat. Saadaan yhteydenotto sinne toiseen päähän mahdollisesti, mutta ei se takaa sitä palvelua.

Samoin kuin vanhuslain myötä ikääntyvät ihmiset viettävä vanhuuttaan omissa kodeissaan liian pitkään. Monet vanhuksat saattavat tulla hyvinkin huonokuntoisiksi ennen kuin heille annetaan mahdollisuutta muihin hoivamuotoihin. Vanhuksella voi olla edessä kierre. Kunnon heikennyttyä tarvitaan usein erilaisia terveydenhuollon palveluja päivystyksessä, ensiavussa sekä kuntoutus- ja toipumisjaksoilla sairaaloissa ja hoivayksiköissä. Kotihoidon käynnit ovat kestoiltaan lyhkäisiä, ja kotihoidolle painotetaan. Ne ovat lyhyitä, toimenpidekeskeisiä ja niillä on vaikea saavuttaa kuntouttamista ja toimintakykyä parantavia vaikutuksia. Ja siksi toisekseen meillä ei ole ketään, joka valvoo, että nämä hoidot yleensä tulevat saavutetuiksi.

Kiitos.

17.6.2015

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos valtuutettu Hurstille myös erinomaisesta puheenvuorosta, ja kiitos muillekin, jotka ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että miten me täällä mittaamme meidän palveluidemme onnistumista. Niin kuin tässä nyt käy ilmi myös tästä tarkastusviraston raportista, että meillä on monissa palveluissa hyvin puutteelliset tavat tietää, mitä me oikeastaan olemme saavuttaneet. Silloin me emme tule ikinä saavuttamaan niitä meidän strategiaohjelmamme tavoitteita, jotka liittyvät jotenkin tähän palveluiden laatuun.

Otan ihan yhden esimerkin, mitä siellä käytännössä tapahtuu. Kun tehtiin tämä kysely päiväkoteihin, niin siellä esimerkiksi tulee ilmi erään vastaajan mukaan näin: "Suuria ryhmiä yritetään naamioida perustamalla 2 kasvattajan ja 14 lapsen ryhmiä, jotka toimivat samoissa tiloissa". Samansuuntainen viesti tuli vanhemmilta. Meidän pitää ihan oikeasti tutkia, miten meidän palvelumme toimivat käytännössä.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Arajärvi selvensi sitä, mitä tarkastuslautakunta tarkoittaa hoidon onnistumisella. Nimittäin nyt käydään kovasti keskustelua julkisuudessa siitä, että yksityiset terveysyritykset ovat tehokkaampia ja hoito onnistuu paremmin kuin julkisella puolella. Mutta asia voi olla aivan päinvastoin. Jos ei siis terveyshyötyä saavuteta, niin se hoito ei ole niin onnistunut kuin miltä se ehkä potilaan mielestä saattaa tuntua, kun saa tavata lääkärin. Tämä on sellainen asia, jota kannattaa seuraavassa lautakunnan raportissa vähän miettiä.

Sitten valtuutettu Saarnio puhui siitä, että vanhusneuvosto olisi hyvä ottaa mukaan tätä raporttia tekemään. Se on aivan totta. Vanhusten asuminen ei ole hyvin organisoitu ja järjestetty missään Suomessa, kuten se on jossakin Hollannissa tai Tanskassa.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut ja virkamiehet.

Puhallus. Puhallus on leffa, joka sai 7 Oscaria. Puhallus Helsingin kaupungissa – Montako Oscaria se saa? Mielenkiintoista nähdä, millaista kommenttia ja palautetta kaupunkilaiset antavat. Onhan se totta, että

17.6.2015

jos meillä on tilastollinen harha, tilinpäätös, joka osoittaa plussaa miljardin ja loppujen lopuksi sitä ei olekaan. Totaalinen puhallus siis.

Henkilökohtaisesti terveydenhuollon alalla työskentelevänä toivoisin, että meidän palvelumme eivät perustuisi liiaksi sähköisiin palveluihin, koska käytännössä sen näkee, että ihminen saattaa tulla täydellisesti unohdetuksi kotiinsa. Erityisesti tämä koskee ikäihmisiä. En suosittelen sähköisten palveluitten yli-ihannointia tässä kaupungissa. Toivon, että meillä löytyy varaa myös henkilökohtaiseen palveluun, oli se sitten yhdeltä luukulta tai puhelinpalveluna.

Täällä on maalattu näitä ikäviä epävarmuustekijöitä, jotka ovat todellisia, liittyy se sitten valtionavustuksiin tai kaupungin tuloihin. Totta – jos väkiluku nousee, niin on kai se aika huolestuttavaa, elleivät verotulot nouse. Soisi sen siinäkin näkyvän, että verotulot kasvavat. Olipa taloudellinen epävarmuus sitten pelkästään kaupunkia koskeva, se heijastuu myös kaupunkilaisiin, mutta perustarpeet säilyvät niissäkin olosuhteissa. Palveluitten on tultava olemaan kestäviä myös tulevaisuudessa.

Pelastuslautakunnassa istuvana kiinnitin huomiota, että saimme moitteita, että emme olleet vastanneet tarkastuslautakunnan asettamiin kysymyksiin. Pelastuslautakunnan strategiassa sanotaan, että laitoksen tavoite on olla tuottavin pelastuslaitos, mitä nyt yleensäkin löytyy. Mutta mikäli meille tapahtuu tulipaloja, ei niitä sammuteta tuottavuuden nimissä vaan sen tähden, että ne tarvitsee sammuttaa. Turvallisuus on yksi tekijä, mikä kaupunkilaistenkin elämään vaikuttaa. Kyllä sinne täytyy löytyä rahaa. Eli toivon, että myös turvallisuudesta huolehditaan, olipa tilinpäätös mikä tahansa tässä kaupungissa.

Tarkastuslautakuntaa voisin kiittää aktiivisesta otteesta, joka perustuu näihin määrällisiin ja laadullisiin mittareihin. Jatkossa piiskaa sopii antaa kaikille lautakunnille, jotka eivät näihin kysymyksiin vastaa, joita te esitätte.

Kiitos.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tältä paikalta sana on vapaa niin lyhyt, että vielä yksi epäkohta jäi tässä kertomatta. Valtuutettu Huru puhui tässä juuri turvallisuudesta, ja siitä minäkin jonkun sanan aion sanoa. Meillä on unohdettu myös ryhmä nimellä diabetes. Sanotaan, että diabeteksen hoitajia meillä on aivan

17.6.2015

tarpeeksi täällä, riittävästi, mutta ei se nyt näin mene. Lähihoitajakoulutuksessa jos annetaan jonkinlainen valmius diabeteshoitoon, niin diabeteshoitaja on aivan eri ihminen. Hän tietää, mitä seurauksia siitä kroonisesta sairaudesta voi tulla: mielenterveysongelmia, päihdeongelmia. Hän näkee ne lieveilmiöt. Ei se ole vain verensokerin mittaamista ja piikin antoa. Rahasta kun puhutaan, niin sitä voisi huomioida myös tälle puutteelliselle saralle.

Kiitos.

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Hakanen kysyi Helen Osakeyhtiötä koskevia kysymyksiä, eli milloin heidän kehitysohjelmahdotuksensa julkistetaan tai miten ne laskelmat julkistetaan. Olen itse havainnut, että tänään Helenin hallitus on pitänyt kokouksen ja julkistanut. En pysty sen tarkemmin vastaamaan, missä määrin, mutta olen havainnut, että julkistaminen on tapahtunut. Heidän esityksensä tulee varmaankin kaupungille lähiaikoina. Sen jälkeen jatkuu käsittely. Uskon, että ehkä realistinen aika valtuustokäsittelylle voisi olla lokakuu, mutta tämä on tässä vaiheessa vielä epävarma tieto, koska tulee kaupungin toimesta omia lisäselvityksiä siihen.

Sitten kysymyksiä koskien markkinamuutoksia ja miten rahoitetaan. Ne ovat selkeästi Helenin hallituksen ja toimivan johdon asioita. Niitä hallituksessa käsitellään, ja siellähän on – niin kuin kaikki tiedämme – myös sitten sekä luottamushenkilöorganisaatiosta valittuja edustajia että myös niin sanottuja muita edustajia.

Tässä yhteydessä haluan kiittää kaikkia valtuutettuja niistä kiitoksista, mitä valmistelijoille ja henkilöstölle osoititte puheenvuoroissanne. Omalta osaltani ja meidän kaikkien puolesta haluan esittää lämpimät kiitokseni tarkastuslautakunnalle, valtuustolle ja kaikille luottamushenkilöille nyt kuluneista sekä kevätkaudesta että tietenkin tässä yhteydessä päättyneestä tilivuodesta 2014.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2015

Ymmärrän, että kaupunginjohtaja ei ehkä tänään ehtinyt tutustua Helenin tiedotteeseen, mutta meillehän on siis, tai julkisuuteen on saatettu tällainen paperi, joka ei sisällä vielä niitä laskelmia eikä tarkkoja tietoja, joita kysyin tässä, että milloin valtuustolla ja helsinkiläisillä on ne mahdollisuus saada. Ne liittyvät paljon tähän rahoitusasiaan. Toivon, että tämän keskustelun yhtenä johtopäätöksenä olisi se, että ne eivät kuulu vain Helenin hallitukselle. Ymmärrän, että on asioita, jotka kuuluvat liikesalaisuuden piiriin, mutta silloin, kun valtuustolle täälläkin tänään kerrotaan, että Helsingin talous muuttuu oleellisesti, koska Helsingin energiasta ei voida tulouttaa, niin kyllä meidän täytyy tietää mihin tällainen väite perustuu. Minähän väitin, että se perustuu osittain sellaisiin valintoihin, jotka voidaan tehdä toisin.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja, ja anteeksi. Hyvät valtuutetut.

Unohdin tuossa puheenvuoroni aikana sanoa, että kannatan valtuutettu Hakasen ponsia.

162 §

Esityslistan asia nro 5

MUUTOKSIA KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOONPANOSSA

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin nostaa tässä esille, ettei minusta tämä nimenomainen eronomuksen syy täytä kuntalain 38 §:n edellyttämää pätevää syytä. On totta, että pätevä syy jättää valtuustolle paljon harkintavaltaa, mutta minusta on luottamushenkilöiden oikeusturvan, demokratian ja kansanvallan näkökulmasta tärkeää, että tuon pätevän syyn tulkinnasta pidetään jokaisen eroa hakevan valtuutetun kannalta yhdenvertaisesti kiinni.

17.6.2015

Tässä asiassa on kyse nimenomaan isommasta periaatteesta, ei yksittäisestä valtuutetusta, joka nyt hakee eroa. Tässä asiassa toimimme myös sen tiedon varassa, joka meille on esityksessä ja liitteissä annettu. Juuri tuon tiedon tulee täyttää pätevät syyt. Millään muulla spekulatioilla ei tämäniltaisen päätöksenteon kannalta ole merkitystä niin kauan kuin ne eivät ole osa esitystekstiä.

Muuttunut työtilanne ei ole pätevä syy eroamiselle. Sen sijaan esteellisyys, muutto toiselle paikkakunnalle tai sairaus ovat. Jokainen meistä tasapainoilee vastuullisen luottamustehtävän ja työn yhteensovittamisen kanssa, mutta sitä varten on olemassa lainsäädäntö, joka linjaa kunnan asukkaan osallistumisoikeudesta ja erityisesti luottamushenkilön oikeudesta saada vapaata työstään luottamustoimen hoitamista varten seuraavasti: "Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada vapaata työstään kunnan toimielimen kokoukseen osallistumista varten, jos vapaasta sovitaan työnantajan kanssa. Työnantaja ei voi ilman työhön liittyvää painavaa syytä kieltäytyä sopimasta työntekijän osallistumisesta kunnan toimielimen kokoukseen."

Jos nyt hyväksymme tämän eroanomuksen, saatamme tehdä ennakkopäätöksen, joka johtaa siihen, että jatkossa työnantajat voivat tulkita asian niin, että he voivat painostaa työntekijöitä luopumaan luottamustehtävistä, tai niin, että ryhmät saattavat painostaa epämieluisaksi kokemiaan valtuutettuja luopumaan luottamustehtävästään. On siis kaikkien etu, että pätevän syyn tulkinta jatkossakaan ei ole liian löyhä. Toimimme kaupunkilaisten mandaatilla valtuustossa, ja tuota mandaattia on demokratian nimissä syytä kunnioittaa.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kuntalain mukaan kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada vapaata työstään kunnan toimielimen kokoukseen osallistumista varten. Tällä tavalla laki turvaa sitä, että kenellä tahansa kuntalaisella on oikeus ja mahdollisuus hakea valtuutetuksi ilman että työnantaja voi sitä estää. Samalla laki turvaa, että erilaiset ja erilaisissa ammateissa olevat ihmiset pystyvät toimimaan valtuutettuina. Tämä on välttämätöntä, jotta valtuusto pystyy todella edustamaan kaikkia kunnan asukkaita, niin kuin demokratiassa kuuluu.

17.6.2015

Tätä vasten tuntuu erikoiselta, että me olemme nyt hyväksymässä sellaista eronpyyntöä, jota perustellaan näin: "En pysty vaikuttamaan työaikoihini siten, että pääsen työtehtävistäni osallistumaan valtuuston kokouksiin. En voi edellyttää jatkossa työnantajaani joustamaan minulle osoitetuissa työtehtävissä." Minä en haluaisi koskaan olla sellaisessa tilanteessa, jossa minulta kysytään työhaastattelussa, olenko minä valmis luopumaan valtuutetun tehtävistä, jos saan työpaikan. Me avaamme nimenomaan tälle mahdollisuudelle tietä, jos me hyväksymme sen, että uusi työ voi olla peruste erota valtuustosta. Nyt tässä minun mielestäni ei ole kyse yksittäisen valtuutetun oikeudesta erota, vaan meidän kaikkien oikeudesta toimia valtuutettuina riippumatta meidän omien työnantajiemme tarpeista tai toiveista.

Se ajatus, että työnantaja painostaisi valtuutettua eroamaan, voi tuntua kaukaiselta. Me elämme maassa, jossa poliittiset oikeudet ovat vahvat ja niitä harvoin kyseenalaistetaan. Oikeasti tällaiset poliittiset oikeudet, mitä meillä on, eivät ole itsestäänselvyys, vaan ne ovat olleet monien kamppailujen tulosta. Niitä kamppailuja käydään monessa muussa maassa maailmassa. Meidän demokratiamme toimii, koska meillä on lakeja, jotka turvaavat poliittista päätöksentekoa – esimerkiksi laki, että työnantajan on annettava vapaata töistä luottamustehtävän hoitoa varten, ja laki, että valtuustosta ei voi erota ilman pätevää syytä.

Tämä jälkimmäinen määräys, että valtuutettu ei voi erota ilman pätevää syytä, turvaa valtuutetuille sen, että heitä ei voi painostaa eroamaan valtuustosta. Äänestäjille se turvaa oikeuden luottaa, että heidän edustajansa pystyy tekemään työtänsä ilman tällaista painostusta tai ilman tilanteita, joissa he voivat joutua eroamaan. On toki tilanteita, joissa valtuutetun elämäntilanteen vuoksi olisi kohtuutonta vaatia häntä jatkaamaan valtuustossa. Minun mielestäni tässä nimenomaisessa tapauksessa, joka meillä on käsittelyssä, ei ole tarpeeksi arvioitu ja perusteltu, ovatko nämä eron syyt päteviä, ovatko ne sellaisia.

Tässä on nyt kysymyksessä yksittäistapaus. Minä pidän erittäin epätoivonmukaisena, että Lipposta olisi painostettu eroamaan tehtävästään, eikä tämä ero tässä tilanteessa ole sinällään suuren poliittisen debatin aihe. Minä olen tulkinnut erilaisista epävirallisista keskusteluista ja kaupunginhallituksen päätöksestä, että täällä suurin osa valtuutetuista katsoo nämä perusteet riittäviksi, enkä näe tarkoituksenmukaiseksi lähteä riitauttamaan tällaista yksittäistapausta. Kuitenkin ihan yleisesti se, että millä perusteilla me arvioimme valtuutetun eroanomuksen syitä ja niiden pätevyyttä, on demokratian kannalta erittäin merkittävä kysymys. Minä toivon, että jatkossa, kun tällaisia eropyyntöjä tulee, niin jo valmisteluvaiheessa mietitään huomattavasti huolellisemmin, miten tehdään arviointi siitä, ovatko eron perusteet päteviä, millaiset perustelut katso-

17.6.2015

taan päteviksi ja millä tavalla valtuusto varmistaa sen, että ketään valtuutettua ei voi painostaa eroamaan tehtävästään.

Kiitos.

Valtuutettu Taipale

Kiitos, puheenjohtaja.

Kaupunginvaltuusto kai on ensisijaisesti demokratian edustuselin. Sen takia tässä itse varavaltuutettuna pohdin sitä, että kun kuntavaaleissa valitaan myös varavaltuutetut – päinvastoin kuin esimerkiksi eduskuntaan – niin onko nyt niin, että minä varavaltuutettuna olen toisarvoinen ja ikään kuin tarpeeton, koska minulla ei ole silloin roolia, jos varsinainen valtuutettu kerran ei voi ilmoittaa poissaolostaan. Koska tässä tapauksessa lienee kai niin, että kyseinen valtuutettu, joka nyt anoo eroa, voisi tietenkin teoriassa jokaisen kokouksen edellä ilmoittaa olevansa poissa, mutta eikö ole silloin oikeudenmukaisempaa ja kohtuullisempaa, että hän eroaa, ja silloin äänestäjät tietävät, että siellä on sitten varavaltuutettu paikalla.

Tässähän ei ole kysymys siitä, että kukaan olisi pakottanut tämän henkilön, vaan hän on nimenomaan itse ilmoittanut, että hänellä ei ole mahdollisuutta osallistua tarpeellisessa määrin näihin kokouksiin. Pikkuisen tuntuu nyt erikoiselta tämän problematiikan ikään kuin keittäminen isommaksi kuin mikä se on. Minusta kaupunginvaltuutettu Lipponen on tässä toiminut hyvin rehdisti, selkeästi ja avoimesti. Toivon, että me varavaltuutetut voimme paikata hänen jättämänsä tilan.

Kiitos.

Ledamoten Oker-Blom

Arvoisa puheenjohtaja.

Tietenkin on totta, että on asettunut ehdolle vaaleissa ja sillä tavalla lupautunut äänestäjille toimimaan 4 vuotta kaupunginvaltuutettuna, mikäli tulee valituksi. Mutta näkisin sen kuitenkin enemmän henkilökohtaisena asiana kuin valtuuston tai kaupungin asiana käsitellä, minkälainen se tilanne silloin on ollut. Ihmisten elämät muuttuvat matkan varrella, ja voin nähdä monia syitä siihen, että joskus saattaa olla hyviäkin syitä erota kesken kauden. Minusta ei ole kenenkään intresseissä se, että täällä

17.6.2015

istuu ei-motivoituneita henkilöitä, joilla on se tunne, että he eivät enää haluaisi edustaa kaupunkilaisia kaupunginvaltuustossa.

Sitten tietenkin lopuksi haluaisin vielä todeta sen, että mitä kaupunginvaltuusto, me kaikki voisimme tehdä, on se, että tehtäisiin pieniä parannuksia sen suhteen, miten varsinkin yksityisen puolen työtä on mahdollista yhdistää tähän kaupunginvaltuuston työskentelyyn. Ehkä pikkuisen lyhyemmät, tehokkaammat kokoukset olisivat monelle mieluisia. Ja sitten lopuksi vielä se minun ajamani asia pitkältä ajalta, että kaupunginvaltuuston kokouksien ei tulisi ikinä alkaa jo 4:ltä vaan 6:lta aina.

Kiitos.

Valtuutettu Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kommentoisin tässä vaan paikalla olleena, kun tämä kyseinen valtuutettu ilmoitti tästä, että hän aikoo pyytää eroa tästä valtuustosta. Minusta kaikki spekulointi, että ? jonkinlaista painostusta tai muuta, niin ne ovat kyllä ihan tuulesta temmattuja. Kyllä hän nyt on ihan omasta tahdostaan varmasti tehnyt tämän valinnan. Toki meidän ryhmämme myös pahoittelee sitä, että tällainen hyvin aktiivinen ja juuri kaupungin mitalin 20 vuoden työstä kaupunginvaltuustossa saanut henkilö nyt sitten ei muuttuneen tilanteen vuoksi pysty jatkamaan täällä. Mutta kuitenkin tällaiset spekuloinnit ovat tässä nyt vähän tarpeettomia.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Minä en mindaa tästä kuviosta pätkääkään. Jokainen saa tehdä niin kuin huvittaa. Mutta minä olisin kysynyt tällaisen kuvion: On näitä liitetiedostoja, joista tulee tämä eropyyntö. Siellä voi olla aika arkaluontoista kuviota, eli siis jos vaikka terveydelliset syyt tai muuta. Eikö tällaisia pitäisi suojata? Nämä ovat kuitenkin aika henk. koht. juttuja. Mihin tämä systeemi perustuu?

17.6.2015

Valtuutettu Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on esitetty kommentteissa, että kysymys on henkilökohtaisesta valinnasta tai henkilökohtaisesta päätöksestä, onko valtuustossa. Meillä kyllä siinä ei ole kysymys henkilökohtaisesta valinnasta tai päätöksestä, vaan useiden satojen tai tuhansien äänestäjien tekemästä valinnasta ja päätöksestä. Ja tämä, kun tätä asiaa käsitellään, on minun mielestäni hyvä muistaa, että tässä on kysymys nimenomaan äänestäjien antamasta mandaatista. Sen takia tässä on minun mielestäni myös kysymys vakavammasta asiasta kuin mitä olisi esimerkiksi eroamisessa, sanotaan nyt vaikka työpaikasta.

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Muttilaisen kysymykseen totean, että jos esittelymateriaalissa on salassa pidettävää tietoa, eli laki määrää, että se on salassa pidettävää, niin silloin se aina merkitään salassa pidettäväksi. Jos ei ole merkitty, niin silloin asia ei ole salassa pidettävä.

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Anna Vuorjoki nosti esille tuosta valmistelusta tärkeitä pointteja, että tämä nyt ei ehkä ihan mene niin kuin sen pitäisi. Meillä on esimerkiksi täällä käsittelyssä muitakin eroanomuksia, esimerkiksi sosiaali- ja terveyslautakunnan 1. jaoston eroanomus, ja siellä on sähköposti liitteenä, joka minun mielestäni sisältää sellaista arkaluontoista tietoa kyseisestä henkilöstä, että minä en ymmärrä, minkä takia se sähköposti on tänne skannattu liitteeksi. Minä toivoisin, että tässä valmistelussa pikuisen skarpattaisiin tämän valmistelun kanssa, että mitä sinne liitteisiin laitetaan, ja katsottaisiin, että siellä ei ole arkaluontoista tietoa.

Ledamoten Storgård

Tack, ordförande.

17.6.2015

Ikäväkseni täytyy kyllä kertoa, että olen itse joutunut painostuksen kohteeksi työpaikallani siihen aikaan, kun minut valittiin valtuustoon. Tämä ei ole mikään sellainen asia, joka ei olisi kenenkään kohdalle osunut jossakin vaiheessa elämää. Minun mielestäni on erityisen valitettavaa se, että tämä nykyajan asenne on mennyt siihen, että jos osallistut yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, se on sinulle pahasta. Nyt ei ollut kysymys siis edes yksittäisestä yrityksestä vaan järjestöstä. Minua vaadittiin silloin korvaamaan kokonaisuudessaan nämä työtunnit, jotka niin sanotusti oli menetetty tähän toimintaan. On erityisen tärkeää – olen aivan samaa mieltä edellisten puhujien kanssa siitä – että pidetään huolta, että demokratia toteutuu, lain kirjain ja se käytäntö toteutuvat niin, että jokaisella meillä on mahdollisuus ilman painostusta tehdä tätä työtä.

Valtuutettu Laaninen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä tässä on tärkeä periaatteellinen näkökohta, joka on nyt keskustelussa nostettu esille. Siviiliammattilani kun puoluesihteerini olen, niin myös tämän poliittisen toiminnan oikeuksia kyllä haluaisin omalta osaltani korostaa. Tämä koskee paitsi luottamustehtävien hoitoa, myös rekrytointeja. Olen valitettavan paljon itsekkin kuullut tarinoita siitä, että jonkun työpaikan saannin ehdoksi asetetaan työhaastatteluissa, että joko henkilöltä itse tai pahimmissa tapauksissa jopa puolisolta edellytetään, että ei ole mukana poliittisessa toiminnassa. Se on minusta varsin valitettavaa. Meidän poliitikkoina ja poliittisina toimijoina kyllä pitää puolustaa oikeutta osallistua poliittiseen toimintaan. Tässä tähän yksittäiseen tapaukseen en sen kummemmin ota kantaa, muuta kuin yleisesti vaan totean, että meidän valtuustoryhminä on syytä myös olla tässä tästäkin näkökulmasta tarkkana, että puolustamme poliittisen toiminnan oikeuksia.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos nyt joku tippuu eduskunnasta, siitä alkaa kiukutella, niin se on vähän oma häpeä. Ovathan tässä muutkin tippuneet. Minusta kannattaa lopettaa tämä keskustelu ja antaa rouvan lähteä muihin hommiin.

17.6.2015

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Ongelma on nähdäkseni siinä, onko kyse siitä, että työnantaja painostaa eroamaan, vai siitä, että henkilö haluaa itse erota ja pyrkii esittämään hyväksyttävältä kuulostavan syyn. Jos työnantajan vastahakoisuus aiheuttaa poisjäännin, meidän tulee puolustaa valtuutettua. Jos kyse on valtuutetun omasta halusta vetäytyä, niin ongelma on henkilökohtainen.

165 §

Esityslistan asia nro 8

OPETUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN SEKÄ SEN RUOTSINKIELISEN JAOSTON JÄSENTEN JA PUHEENJOHTAJAN VALINTA

Ledamoten Månsson

Ordförande.

Jag föreslår alltså att man istället för Johan Ekman, som alltså flyttar utomlands för att studera, så han har en full legitim orsak att avgå, väljs den nuvarande sektionsmedlemmen Veronica Hertzberg, alltså till medlem av utbildningsnämnden och ordförande för den svenska sektionen, och, eftersom hon nu är medlem i sektionen, föreslår jag att till ny ledamot till sektionen väljs nuvarande ersättaren Thomas Holmén, och till Holmén's nya ersättare Runa Ismark. Jag har förstått att det är möjligt att på samma möte, eftersom en post blir öppen, att besätta den direkt. Sen beklagar jag att...käännös on tullut 2 kertaan. Se ei ole minun syytäni. En tiedä, miten se on. Mutta varmuuden vuoksi 2 kertaa ruotsiksi.

17.6.2015

166 §

Esityslistan asia nro 9

ERÄIDEN MÄÄRÄRAHOJEN SIIRTO SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTON JA HUS:IN VÄLILLÄ

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on erittäin hieno esimerkki siitä, että kun Helsingin kaupungilta siirrettiin fysiatrian palvelut tuonne erikoissairaanhoidon piiriin, niin on jonojen lyheneminenkin tehostunut. Mutta se, että vaikka tässä annettiin myös rahaa, niin kuitenkin ei välttämättä huomioida, että näihin sisältyy myös hankintoja, jotka eivät ole tässä summassa mukana. Mutta rahojen siirto oli erittäin hyvä, momentilta toiselle.

Kiitos.

167 §

Esityslistan asia nro 10

LAINAN MYÖNTÄMINEN PLANMECA GOLF AREENA HELSINKI OY:LLE

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Golfin harrastus on laajentunut, ja hyvä, että siihen avautuu lisää mahdollisuuksia myös Itä-Helsingissä. Tässä esityksessä lainan antamisesta Planmeca Golf Areena Helsinki -yhtiölle golfhallin rakentamiseen on kuitenkin muita puolia, jotka tekevät sen mielestäni kyseenalaiseksi.

17.6.2015

Kyse on pörssiyhtiö Planmecan omistamasta halliyhtiöstä. Planmeca on maailman johtavia hammashoitolaitteiden valmistajia, noin 750 miljoonan liikevaihto ja tulos viime vuodelta 70 miljoonaa euroa. Se rahoittaa osan tästä hankkeesta itse, mutta miksi kaupungin pitäisi rahoittaa edes osaksi pörssiyhtiön toimintaa? Lainaa aiotaan antaa käytännössä nolllakorolla, eli pörssiyhtiön golfhalli saisi kaupungilta 10 vuoden lainan selvästi edullisemmin kuin markkinoilta. Lainan vakuudeksi esitetään vain kaupungin samalle firmalle nyt vuokraama tai vuokrattavana oleva tontti, eli tosiasiaassa pörssiyhtiöltä ei edellytetä mitään reaali- vakuutta.

Esitän, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi niin, että Planmeca Golf Areena Helsinki Oy:n kanssa solmitaan tontista vuokrasopimus ilman kaupungin antamaa lainarahoitusta.

169 §

Esityslistan asia nro 12

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖRAPORTTI VUODELTA 2014

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ympäristöraportti 2014 pyrkii antamaan käsityksen Helsingin ympäristön tilasta ja ympäristön hyväksi tehdyistä toimenpiteistä viime kalenterivuoden aikana. Raportti kokonaisuudessaan löytyy listan liitteenä pdf-muodossa ja uusiopaperille painettuna Guteberg-käyttöliittymänä tuolla kahvilan puolella. Mielestäni graafisesti varsin kaunis tuote. En käy tässä läpi raportin kaikkia osa-alueita, mutta nostan esiin muutaman keskeisen tai muuten erityisen merkille pantavan näkökohdan.

Vuoden 2014 talousarviossa oli 19 ympäristöasioihin liittyvää sitovaa toiminnallista tavoitetta. Näistä 14 toteutui täysin, 1 osittain, 4 ei ollenkaan. Toteutumattomat liittyivät kaivutöiden kesto- ja hankintojen raportointijärjestelmän myöhästymiseen, joukkoliikenteen kulkumuoto-

17.6.2015

osuuteen ja Viikin ympäristötalon sähkönkulutukseen. Näitä on valtuusto käsitellyt jo alkuvuonna toiminnallisia tavoitteita arvioidessaan.

Kaupungin ilmastotyö on tuottanut tuloksia. Kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt olivat viime vuoteen mennessä vähentyneet 23 % vuodesta 1990. Asukaskohtaiset päästöt olivat vähentyneet 39 %. Kuten aiemmissa keskusteluissa jo tuli mainituksi, Helen Oy on sattumoisin juuri tänään julkistanut varsin kauaskantoisen suunnitelmansa päästöjen vähentämiseksi. Ehkä tässä kannattaa vielä todeta, että Helenin suunnitelman ensimmäisenä merkittävänä hankkeena siis toteutettaisiin Salmisaaren voimalaitosalueelle pellettilämpölaite, joka olisi mahdollista ottaa käyttöön jo vuonna 2017 ja tuottaisi 25 000 kerrostalokaksion lämmöntarvetta vastaavan energiamäärän. Seuraavana askeleena toteutettaisiin suuri biolämpölaite Vuosaaren voimalaitosalueelle ja mahdollisesti myös toiselle paikalle. Sitten kun riittävä lämmöntuotantokapasiteetti pystytään varmistamaan, niin Helsingin kaupunki voisi päättää Hanasaaren yhteistuotantolaitoksen toiminnan lopettamisesta 2020-luvun alkupuolella. Mutta nämä siis tulevaisuuden suunnitelmia vielä tässä vaiheessa.

Energiätehokkuuden parantamiseksi on myös toteutettu monenlaisia toimia. Mielenkiintoinen uusi avaus oli se, että Helsingin kaupunkialue kuvattiin lentokoneesta lämpökameralla maaliskuussa. Kuvauksen tavoitteena oli saada kartalle kaikkien kaupungin rakennusten kattojen lämpöhukka. Tiedot julkistetaan tämän vuoden aikana kartalla sekä avoimena datana. Tämä toivon mukaan johtaa siihen, että kaupunkialueen kiinteistöt korjaavat kattojaan niin, että kiinteistön energiatehokkuus saadaan tälläkin tavalla paranemaan.

Viime vuonna käynnistyi Vantaan Långmossebergenissä uusi jätevoimala, joka hyödyntää energiantuotannossaan kaiken pääkaupunkiseudulla syntypaikkalajittelun jälkeen jäävän sekajätteen. Voimala tuottaa sähköä 600 gigawattituntia ja lämpöä 920 gigawattituntia vuodessa. Polttoaineena on lajiteltu sekajäte ja maakaasu, joka lisää voimalan energiatehokkuutta. Jätevoimalan käyttöönoton seurauksena Ämmäsuon kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrä on vähentynyt merkittävästi. Siellä on nyt aloitettu poltosta syntyvän kuonan vastaanotto ja välivarastointi sekä tuhkan stabilointi uudella tuhkan käsittely- ja loppusijoitusalueella.

Joukkoliikenteeseen ja kävely- ja pyöräilyolosuhteisiin tehdyt satsaukset näyttävät myös tuottavan tuloksia. Kaupungin sisäisten matkojen kulkutapajakauma oli viime vuonna sellainen, että kävely muodosti 34 %, joukkoliikenne 32, henkilöautoliikenne 22 ja pyöräily 11 % koko kulkutapajakaumasta. Pyöräilyn osuus on jatkuvasti noussut. Vuonna

17.6.2015

2020 tavoitteena on, että pyörällä tehtäisiin 15 % kaupungin sisäisistä matkoista.

Lopuksi pitää mainita muuan komea ympäristöteko, joka ei ehkä vielä ole noussut kovin laajaan tietoisuuteen. Viime vuosikymmenellä, kuten jotkut meistä muistavat, nousi ongelmaksi rakennustöiden yhteydessä syntyvien ylijäämämassojen loppusijoitus. Kaupungin alueelle niitä ei voitu enää sijoittaa, ja niitä piti ajaa naapurikuntien sijoitusalueille pitkiä matkoja ja kovalla hinnalla. Viime vuonna rakennusviraston rakennuskohteista ei toimitettu ylijäämämassoja lainkaan ulkopuolisiin vastaanottopaikkoihin. Kaikki maat hyötykäytettiin omissa kohteissa tai otettiin välivarastoon odottamaan myöhempää käyttöä. Tällä uudella ylijäämämassojen käsittelyprosessilla on saatu aikaan keskimäärin 7 miljoonan euron vuosittaiset säästöt. Suurimmat käsiteltyjen ylijäämämassojen käyttökohteet olivat Vuosaaren kaatopaikka-alueen maisemointi ja Lahdenväylän meluvallit.

Toimintatapojen muuttamisella on siis saatu aikaan sekä ympäristöhyötyjä että taloudellisia säästöjä. Siis innovaatiotoimintaa, jos mikä.

Kiitos.

Valtuutettu Stranius

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kaupungin päästöt laskevat, pyöräily lisääntyy. Nämä ympäristöraportin tiedot ovat tänä vuonna ensimmäistä kertaa avointa dataa, eli ne ovat kaikkien vapaasti hyödynnettävissä. Tänä Helerin hallitus ilmoitti esittävänsä uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa hajautettua energiaratkaisua. Tässä kaupungissa todella tapahtuu ympäristön kannalta paljon hyviä juttuja.

Paljon voidaan tietenkin tehdä lisäksi vielä esimerkiksi energiatehokkuuden, ympäristökokeilujen edistämisen ja ilmastotyön koordinoimisen suhteen, jos otan tässä muutaman esimerkin. Ensinnäkin meidän pitäisi edistää energiansäästöä ja energiatehokkuustoimia. Kaupungin omistamien asuin- ja palvelukiinteistöjen energiankulutusdata pitäisi avata mahdollisimman laajana ja tuntitasoisena sekä hyödyntää paremmin energiansäästö- ja energiatehokkuustoimien edistämiseksi.

Raportissa käy ilmi, että 7 helsinkiläiskoulua osallistui eurooppalaiseen 50/50-energiansäästöhankkeeseen, jossa koulut saavat itse puolet säästöistä ja puolet jää kaupungille. 5 koulua saavutti aktiivisilla säästö-

17.6.2015

toimilla tuhansien eurojen säästöt. Tätä koulujen 50/50-hanketta tulisi laajentaa kaikkiin kouluihin ja myös muihin hallintokuntiin siten, että hallintokunnat saavat puolet säästöistä itselleen. Tämä edellyttää monissa kiinteistöissä energiamittareiden lisäämistä, johon kaupungin tulisi varata määrärahoja, sekä vuokrasopimusten muuttamista sellaisiksi, että energiakulut erotetaan muusta vuokrasta.

Toisekseen kannattaa lisätä ympäristömyönteisiä kokeiluja. Kaupunki voisi edistää strategiaohjelman ympäristötavoitteiden mukaisten innovatiivisten kokeilujen mahdollistamista hallintokunnille määrääjäksi virastojen budjettien puitteissa. Nämä kokeilut voisivat koskea esimerkiksi kävelyn ja pyöräilyn edistämistä, energiansäästöä, etätyötä, ympäristömyönteisiä hankintoja, kasvisruoan lisäämistä tai muita vastaavia toimia. Helsingin kannattaisi myös perustaa ilmastorahasto. Ilmastorahastosta voitaisiin jakaa asukkaille ja yrityksille tukea ilmastonsuojelutoimenpiteille.

Sitten vielä kolmanneksi minä nostan ilmastotyön koordinaation, jota voitaisiin tässä kaupungissa parantaa. Kaupungin omaa ilmastotoimintaa voitaisiin kehittää sillä tavalla, että perustettaisiin ilmastonsuojeluohjelma, jossa keskeiset toimenpiteet aikataulutetaan, vastuutetaan ja resursoidaan. Kaupunkiin tarvittaisiin myös ilmastojohtoryhmä, joka valvoisi ilmastonsuojeluohjelman ja muiden ilmastotoimien toteutumista ja edistäisi virastojen välisen yhteistoiminnan toteutumista. Meidän nykyinen ympäristöohjelmamme ylipäätään on vuodelta 2010. Myös tämä vaatisi pikkuhiljaa päivittämistä.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On upeaa, että kaupungin päästöt laskevat ja esimerkiksi pyöräily lisääntyy. Paljon olisi vielä tehtävää esimerkiksi energiatehokkuuden kokeilujen edistämisen ja ilmastotyön koordinoimisen suhteen. Helsingin tulisi avata omien kiinteistöjensä sähkönkulutusdataa, laajentaa 50/50-hanketta kaikkiin hallintokuntiin, edistää ympäristömyönteisiä kokeiluja ja perustaa ilmastorahasto tukemaan tätä työtä sekä parantaa ilmastotyön koordinaatiota. Myös kaupungin ympäristöohjelma vuodelta 2010 kaipaisi päivittämistä.

Kiitos.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

17.6.2015

Helsingin kaupungin ympäristöraportti antaa hyvän kuvan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan vaikutuksesta ympäristöön. Pekka Sauri vei vähän sanat suustani, kun halusin kiinnittää nimenomaan tähän ylijäämämassakysymykseen huomiota, koska se on todella innovaatio. Ennen niitä ajettiin Porvooseen ja Mäntsälään, mutta nyt ne on viety Vuosaaren kaatopaikan muotoiluun ja Lahden-väylän meluvalleihin ja todella saatu merkittävät säästöt siinä synty-mään. Mutta kysyisin vielä, että miten nämä yksityisten rakennustyö-maiden ylijäämämassat, onko kaupunki tehnyt sille jotakin ja hankkinut sijoittamispaikan, koska kyllä nekin vaikuttavat suoraan asumiskustan-nuksiin. Totean vielä lopuksi, että Helsingin kaupungin ympäristökulut ovat vuosittain 200 miljoonaa euroa, josta tuotoilla kyllä katetaan lähes puolet.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

On harmi, että tähän valtuuston kokoukseen on kasattu niin paljon asi-oita, että kaikkea ei ehditä käsitellä kunnolla. Haluan kuitenkin nostaa 3 pointtia tästä ympäristöraportista esille.

Raportin avainlukuihin on nostettu kasvihuonepäästöjen vähentyminen 23 %:lla vuoden -90 tasosta, johon apulaiskaupunginjohtajakin viittasi. Tämä on tietysti oikea suunta. Valitettavasti kyse on kuitenkin osittain pelkästä viherpesusta. Helen-yhtiö, josta täällä jo aikaisemmin puhut-tiin, myy nimittäin tuottamansa sähkön pohjoismaiseen sähköpörssiin ja ostaa sähköpörssistä sen sähkön, jota se myy Helsingissä kuluttajille. Kun sähköpörssissä tapahtuu ja on tapahtunut päästöjen vähenemistä yleisistä syistä – jos niin voi sanoa – kirjataan se Helsingin ympäristö-raportissa kulutusperusteisten päästöjen vähenemiseksi, vaikka ilmas-totavoitteet eivät ole vielä lainkaan toteutuneet Helsingin Energian tai Helenin omassa tuotannossa.

No, tähän saadaan toivottavasti nyt muutosta, kun myös Helen alkaa hakea uusiutuvan energian mahdollisuuksia yhtiön omassakin tuotan-nossa. Jatkossa toivon, että valtuusto saa todellakin tarkempaa tietoa kuin mitä tänä päivänä Helen on kertonut esimerkiksi siitä, minkä takia tai millä perusteilla Helen näyttäisi luopuvan 2 uuden lämpövoimalan kohdalla lämmön ja sähkön yhteistuotannosta, vaikka samaan aikaan ollaan aikeissa 20-luvulla ajaa alas Hanasaaren voimala, josta kertyy aika paljon myös sähköä, tai mikä on se konkreettinen aurinko- ja eräi-den muiden uusiutuvien energialähteiden potentiaali, johon tämä hajau-tettu malli perustuu. Itse pidän hyvänä sitä, että nyt viimeinkin tällaista

17.6.2015

hajautettua, uusiutuvaan ja osittain maakaasuun perustuvaa mallia on lähdetty lopulta kehittämään. Tätä olen täällä pitkään toivonut.

Toinen avainluku raportissa kertoo, että lähes 40 % helsinkiläisistä altistuu edelleen liikenteen aiheuttamalle melulle. Tämä siis on taas kerran täällä raportissa, ja taas kerran sanotaan ylimalkaisesti, että jotain tarttis tehdä. Mutta tässäkin valtuuston kokouksessa vähän ajan kuluttua käsitellään taas kerran asemakaavaesitystä, joka perustuu siihen, että rakennetaan asuntoja melualueelle. Tarttisko todella tehdä jotain myös kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja -virastossa?

Lopuksi ympäristökasvatuksesta, joka tämänkin raportin mukaan kiinnostaa yhä useampia helsinkiläisiä. Samaan aikaan kaupunginhallitus valmistele Gardenian kasvipuutarhan ja siellä tapahtuneen ympäristökasvatuksen lopettamista. Perusteluksi esitetään se, että Gardenia ei ole taloudellisesti kannattava. Perustelu on nurinkurinen, kun kaupunki on itse aiheuttanut taloudelliset ongelmat nostamalla vuokria, lopettamalla opetusviraston luontokouluja ja asettamalla Gardenian vuokrille tuottotavoitteet, vaikka kyse on yleishyödyllisestä, ei-kaupallisesta toiminnasta. Ennen muuta on tässä yhteydessä syytä kysyä, mistä alkaen ympäristökasvatusta on alettu Helsingissä mitata kaupallisen tuoton mittareilla. Aiotaanko seuraavaksi yhtiöittää puistot ja Vanhankaupunginlahden lintutornit ja vaatia niiltäkin tuottoa?

Valtuutettu Razmyar

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän oli ilo tutustua – hyvä raportti, monella tapaa mukava lukea ja paljon tärkeitä asioita. Itse en henkilökohtaisesti olisi lainkaan niin huolissani tai näin negatiivisesti suhtautuisi kuin valtuutettu Hakala. Mielestäni tässä on paljon hyvää Helsingin osalta. Helsinkiläiset ovat yleensäkin monella tapaa ympäristökasvatuksen edelläkävijöitä. Täytyy antaa myös kiitokset kaupungin työntekijöille, joilla ympäristövastuulliset toimintatavat näkyvät ihan läpileikkaavasti aika lailla kaikissa toiminnoissa.

Se, mikä oli itselleni erityisen ilahduttavaa, on myös kaupunkilaisten kiinnostus omaa ympäristöä ja omia valintoja kohtaan. Oli ilo huomata, että esimerkiksi joka 6. helsinkiläinen on osallistunut ympäristökasvatuksellisiin tapahtumiin vuonna 2014. Tämä on iso määrä. Ja myös oli ilo huomata, että kiinnostus on yhtä lailla korkea myös koululaisten keskuudessa.

17.6.2015

Toki on paljon riskejä ja ongelmia. Yksi on varmasti tämä eri hallintokunnat ja myös tämä koordinointi, josta valtuutettu Stranius jo mainitsikin, mutta uskon, että hyvällä ympäristöpolitiikalla ja -tietoisuudella varmaan saadaan nämäkin koordinoitua tulevaisuudessa paremmin. Yksi sellainen asia, josta olisi tietenkin mukavampi ja kiinnostavampi kuulla enemmän, on yritykset ja niiden vastuullisuus, sillä yritykset ovat kuitenkin isossa roolissa helsinkiläisinä toimijoina.

Ledamoten Månsson

Ordförande.

Halusin kiinnittää samoihin 2 kohtaan – Hakasella oli varmaan useita, mutta 2:een hänen mainitsemaansa kohtaan – samanlaista huomiota. Ensinnäkin tässä Helenin muuten niin hienossa, hienolta vaikuttavassa tämän päivän suunnitelmassa näyttäisi olevan tällainen kauneustahra, juuri se, että luovutaan lämmön ja sähkön yhteistuotannon periaatteesta, joka on ollut tällainen Helenin johtava tavamerkki ja menestyksessä sellainen.

Toiseksi tämä Gardenia. Minä haluaisin verrata sitä kirjastoihin. Emme myöskään kirjastoilta edellytä tuottavuutta ja voitontekoa tai sitä, etteivät tee tappiota. Gardenia on meidän yksi luontokirjastomme. Ve-toan sen puolesta.

Apulaiskaupunginjohtaja Sauri

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiitoksia keskustelusta. Muutama vastaus kysymyksiin.

Valtuutettu Koskinen kysyi, onko kaupunki osoittanut yksityisille rakentajille ylijäämämassojen sijoituspaikkoja. Ongelmahan on se, että kaupungilla ei ole itselleenkaan niitä sijoituspaikkoja. Sen takia niitä ei oikein voi muillekaan osoittaa. Mutta sikäli kuin tiedän, niin yksityiset rakentajat ovat myös ottaneet käyttöön samoja hyötykäyttömenetelmiä ja saavuttaneet käsittääkseni samankaltaisia tuloksia kuin kaupunkikin.

Melualueista. En tiedä, kysyikö valtuutettu Hakanen tästä vai mainitsiko vain, mutta kun valtuutettu Hakanen sanoi, että jälleen kerran mainitaan, että se ja se prosentti kaupunkilaisista joutuu elämään melualueella, niin samalla tavalla kaupunki jatkuvasti muistaa muistuttaa valtiolta siitä, että kun sopimuksena on se, että näillä valtion omistamilla

17.6.2015

teillä on fifty-fifty-periaate, jossa valtio maksaa puolet ja kaupunki puolet näistä meluvalleista, niin vaikka kaupungilla on varoja näihin varattu ja osoitettu, niin valtiovallalla ei läheskään aina näitä varoja ole. Niiden rakentaminen tapaa viivästyä.

Valtuutettu Razmyar kysyi myös yritysten osallistumisesta ympäristöasioihin. Ympäristökeskuksellahan on Ilmastokumppanit-ohjelma, jossa yritykset tekevät ilmastolupauksen tai sitoutuvat tiettyihin toimii omalla toimialallaan, niin kuin kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi, ja kaupunki sitten omalla osaamisellaan tukee ja antaa neuvontaa yritykselle siitä, millä toimenpiteillä näihin tavoitteisiin parhaiten päästäisiin. Joten tässä suhteessa kaupungin ja Helsingin kaupungissa toimivien yritysten yhteistyö toimii mielestäni varsin hyvin.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Sen verran vaan haluaisin todeta, että sain sähköpostin Suomen Maarakentajien Keskusliiton Infra ry:n toimitusjohtajalta eilen, ja kyllähän se sanoi, että yksityisten osalta tämä ylijäämäkysymys on ihan samassa jamassa kuin aikaisemmin. Toivotaan kaupungin toimenpiteitä asiassa.

Valtuutettu Stranius

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos Yrjö Hakaselle, kun otti esille tuon meluasian. Helsingillä on meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosille 13—17. Siinä tietysti listataan niitä keinoja, joilla melua pitäisi Helsingissä vähentää. Yhtenä tietysti siellä on, että melu otetaan huomioon maankäyttö- ja liikennejärjestelmäsuunnittelussa, eli tämän todella toivoisi näkyvän täällä. Meluhaittojaahan noin yleisesti ottaen vähennettäisiin tietysti tehokkaimmin siten, että vähennettäisiin yksityisautoilua, lisättäisiin kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, otettaisiin käyttöön melua vaimentavia päällysteitä, alennettaisiin nopeusrajoituksia ja vähennettäisiin nastarenkaiden käyttöä.

Kiitos.

17.6.2015

171 §

Esityslistan asia nro 14

NUORISOTOIMEN JOHTOSÄÄNNÖN UUDISTAMINEN

Valtuutettu Hakanen

? johtaja.

Tässä nuorisotoimen johtosäännössä palataan alueellisen työn korostamiseen. Tässä suhteessa se kulkee eri suuntaan – mielestäni perustellusti kyllä – kuin eräät muut hankkeet, kuten suunnitelmat lähiterveysasemien keskittämisestä tai sote-uudistus kaiken kaikkiaan. Alueellista nuorisotyötä organisoidaan tämän mukaan kuitenkin 3 isossa osastossa, itäinen, läntinen ja pohjoinen. Esityksen mukaan alueellisten tarpeiden tunnistamisessa kuullaan nuoria laajasti. Tässä varmaan on melkoinen haaste, ettei siihen osastojen johdon ja nuorten väliin tarvita kovin montaa porrasta välittämään sitä laajaa kuulemistä.

Nähtäväksi jää, miten tämä onnistuu uudessa organisaatiossa. Ainakin nykyisin sanat ja teot ovat valitettavasti välillä ristiriidassa. Tämä näkyy esimerkiksi nuorisotoimen ehdotuksessa ensi vuoden talousarvioon lopettaa Pakilan ja Pihlajiston nuorisotalot. Esityksen valmistelussa ei kuultu nuoria eikä muita alueen asukkaita. Samalla jätettiin kylmästi huomiotta lasten aamu- ja iltapäivätoiminta, joka menettää tilat nuorisotalon myötä. Huomiotta jätettiin myös tässä johtosäännössä mainittu tilojen yhteiskäyttö, johon olisi avautunut mahdollisuuksia muutaman vuoden kuluttua Pakilan koulun oletetun peruskorjauksen valmistuessa.

Nuorisolain mukaan nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Tämä on itse asiassa aika kova velvoite. Siis nuorilla on oikeus osallistua nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi siinä sanotaan sellainen vähän lievempi asia, että nuoria on lisäksi kuultava muissakin heitä koskevissa asioissa. Tämän johtosäännön valmistelussa ei ymmärtääkseni ole kuultu nuoria. Ei myöskään nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin ydinryhmältä ole meille pyydetty mitään lausuntoa. Tämä on aika hämmentävää, kun nuorisotyössä on kuitenkin haettu viime vuosina uusia toimintamalleja ja kehitetty osallistuvaa demokratiaa.

17.6.2015

Vaikuttaako nuorisotoimen johdossa jotenkin virkamiesajattelu tai paternalistinen ajattelu, jossa ylhäältäpäin valitaan, missä asioissa nuoret saavat käyttää heille lain mukaan säädettyä oikeutta? Eikö nuorisolain 8. § koskekaan Helsingin nuorisotoimen johtajaa?

Valtuutettu Kantola

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ihan ensimmäiseksi tästä uudistuksesta voin todeta, että kokonaisuutena tämä nuorisotoimen uudistus on hyvä asia. Organisaatiomalli maldtuu ja tämä osastojako muuttuu toiminnallisista osastoista alueelliseksi. Panostetaan enemmän poikkihallinnolliseen yhteistyöhön, samoin kuin nuorten kanssa tehtävään yhteistyöhön. Yksi uudistuksen kohde-ryhmistä on enemmän tukea tarvitsevat nuoret. Tältä osin toivon, että tuen tarvetta mitataan sosioekonomisen aseman lisäksi muillakin hyvinvointimittareilla, kuten esimerkiksi terveydentilalla ja harrastuksilla.

Toiminnallisesti uudistus etenee siis hyvin. Päätöksenteolta tilanne on vähän toinen. En voi olla kiinnittämättä huomiota lautakunnan ja viraston väliseen toimivallan jakoon, rahoitukseen ja valvontaan. Ehdotuksen mukaan lautakunta päättäisi jatkossa osastoista ja toimistotasosta yksikköjaosta. Virasto puolestaan päättäisi alueellisten työyksiköiden perustamisesta. Viimeksi mainituista 16—20 yksiköstä tehtäisiin päätös hierarkkisesti kaikkein matalimmalla eli sääntötasolla. Tältä osin herää heti kysymys, paitsi tämä säädöstaso, niin myös siitä, kuka vastaa, millä rahoitetaan ja kuka valvoo tätä yksikkötason toimintaa.

Kuka siis ottaa vastuun työyksiköiden toiminnasta ja rahoituksesta? Tai miten yksiköiden toiminta rahoitetaan? Onko yksiköille olemassa budjetissa momentti tai joku muu oma budjettinsa? Pystyvätkö ja miten nuorisolautakunta tai tarkastuslautakunta valvomaan toimintasääntötasolla päätetyistä yksikköjä koskevista päätöksistä ja rahoituksesta? Johtosäännössä ei ole vastausta näihin kysymyksiin, eikä siitä myöskään selviä, että toimintasäännön nojalla on tarkoitus päättää 16—20 työyksikön perustamisesta. Tämä asia selviää sieltä liitteenä olevasta selvitysosasta.

Joudun näiden edellä mainittujen kysymysten ja puuttuvien vastauksien vuoksi toteamaan, että tämä toimintasääntötasolle viety päätöksenteko heikentää nuorisolautakunnan mahdollisuuksia tietää, osallistua ja olla päättämässä konkreettisimmasta eli kenttätason nuorisotyöstä. Päätösvallan delegoiminen sääntötasolle ei nähdäkseni muutoinkaan vas-

17.6.2015

taa sitä tasoa, jolla yksiköiden perustamista ja rahoitusta koskevat päätökset voitaisiin juridisesti tehdä.

Teenkin tässä asiassa seuraavanlaisen palautusehdotuksen: Kaupunginvaltuusto päättää palauttaa nuorisotoimen johtosäännön uudelleen valmisteltavaksi niin, että alueellisten työyksiköiden perustamista ja niiden budjetointia koskeva päätösvalta käy ilmi johtosäännöstä.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ennen kuin keskustelu jatkuu, haluan kuitenkin muutamaan kysymykseen ja toteamukseen kommentoida. Tässä kysyttiin siitä, että ovatko Ruuti-nuoret olleet mukana valmistelemassa tätä johtosäännön muutosta. Nuoret olivat todella paljon mukana, kun nuorisotoimen suunnanmuutosta valmisteltiin. Se on pitkä prosessi, se on huolellisesti valmisteltu ja se on itse asiassa kestänyt pari vuotta. Siinä on ollut paljon nuorten työpajoja, paljon osallisuutta, jossa on mietitty, miten nuorisotoimi toimii ja miten sen pitäisi organisoitua. Siinä on hyvin tarkasti kuunneltu nuoria. Varsinaisista pykälistä, kun se on juridisiin pykäliin muotoiltu, niin me emme niistä Ruuti-nuorilta pyytäneet enää lausuntoa, koska sisältö on tärkeämpi, eikä näissä pykälämuotoiluissa ole hirveän paljon sitten enää liikkumavaraa, koska kaupungin johtosääntöjen muotoilutavat ovat sinänsä hyvin vakiintuneet.

Mutta sitten haluan myös sanoa sen, että nuorisotoimi toimi todella esimerkillisesti ja erittäin upealla tavalla, että he pistivät koko henkilöstönsä kuuntelemaan nuoria. 350 ihmistä haastatteli 1 012 nuorta ja kysyi, mitä toivotaan, mitä heille kuuluu. Meillä on tullut arvokas kokemustietoaineisto tästä. Nuorisosiainnointi aikoo laajentaa osallistavan budjetoinnin koko nuorisotoimeen nyt ensi syksystä lähtien. Sitä on kokeiltu muutamalla alueella, ja kokemukset ovat olleet erittäin hyvät. Kun nuoret pääsevät osallistamaan budjetointiin, se tarkoittaa sitä, että nuoret päättävät itse asiassa siitä toiminnasta, mitä nuorisotaloilla tehdään. Ainoastaan eivät voi päättää henkilökunnan määrästä, palkoista ja tämäntyyppisistä asioista, mutta päätösvalta on todella pitkälle menevä toiminnasta.

Olen iloinen myös siitä, että nuorillehan säädettiin myös oma erillinen aloiteoikeus suoraan tänne valtuustoon. Sitähän meillä ei ole muilla ryhmillä, mutta nuorille se annettiin.

17.6.2015

Tässä kysyttiin myös budjetoinnista. Itse asiassa lautakuntahan päättää jatkossakin, niin kuin nytkin, nuorisotoimen osastokohtaisista tulosbudjetoinneista. Se on meillä kaupungilla normaali tapa. Tässä uudistuksen jälkeen budjetointimenettely on täysin sama. Lautakunta päättää osastokohtaiset tulosbudjetoinnit, ja niihin sisältyvät tietenkin normaalilla tavalla yksiköiden budjetit.

Kiitos.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja.

Kokonaisuutenahan tämä johtosääntöuudistus on hyvä asia, kuten Kantola hyvin toi esille. Alueellisuus nuorten kanssa on tutkitusti päivän sana. Nuorisotoimi on ollut ketterä ja uudistusmielinen virasto myös nuorten kuulemisessa. Siitä iso kiitos kuuluu nuorisotoimen johtajalle ja lautakunnalle.

Mutta tilasäästöt puhuttavat, niin kuin tässä Hakanen toi hyvin esille. Nyt on suuri riski siinä, että hallintokunnat osaoptimoivat tiloista luopumisen alimitoitettun raamibudjettinsa vuoksi. Esimerkiksi Pakilan osalta ilman tilaa jää niin iltapäivätoiminta kuin aamupäivisin pienten lasten kerhot, eli toisen hallintokunnan, toisen viraston ja järjestöjen toiminta, perhekerho ja iltapäivisin koululaisten iltapäivätoiminta, kun iltatoimintaan painottunut nuorisotoimi vetäytyy tilasta. Tällöin menetetään liikaa. Tämä on vähän hätähuuto tällaisen puolesta, että me emme menettäisi liikaa sillä, että hallintokunnat säästöpainneissa pakotetaan luopumaan tilasta, jolla olisi muitakin käyttäjiä, omia hallintokuntia. Mutta tämä hallintokuntien yhteistyö voitaisiin jotenkin paremmin huomioida.

Sitten minä haluan tuoda tässä myös ongelman, joka on näissä sisäisissä vuokrissa esimerkiksi Malmin osalta niin korkea, että toiminta vaarantuu. Iki-ihana puutalo on huonon kunnan vuoksi myynnissä nyt, päästetty remontoimatta myyntiin, ja tilalle on löytynyt korvaava tila, joka haluttaisiin vuokrata ilman massiivisia remontteja. Mutta tilakeskus haluaa väkisin tehdä näitä isoja remontteja, vaikka nuorisotoimelle se kelpaisi vähemmänkin remontoituna ja edullisemmalla vuokralla. Nuorten kanssa remonttia voisi suunnitella ja varmaan myös osittain toteuttaa. Minä toivoisin, että tällainen mahdollistettaisiin ja nuoria kuultaisiin tällaisessa asiassa myös.

17.6.2015

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Kantolan tekemää palautusehdotusta. Erityisesti kiinnitin huomiota siihen, että organisaatiouudistuksessa on mahdollista tällainen tietty läpinäkymätön suhmurointi, huolimatta siitä, että puhumme niin avoimesta ja läpinäkyvästä maailmasta, että nämä päätöksentekotasot ja millä tavalla ne hoidetaan. Tietyllä tavalla tässä voi jäädä liian paljon peittoon sekä kaupunginvaltuustolta, -hallitukselta tai muulta tasolta. Toivoisin, että se olisi selkeämmin esillä, ettei sitten jouduta epämiellyttäviin tilanteisiin, että osastoja siirretään tietyn päättävällän mahdollistamana ja sen jälkeen sitten tulee muita muutoksia.

Lisäksi kysyisin, että täällä on kohta, että organisaatiomuutosta on käsitelty laajasti virasto- ja työpaikkatasolla, mutta lopullista johtosääntöehdotusta ei ole käsitelty viraston henkilöstötoimikunnassa. Miksi tämä on näin?

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän palautukseen esitettiin aika vahvoja perusteluja. Valtuutettu Huru vielä esitti jatkokommentteja, joihin toivon kyllä myös vastauksia. Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen viittasi siihen, että nuorten kanssa on laajasti keskusteltu ja työpajoissa käsitelty nuorisotyön kehittämistä. Tämä on ihan totta. Helsingillä on erilaisia osallistavan budjetoinnin ja Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän kokemuksia.

Mutta väittäisin, että tässä asiassa toistuu vähän sama ongelma, johon joskus muulloinkin törmätään, kun nuorisotoimessa sitten pitää tehdä niitä oikeita päätöksiä, joissa jaetaan rahaa, päätetään talojen sulkemisia tai muita ratkaisuja. Sitten, kun tulee johtosääntöesitys, niin se koetaan, että se on sellainen paperi, että nuoret eivät ikään kuin ole tarpeeksi kypsiä käsitelläkseen tällaisia pykäläasioita. Laki on minun mielestäni tässä asiassa ihan yksiselitteinen: Tämä on nuorisotyötä koskeva merkittävä valtuuston päätös. Lain mukaan nuorten pitää käsitellä, kaupungin velvollisuus on järjestää ja turvata nuorille oikeus käsitellä tätä päätösesitystä. Ihmettelen, että tässä päätösesityksessä, sen perusteluissa tai liitteissä ei ole sanaakaan siitä, että nuoret olisivat tätä

17.6.2015

käsitelleet, ja että apulaiskaupunginjohtaja vielä selitti, ettei se olisi tämän paperin osalta tarpeen, koska muuten on puhuttu nuoriso ?.

Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen

Kiitos.

Tässä kysyttiin sitä, että onko tämä käsitelty henkilöstötoimikunnassa. Nuorisoasiaintoimikeskuksen henkilöstötoimikunnassa johtosäntöesitys ja organisaatiouudistus ovat olleet useita kertoja. Sen lisäksi sen viimeinen versio, koska täällä sääntötoimikunnassa tehtiin muutama tekninen muutos kaupunginkansliassa, niin se on ollut myös ihan normaaliin tapaan kaupungin henkilöstötoimikunnan johtosäntöjaostossa käsiteltävänä. Eli tässä on hyvin asianmukaiset kuulemismenettelyt hoidettu. Sen lisäksi tässä liitteenä on myös saatu kaikki henkilöstöjärjestöjen lausunnot.

Haluan myös kyllä vielä sanoa tästä nuorten kuulemisesta, että tämä on kyllä hyvin tarkasti tämä uudistus käyty nuorten kanssa lävitse. Kyllä heitä on pyritty todella ihan poikkeuksellisen hyvin kuulemaan.

Kiitos.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Palautukseen, mutta täällä nimenomaan tekstissä lausutaan: "mutta lopullista johtosäntöehdotusta ei ole käsitelty viraston henkilöstötoimikunnassa". Silloinhan tämä tekstikin pitää muuttaa.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen

Kyllä se on ollut siellä käsittelyssä, mutta tämä viimeinen versio oli tosiaan koko kaupungin henkilöstötoimikunnan johtosäntöjaostossa, koska täällä sääntötoimikunnan keskushallinnon käsittelyssä tehtiin tekninen muutos tähän vielä. Se viimeisin versio ei ollut sitten nuorisoasiainkeskuksen henkilöstötoimikunnassa käsittelyssä. Mutta tämä asia on ollut, ja myös tämä johtosäntö on ollut siellä useita kertoja,

17.6.2015

mutta se ihan viimeisin versio ei ollut, vaan se oli tässä koko kaupungin jaostossa käsittelyssä.

Valtuutettu Perälä

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun en tuossa äsken päässyt pitämään, kun asiani ei koske tätä palautusesitystä, mutta halusin vain vielä tuohon valtuutettu Hakaselle vastata, että mielestäni tämä kritiikki kyllä tästä osallistavuuden puutteesta menee hieman ohi, kun katsoo nuorisoasiainkeskuksen toimintaa myös tässä johtosääntöuudistuksessa. Tämä koko suunnantarkistus toteutettiin poikkeuksellisen osallistavalla tavalla, kuten apulaiskaupunginjohtaja tuossa äsken totesi – muun muassa tämä, että koko henkilöstö jalkautui nuorten pariin ja erityisesti sellaisten nuorten, jotka eivät tällä hetkellä ole nuorisoasiainkeskuksen palveluiden piirissä. Eli pyrittiin hakemaan myös niitä ihmisiä, jotka eivät ole siellä jo valmiina.

Helsingissä on käytössä tällainen nuorten vaikuttamisjärjestelmä, joka ainakin ehkä oman näkemykseni mukaan voi olla hyvinkin paljon vaikuttavampi kuin tällainen pelkkänä lausuntoautomaattina toimiva muodollinen nuorisovaltuusto. Eli se, että tässä on kuultu nuoria pitkin tätä prosessia, niin minun mielestäni se, että meillä olisi sitten vielä sellainen erillinen nuorisovaltuusto, jolle lähetettäisiin lausuntopyyntö, joka sitten tästä asiasta lausuisi, niin minä en näe, että se välttämättä toisi tähän edes juuri minkäänlaista lisäarvoa. Ehkä haluaisinkin vielä kysyä, että onko olemassa jossain tällainen joukko tyytymättömiä nuoria, jotka eivät koe tulleen ollenkaan kuulleeksi tässä nuorisotoimen johtosääntöä uudistettaessa, vai onko tässä nyt lähinnä kysymys siitä, että onko tämä vain valtuutettu Hakasen oma tyytymättömyys.

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Minä ymmärrän Hakasen huolen, ja minä en ymmärrä Perälän heittoa tästä nuorten kokemasta osallisuudesta. Me tiedämme nuorisobarometrin mukaan esimerkiksi, että nuoret kokevat, että nimenomaan kuntatasolla he eivät pysty vaikuttamaan asioihin. Meidän pitää kyllä ottaa vakavasti tämä huoli. Minä en pidä hirveän asiallisena tällaista heittoa.

17.6.2015

Valtuutettu Perälä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Siis niin, minä kysyin, että onko olemassa nyt joku sellainen joukko, kun täällä kerran viitataan siihen, että nuoret eivät ole tulleet tässä kuulluiksi. Kuten totesin tässä äsken, niin tässä prosessissahan on nimenomaan kuultu nuoria ja vieläpä nuoria, jotka eivät ole tällä hetkellä nuorisotoimen palveluiden piirissä. Lähinnä tämä oli tällainen ihan vian kysymys siitä, että missä, onko – minä en ole saanut tästä ensimmäistäkään yhteydenottoa. Sekään ei tietysti tarkoita, että ei olisi josain nuorta, joka kokee nyt suurta tyytymättömyyttä siitä, että hän ei ole tullut kuulluksi tässä nuorisotoimen johtosäännön uudistamisessa, mutta kyllä minun mielestäni jonkinlainen indikaattori pitäisi nyt olla siitä, että mistä me saamme sen nyt sitten tietää.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

? salissa on kaksikin Kantolaa. Toivon, että tulee selvyuden vuoksi – siis olen Tarja Kantola.

On tietenkin hirveän tärkeää, että aina näitä johtosääntöjä hyväksyttäessä ollaan todella tarkkoja, mutta kyllä tämä keskustelu nyt on ollut vähän outoa siinä suhteessa, että jos jostakin Helsingin hallinnossa nyt on voitu olla ylpeitä viime aikoina, niin on nuorisotoimi. Minusta siellä koko toiminta, kaikki näyttää toimivan hyvin. Tämä johtosääntö on mielenkiintoinen, että palataan näihin aluetoimintoihin. Niitä täytyy tietysti sitten seurata, että onko siinä mallia ja onko se se suunta, miten muutenkin jatkossa toimitaan. Kaiken kaikkiaan kaikki se palaute, mitä on tullut, on ollut kuitenkin se, että tämä on valmisteltu erittäin huolella. Sen takia on tietysti tärkeää, että se täälläkin huolella käsitellään, mutta ei saisi jäädä nyt sellaista käsitystä, että valtuusto on jotenkin tyytymättömän nuorisotoimeen kuin päinvastoin.

Kiitos.

Valtuutettu Korkkula

Kiitos.

17.6.2015

Johtosäännön uudistaminen ei kuitenkaan niitä perusongelmia ratkaise, jotka johtuvat tässä kaupungissa meidän tuottavuustavoitteestamme, jonka takia tänään – vaikka olen lautakunnassa vastustanut, niin silti lautakunta on viime kokouksessaankin lakkauttanut Pihlajiston ja Pakilan nuorisotalot, ja varmasti veikkaan, että tällä valtuustokaudella tulee tästä tuottavuustavoitteesta johtuen vielä lisää nuorisotalojen lakkautuksia. Se ei minun mielestäni kaupungissa, jossa nuoren määrä kasvaa ja niin edelleen, ole hyvää politiikkaa. Esimerkiksi myös sitä strategian kirjausta, että tilojen määrä ei saa kasvaa, on tulkittu sillä tavalla, että nuorisoasiainkeskuksen käyttämien tilojen määrä laskee tällä valtuustokaudella 9 %, vaikka nyt tuleekin uudet 2 nuorisotaloa, jotka eivät oikeastaan ole kyllä edes uusia vaan vanhojen uudelleenavaamia. Tällainen tarkennus.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Nuorten osallistumista varten on Helsingissä todellakin luotu kanavia ja foorumeita. Nyt kysymys on siitä, että silloin, kun on kyse nimenomaisesti nuorisotyötä koskevasta keskeisestä päätöksestä, kuten johtosääntö, niin kuka käsittelee tämän nuorten keskustelun, työpajojen ja muiden jälkeen sitä itse päätöstä. Tässä on se pulma. Kyllä nuoret ovat ihan tarpeeksi kypsiä, osaavia ja älykkäitä katsomaan myös pykälää. Varsinkin silloin, kun se lain mukaan on juuri se paperi, jota kaupunki on velvoitettu käsittelemään heidän kanssaan. Tähän ongelmaan me olemme törmänneet myös nuorisotaloasioissa. Nuorisotoimi kuulee, keskustelee, kehittää osallistumista, mutta sitten, kun tulee asia, joka todella vaikuttaa nuorten asemaan tai toimintaan pysyvästi, niin sitten ei tarvitsekaan kuulla nuoria. Koska jotkut ovat viisaampia ilmeisesti tulkitsemaan, mikä budjetin puitteissa on parasta nuorille.

Nuorisolakihan poikkeaa lähes kaikista muista Suomen laeista siinä, että siinä on annettu tietyissä asioissa, jotka koskevat nuorisotyötä ja nuorisopolitiikkaa paikallisella ja alueellisella tasolla, nuorille oikeus osallistua sen päätöksen käsittelyyn ja kunnalle velvollisuus turvata tämä. Se on enemmän kuin vain kuuleminen.

17.6.2015

174 §

Esityslistan asia nro 17

PISARARADAN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12290)

Valtuutettu Niiranen

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen todella iloinen siitä, että tämä Pissararadan asemakaavamuutos on edennyt niin nopeasti kaupunkisuunnittelulautakunnasta kaupunginhallituksen kautta tänne valtuustoon. Se on osoitus siitä, että Suomen pääkaupunki on todella tosissaan tämän hankkeen kanssa ja että se haluaa pitää kiinni valtion kanssa sopimastaan. Toivotaan, että myös valtio pitää vastaavasti kiinni siitä, mitä se on aiemmin sopinut.

Pissararadan asemakaava on poikkeuksellisen tärkeä asia. Se koskettaa nimittäin koko Suomea, Helsingin seutua ja tietysti keskeisesti myös meitä helsinkiläisiä. Pissaran hyödyistä ja haitoista on julkaistu tuore ja puolueeton HSL:n selvitys, jossa on todettu Pissaran kiistattomat hyödyt ja muun muassa se, että tämä hanke tuo jo rakennusaikanaan runsaasti työtä koko Suomeen. Heijastusvaikutukset olisivat siis merkittävät myös maakuntiin. Hyödyt kaukoliikenteen sujuvuudelle olisivat myös kiistattomat. Junat kulkisivat nopeammin, ajallaan, ja liikenne olisi sujuvampaa. Pissara on ratahanke, joka luo Kehäradan tavoin uusia mahdollisuuksia kaavoitukselle sekä asunto- että yritysrakentamiselle. Nämä hankkeet ovat siis mitä parhainta elvytystä, ken sellaista haluaa.

Toivon todellakin ensinnäkin, että Pissaralle saadaan TEN-T-EU-tukea, ja että viimeistään sen kautta maan hallitus ja ne viimeisetkin ministerit saavat pontta lähteä mukaan tukemaan tätä Pissara-hanketta. Edelleen maan hallituksen tulisi vakavasti selvittää myös esimerkiksi niin sanottu Rahoitus Oy -malli, jotta tämä hanke saataisiin pikaisesti käyntiin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lopuksi toteaisin, että oli hienoa saada vieraila eilen Aviapoliksen asemalla Kehäradan varrella, josta sai tuntumaa siihen, mitä nämä Pi-

17.6.2015

saran asemat aikanaan täällä meidän Helsinginniemen alla tulisivat olemaan.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Tämä valtuutettu Niirasen perusteellinen puheenvuoro olisi ollut hyvin tärkeä tämän kevään aikana silloin, kun kokoomus ja kokoomuslainen pääministeri Alexander Stubb tyrmäsi tämän Pissararadan rahoituksen, ja sen vuoksi tätä joudutaan vielä pohtimana. Jos näin ei olisi kokoomus tehnyt, niin rahoitus olisi kunnossa, eikä se olisi vain keskustan hyvän tahdon varassa.

Valtuutettu Niiranen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Arhinmäki kertoo täällä omaa totuuttaan. Kyllä kokoomus on ollut koko ajan tämän Pissararadan takana ja sitä edistämässä. Myöskään tämä istuva uusi hallitus nyt ei ole sitä millään tavalla lopullisesti kuopannut. Kyllä sinne helmikuulla jo lähetettiin – niin kuin valtuutettu Arhinmäki hyvin tietää – tämä EU-hakemus myös.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Niirasen musta paita muuttui juuri valkoiseksi.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä Pissararadan asemakaavaesitys on syytä palauttaa uuteen valmisteluun. Siihen on tarvetta monestakin syystä. Toisaalta kiirettäkään ei ole, koska valtiovalta on joka tapauksessa ottanut asiassa vähintäänkin aikalisän.

Kun Pissararataa alettiin suunnitella, hinta-arvio oli runsaat 200 miljoonaa. 10 vuodessa kustannusarvio on kohonnut jo miljardiin euroon. Helsingin ratapihan toiminnallisuutta voidaan parantaa paljon pienemmin kustannuksin uudistamalla kulunohjausta ja raiteidenvaihtolaitteita. Valtakunnallisen junaliikenteen kannalta pullonkaula ei ole Helsingin

17.6.2015

pääteasemalla vaan Pasilassa. Tähän Pissararata ei tuo mitään ratkaisua.

Toisaalta Helsinkiä koskee pidemmällä aika välillä kaksi Euroopan unionin tason isoa hanketta, jotka EU on siis kirjannut pidemmän aikavälin suunnitelmiinsa, eli Pietari—Turku nopea junayhteys ja mahdollinen yhteys Helsingistä Rail Balticaan. Pissararata ei palvele kumpakaan näistä, ei myöskään lentokenttärataa, pikemminkin se rajoittaa näiden suunnittelua ja niiden asemien sijoittelua.

Toisenlaisilla ratkaisuilla kuin nyt esitetään lähes koko junaliikenne Helsingissä voisi muuttua kauttakulkuliikenteeksi, jolloin vapautuisi miljardien arvosta maata muuhun käyttöön. Samalla Alppipuisto ja Eläintarhan puisto pelastuisivat rakentamiselta. Tästä asemakaavaesityksestä ei käy ilmi, onko selvitetty mahdollisuuksia, joita keskustatunnelivarauksen poistaminen yleiskaavasta voisi avata Pissararadan tai vaihtoehtoisesti metroyhteyksien rakentamiselle. Kysynkin apulaiskaupunginjohtajalta, onko tällaisia vaihtoehtoja selvitetty, joilla siis keskustatunnelivarauksen poistamisella yleiskaavasta avattaisiin toisenlaisia vaihtoehtoja Pissararadalle tai mahdollisesti metroyhteyksille.

Pissararataa on kiirehditty vetoamalla investointien työllistäviin vaikutuksiin. Tämä niin sanottu puolueeton selvitys, johon täällä vedottiin, kuuluu kyllä siihen nollatutkimusten sarjaan, koska sama summa sijoitettuna johonkin muuhun raideliikenteen investointihankkeeseen tuottaisi samanlaiset, osapuulleen samat työllisyysvaikutukset. Näiden vaihtoehtojen ratkaisujen yhteiskuntataloudellinen hyöty voisi olla Pissararataa suurempi, kun otetaan huomioon myös sen maan arvo, joka joko menetetään liikennealueeksi tai vapautuu rakentamiselle riippuen siitä, millainen vaihtoehto valitaan. Tämä laskelmahan yleensä sivuutetaan – niin tuossakin kehitössä arvioissa.

Julkisuudessa on esitetty muun muassa silmukkarataa, jolle olisi yhteys myös kaukoliikenteen raiteilta. Pääkaupunkiseudun lähiliikenteen kannalta kiireellinen olisi Raide-Jokeri. Sekin voisi ehkä pidemmällä aikavälillä yhdistyä silmukka-, lentokenttä- tai Eurooppa-ratojen asemaverkkoon. Kaiken kaikkiaan Pissararadan kaavaa ei kannata viedä eteenpäin ennen kuin selvitetään erilaiset vaihtoehdot ja saadaan selvyyttä myös valtiovallan aikeista, joista hankkeen rahoitus kuitenkin ratkaisevasti riippuu.

Esitän, että valtuusto palauttaa asemakaavan uuteen valmisteluun niin, että selvitetään vielä erilaisia vaihtoehtoja.

17.6.2015

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin on aikamoista, että valtuutettu Hakanen väittää tätä nollatutkimukseksi. Tätä selvitystä on ollut tekemässä tässä maassa kaikkein parhaat asiantuntijat, kun on laskettu näitä taloudellisia vaikutuksia tälle Pesararadalle. Nyt me olemme kuitenkin hyväksymässä tällä kertaa tässä tätä asemakaavaa, joka osaltaan mahdollistaa tämän radan rakentamisen. Sen asemakaavan valmisteluun, jossa samalla on syntynyt myös niin sanottu ratasuunnitelma, on käytetty 25 miljoonaa euroa. Se on ainoa merkittävä liikenneinfrahanke koko tasavallassa, jolla on tämän asemakaavan hyväksymisen jälkeen mahdollisuus käynnistyä hyvinkin nopeasti.

Tämä hanke, vaikka se on valtakunnallinen hanke ennen kaikkea, niin se on myös Helsingin seudun kunnissa se hanke, josta meillä on yksimielisyys, että se on kaikkein kiireellisistä niistä hankkeista, joille ei vielä ole rahoitusta järjestetty. Eli se on siinä HLJ:n hankelistassa sijalla 6, mutta 5 ensimmäistä on sellaisia hankkeita, joille on rahoitus järjestetty. Tämä on hyväksytty yksimielisesti niin kaupunkisuunnittelulautakunnassa kuin -hallituksessa, ja oli eilen ilo kuulla myös, että Vantaan kaupunginjohtaja Kari Nenonen piti tätä tärkeimpänä seuraavana hankkeena nyt, kun Kehärata on valmistunut tai valmistumassa ihan lähipäivien aikana. On hienoa, että ollaan tässä vaiheessa.

Nyt haluan kyllä erityiset kiitokset antaa henkilöstölle, joka on ollut tätä valmistelua tekemässä. He ovat venyneet – tiedän sen – että saatiin tämä kyseinen hanke nyt tähän valtuustoon. Se on hyvä merkki myös siitä, mitä me ajattelemme tästä koko jutusta.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Meillä on olemassa valtion kanssa sopimus siitä, että valtio osallistuu tähän Pesaran rahoittamiseen ja Helsinki kiihdyttää asuntotuotantoa. Se on kyllä aika ongelmallista, jos valtio yksipuolisesti sanoo, että "aprillia, emme me teekään sitä, mitä on luvattu". Valtio on valtio, ja se on sama valtio ihan siitä riippumatta, mitä vaaleja siinä välissä on. Edellisellä kaudella tehdyt sitoumukset kyllä sitovat seuraavallakin vaalikaudella. Ja nyt pitäisi tietää, mitä me nyt sitten teemme. Päähallituspuolueen kaikki edustajat ovat kuitenkin vakuuttuneita, että heillä ei ole pienintäkään aikomusta rahoittaa tätä. Silloin tietysti yksi mahdollisuus

17.6.2015

olisi se, että he rahoittaisivat sitten vastaavalla summalla joitakin muita hankkeita Helsingissä. Se saattaisi olla Helsingin kannalta ihan hyvä. Erityisesti Raide-Jokeri ja tämä Laajasalon raitiovaunusilta olisivat sitten seuraavina vaihtoehtoina.

Valtuutettu Puhakka

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Soininvaara puhuikin tästä problematiikasta, mikä tällä hetkellä on, että nykyisessä Sipilän hallituksen ohjelmassahan tätä ei ole lainkaan mainittu. Meillä on olemassa sopimus siitä, että asuntorakentamisen vauhdittamiseksi osana tätä sopimusta tämä Pisara rakennettaisiin. Ja nyt näyttää siltä, että viime hallituskauden loppupuolella tosiaankin kokoomus pisti jarrut päälle eikä tämä hanke edennyt. Näyttää siltä, että tällä hallituskaudella ottaen huomioon sen, mitkä ovat ne investointimäärärahat, mitkä hallitus on tällä hetkellä ajatellut sijoittaa infraan, niin niistä tuskin irtoaa tälle Helsingin seudulle, vaikka tämä koko maata palvelisikin, tälle hankkeelle rahaa.

Toinen iso ongelma on se, että kun on haettu tätä EU-rahaa noin 80 miljoonaa TEN-T-tukea, niin se on kokonaisuudessaan, jos vertaa niitä rahoja, mitä siellä on jaossa, jos siellä on keskimäärin 16 miljoonaa vuodessa ollut jaossa Suomen EU-jäsenyyden aikana, niin tulee kysyneeksi, irtoaako sieltä tätä rahaa tälle hankkeelle.

Sitten minä olisin ihan kysynyt sitä, joka olisi ihan mielenkiintoinen, että tämän esityksen liitteissä, kun on ollut toukokuussa 2013 tällainen viranomaistapaaminen, niin silloin tämän hankearvio on ollut 750 miljoonaa, ja nyt se on kuitenkin tällä hetkellä 956 miljoonaa. Mitä tässä hankesuunnittelussa tapahtui tässä parin vuoden aikana?

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä Pisararatahan menee täällä keskikaupunginalueella kaupungin osan läpi, jossa on vanhoja taloja. Puhun Töölöstä. Siellähän nämä talot ovat ihan tällaisia 100-vuotiaita. Jollain tavalla kiinnostaisi tietää, että millä tavalla tässä tämän asemakaavan muuttamisessa mahdollisesti on huomioitu näiden rakennusten kestävyys. Kun niillä on kuitenkin ikää niin paljon ja rakentaminen on voinut olla silloin ihan mitä tahansa.

17.6.2015

Se on yksi tällainen huolenaihe, mutta sitten erityisesti tämä pelastuslaitososio. Kun he ovat antaneet nämä lausuntonsa, niin täällä todetaan, että näistä kaavaluonnoksista ei riittävästi selviä, nämä ilmanvaihdon, savupoiston ja poistumisteiden kuilujen mitoitus ja tilavaraukset voivat osoittautua riittämättömiksi. Miten turvataan tällainen laadullinen pelastustoiminta näinkin mittavassa hankkeessa, kun ajatellaan, että jos tässä vaiheessa jo käy ilmi, että ehkä nämä kuilut voivat olla täysin sopimattomat kyseisille paikoilleen? Miten tätä keskustelua jatketaan? Turvallisuus on kuitenkin isossa kaupungissa oleellinen osa elämää.

Kiitos.

Valtuutettu Männistö

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Uskallan väittää, että tämä päätös on tämän valtuuston kokouksen ja kenties oikeastaan koko kevään merkittävin. Pisararata on valtavan suuri hanke, ja nyt ollaan hyväksymässä valtavan laajaa asemakaavaa toivottavasti laajalla ja vahvalla tuella, joka tulee varmasti jäämään historiaan. Haluan uskoa, että Pisaran osalta kyse ei ole siitä, toteutuuko hanke, vaan siitä, milloin se toteutuu.

Pisararata on ensisijaisesti valtakunnallinen hanke. HSL:n toteuttaman ulkopuolisen, varsin analyttisen selvityksen pohjalta on kiistaton tosiasia, että valtakunnalliset hyödyt tämän hankkeen ja siihen liittyvien tiettyjen muiden ratapihainvestointien toteutuksesta ylittävät tämän hankkeen kustannukset. Kyse on hankkeesta, joka vauhdittaa, sujuvoittaa junavuoroja ja yhteyksiä koko Suomessa, ja on myös kiistaton tosiasia toki sekin, että hanke hyödyttää Helsingin seutua. Helsinki onkin valmis investoimaan valtion ja EU-rahoituksen ohella merkittävän summan tämän Pisara-hankkeen toteutukseen.

Valtion on toteuttanut osaltaan näiden hyötyjen maksimointia varsin fiksumusti solmimalla sopimuksen Helsingin seudun kanssa asuntotuotannon vauhdittamisesta. Helsinki on osaltaan tähän sopimukseen sitoutunut, ja on todella tärkeää, että valtio näyttäytyy nyt ja jatkossakin luotettavana sopimus Kumppanina ja pitää kiinni näistä sitoumuksista. EU-rahoituksen varmistuessa valtion tulee sitoutua myös Pisara-hankkeen rahoitukseen.

Haluan uskoa, että koko maan etu ja sen arviointi niin täällä kuin valtakunnassakin voittaa teennäisen vastakkainasettelun rakentamisen

17.6.2015

kaupunkien ja maaseudun välillä. Enemmistö meistä helsinkiläisistä on alun perin muualta Suomesta, joten samassa veneessä tässä ollaan, eikä yhden alueen menestys tai pärjääminen ole toiselta pois – päinvastoin.

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Todellakin, kuten keskustelussa on hyvin jo tullut ilmi, niin se, että me olemme juuri nyt käsittelemässä täällä Pissararadan asemakaavaa, liittyy siihen sopimukseen, jossa Helsinki on osapuolena – sopimukseen, jossa itse asiassa valtiovalta on ollut aloitteellinen. Viime syksynä valtio ja Helsinki ovat allekirjoittaneet sopimuksen, jossa Pissararata hankkeena on yksi sen sopimuksen keskeisimmistä kulmakivistä. Helsingin omiin velvoitteisiin tässä yhteydessä on kuulunut hankkeen kaavallisten edellytysten eteenpäin vieminen. Jos valtuusto nyt tänään tämän kaavan hyväksyy, niin silloin olemme osaltamme tehneet oman osamme tästä sopimuksesta. Tätä kaavaa on käsitelty yksimielisesti kaupunkisuunnittelulautakunnassa, ja myös kaupunginhallituksesta se on tullut yksimielisenä.

Nähdäkseni tässä hankkeessa on paljon sellaisia asioita, jotka ovat valtakunnallisia kysymyksiä, liittyvät rataverkkomme koko toimintaan, ja sitten tässä on oma osuutensa asioita, jotka kiistatta hyödyttäisivät Helsinkiä ja helsinkiläisiä. Ehkä tässä yhteydessä – valtuuston puheenjohtaja totesi, että emme laajentaisi keskustelua loputtomasti muihin osa-alueisiin kuin kaavaan, mutta – voi todeta sen, että valtio ja Helsinki ovat myös neuvotelleet kustannuksista. Siinähan neuvottelutulos on prosenttiperustainen, ja totta kai kaikki pyrkivät katsomaan hankkeen kustannuksia mahdollisimman tarkalla kannalla.

Muutamiiin kysymyksiin – valtuutettu Huru tiedusteli tätä, että tuleeko haittaa töölöläisille rakennuksille, ja sitten pelastustoimeen liittyviä kysymyksiä. Töölön osalta kokemusta siitä, että siellä louhitaan ja rakennukset kestävät, sitä meillä on jo runsaasti. En näe tässä suuria uhkia, joita ei normaaleissa prosesseissa voitaisi ottaa huomioon. Sama pelastuslaitoksen huomioiden osalta, että osa niistä on ollut jo tässä vaiheessa osa prosessia ja osa on ehkä sellaisia, jotka sitten otetaan esimerkiksi rakennusluvan yhteydessä huomioon.

Ehkä lopuksi se, että pidän itse tärkeänä sitä, että kun Helsinki on sitoutunut johonkin yhteistyössä valtuuston kanssa, niin me pidämme, mitä olemme luvanneet ja toteutamme sen. Tällä hetkellähän hallitus-

17.6.2015

ohjelma ei antanut minkäänlaista erityistä hankelistaa, ja kovin on hiljaista ollut tämän Pissararadan ympärillä. Katson, että Helsingin kannalta joka tapauksessa me tarvitsemme varmasti pikaisessa aikataulussa sen selvennyksen siitä, mikä on tämän hallituksen suhtautuminen ja suhde tähän hankkeeseen. Sinänsä olen samaa mieltä kuin tässä keskustelussa on esitetty, että tällaisia muiden osapuolten kanssa tehtyjä sitoumuksia tulisi noudattaa mahdollisuuksien mukaan myös hallitusten vaihtumisten yli.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuten valtuutettu Rautava täällä jo kertoi, niin tätä hankettahan on valmisteltu todella pitkään. Me, jotka istumme HSL:n hallituksessa, olemme koko tämän talven tehneet tätä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, saaneet sen valmiiksi ja käyneet läpi lukuisan määrän erilaisia suunnitelmia ja sitä, mikä pitäisi rakentaa missäkin järjestyksessä ja mikä on kaikkeinärkevintä koko tämän alueen suunnittelun kannalta. Siinä, kuten Risto täällä kertoi, niin Pissararata on siellä listalla. Se on yhteinen tavoite. Se on nähty muuallakin kuin Helsingissä, ? seudulla, että se tarvitaan. Espoolaisten kanssa nyt on pikkuisen ollut vääntöä siitä, että miten kaupunkiradan rakentaminen suhteutuu tähän, mutta yhteisymmärryksessä ollaan nyt tästä Pissararadasta.

Ihmettelen todella tätä valtuutettu Hakasen esitystä, kun nyt me tarvitsemme nimenomaan täältä Helsingin valtuustosta hyvin yksituumaisen päätöksen tästä, että me etenemme asiassa, koska tilanne noin muuten on aika huolestuttava. Meillä on ollut nyt eilen viimeksi tämä Kehä-rata-seminaari, ja edellisellä viikollako se oli, tämä maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmien valmistumisseminaari, missä oli kaikki tämän alueen kunnat. On ? kuntien kanssakin erittäin hyvässä yhteistyössä tehty asioita ja olemme joutuneet kuitenkin kuntien kesken keskenämme näitä pohtimaan, kun valtion tai hallituksen piiristä yksikään ministeri ei ole ehtinyt meitä tervehtimään, ei käymään. Ilmeisesti siellä avokonttorissa viihdytään erittäin hyvin.

Valtuutettu Hakanen

? puheenjohtaja.

17.6.2015

Asemakaavoitus ei ole poliittisten julkilausumien eikä kirjelmien lähettämistä valtioneuvostolle. Helsingin kanta on varmasti valtioneuvoston tiedossa, ja nyt sitä tuskin meistä kukaan epäilee.

Valtuutettu Rautava puhui tästä HSL:n tilaamasta selvityksestä. Siinä on kiistatta paljon tietoa yhdestä vaihtoehdosta ja siitä, mitä etuja se yksi vaihtoehto tuo. Sitä en ole asettanut kyseenalaiseksi, etteikö siinä kerrota tästä, mutta tutkimukseksihan se tulisi vasta, jos siinä olisi vastaavalla perusteellisuudella selvitetty vaihtoehtojen tuomat edut tai haitat ja vertailtu niitä joillakin läpinäkyvillä ja asiaankuuluvilla kriteereillä. Nyt esimerkiksi työllisyyden osalta koko se teesi, että tämä työllistää, on mielestäni sen takia nollatutkimus, että sama summa laitettuna moneen muuhun asiaan työllistäisi vähintään yhtä paljon.

Poikittainen raideliikenne yhdessä Helsingin Pasilan ratapiha-alueen vaihdejärjestelyjen kanssa on mielestäni monessa suhteessa Helsingin kannalta tällä hetkellä kiireellisyysjärjestyksessä kärkeä. Nyt tämä Pisararata on siis auki, mutta niin on auki myös Raide-Jokeri. Minä en ole ollenkaan vakuuttunut siitä, että Pisararata olisi kiireellisyydessä Helsinginkään kannalta tärkeämpi kuin Raide-Jokeri, joka on erittäin tärkeä koko pääkaupunkiseudun kannalta.

Apulaiskaupunginjohtaja jätti – mikäli oikein kuuntelin – vastaamatta tähän kysymykseen, onko selvitetty keskustatunnelivarauksen poistamisen kautta avautuvia vaihtoehtoisia mahdollisuuksia Pisararadan tai metroyhteyksien tai molempien linja-, asema- ja muihin suunnitelmiin. Toivon, että tähän saan vastauksen, koska oma käsitykseni on se, että jos keskustatunnelivaraus poistetaan, meille löytyy ehkä parempia linjaus- ja asemavaihtoehtoja, ei vain Pisararataan, vaan mahdollisesti myös Eurooppa- tai muihin ratahankkeisiin.

Kaavaratkaisulla sidotaan kaupunkisuunnittelua pitkälle tulevaisuuteen. Sen takia minusta yksi perusasia on se, että kaavapäätöstä tehtäessä pitää olla tiedossa kaikki oleelliset siihen kaavaan vaikuttavat asiat. Tämän keskustelun perusteella meistä jokainen tietää, että hyvin oleelliset tähän asiaan vaikuttavat ratkaisut ovat täysin levällään. Siellä avokonttorissa. Ja että myös eräät vaihtoehdot – viittaa vain tähän keskustatunneliin – on jätetty selvittämättä.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2015

Haluaisin vielä tarkentaa tätä Hakasen kysymystä ja olisin iloinen, jos apulaiskaupunginjohtaja voisi vastata jo tässä kokouksen aikana, että onko niin, että tämä keskustatunnelivarausta vaikuttaa sen, että tämä Pi-sararata pitää rakentaa syvemmälle, tai se tavallaan tulee siksi kalliimmaksi kuin jos tätä keskustatunnelivarausta ei olisi. Jos on tästä tietoa, että jos se on niin, niin onko arviota, kuinka paljon se maksaa? Mutta en ole varma nyt, mikä tämä vastaus on, ja siksi kysyn.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuossa on selostuksia näistä Alppipuistoon kohdistuneista suuaukoista sun muuta. Ne eivät nyt oikein – tässä ei ole mitään havainnefotoja tästä systeemistä. Olisiko Sinnemäellä tähän kertoa, että kuinka näkyvää vahinkoa tämä nyt tekee Alppariin ja paljonko se skruudaa sitä puistoa siitä veke? Vai kärsiikö siinä lähinnä pyörätie?

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan kaikkiin en nyt lähde tietenkään vastaamaan, eikä ole mahdollistakaan, eivätkä kaikki liity tähän kaavoitukseen, mutta ensinnäkin sen verran voisin todeta, että valtuutettu Huru, joka nyt ei näytä enää olevan salissa, kysyi, onko näitä pelastuspuolen suunnitelmia tai lausuntoja ja niitä näkemyksiä otettu huomioon. Me olemme jopa muuttaneet kaavaehdotusta matkan varrella nimenomaan muun muassa pelastuslaitoksen näiden omien lausuntojen perusteella.

Sitten tästä menetelmästä, jota täällä on nyt arvosteltu – lähinnä valtuutettu Hakanen – voisin todeta, että vastaavalla metodilla on muun muassa Tampereella toteutettu tämä rantaväylä, ja sitä on käytetty myös hyväksi siinä päätöksenteossa. Tämä aineisto löytyy netistä helposti muun muassa tuolta HSL:n sivuilta. Onko vaihtoehtoja tutkittu – no tässä tapauksessa on tutkittu kahta vaihtoehtoa, eli nollavaihtoehtoa, että Pisaraa ei rakenneta, ja sitten Pisara rakennetaan. Tämä rata, miten se menee tuolla maan alla, niin se noudattaa hyvin pitkälti, se on tekninen ratkaisu, millä tavalla se on tehty, ja se on hyvin huolella tietysti duunattu sekin puoli tästä hommasta.

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki käytti kyllä viisaan puheenvuoron tästä kokonaisuudesta, missä tämän kanssa mennään. Tässä kun ky-

17.6.2015

syttään muun muassa, että vaikuttiko keskustatunneli, voidaan samalla kysyä, vaikuttiko huoltotunneli, metrotunneli tai tulevat metrotunnelivaraukset. Nämä kaikki on otettu tietysti huomioon, kun tätä suunnitelmaa on tehty, mutta tuskinpa se olisi tullut halvemmaksi, vaikka siihen olisi joitakin pieniä korjauksia tehty. Tähän on panostettu todellakin 25 miljoonaa euroa, niin kuin jo aikaisemmin totesin, ja tämä suunnitelma on hyvin huolella tehty. Tämä kaava on todella tärkeä Helsingille.

Valtuutettu Lovén

Kiitoksia.

Tässä on ollut monia hyviä huomioita tästä kaavasta, mutta minä haluaisin kommentoida valtuutettu Hakaselle ensinnäkin sitä, että tähän liittää meillä länsimetron ja tulevan Östersundomin raideyhteyden – on se sitten metro tai mitä, sitten kun lopulliset päätökset tehdään – Kehä-rataan. Jalat kuivana pääsee Espoosta lentoasemalle ilman autoa. Kyllä tämä toimii ihan kaikille pääkaupunkiseudun liikkujille. Tämä on minun mielestäni se raideliikenneosuus, joka kytkee ne eri raideliikenteen muodot toisiinsa, kun on yhdistettyjä asemia metrolla ja VR:llä. Siinä suhteessa se oli minun mielestäni virheellinen.

Sitten tässä minä jaan kyllä poikkeuksellisesti Soininvaaran ja ? kanssa ajatuksen siitä, että Helsingin toimittaa sen, mitä on sovittu. Valtion kanssa on sopimukset tehty. Ei muuta kuin mennään eteenpäin.

Valtuutettu Kantola

Puheenjohtaja.

Siitä Alppipuistosta, niin varmaan meistä ja teistä moni on ollut siellä erilaisissa tilaisuuksissa. Minä olen ainakin itse ollut sellaisessa kansalaisliikkeenkin tilaisuudessa, mihin oli merkattu se, mistä se raide kulkee. Siellä oli ratahallinnon virkamiehiä ja kaikkennäköisiä happeningeja ollut tämän ympärillä. Sehän on se yksi hankala kohta, mutta kyllähän se on niin lähelle vedetty – siis se menee niiden nykyisten raiteiden vierestä siitä – totta kai nirhaisee pienen palan puistoa. Minä silloin aikaan sitä ihmettelin vähän, että miksi Linnanmäki oli niin passiivinen siinä asiassa, kun sehän olisi ollut, jos ihan alun perin olisi suunniteltu niin, että Linnanmäelle olisi ollut kulku siitä, että olisi ollut asema. No, minulle on sitten selitetty sitä ja perusteltu, että siellä on niin vähän kuitenkin sitten kautta vuoden sitä liikennettä, että ei kannata rakentaa

17.6.2015

asemaa. Mutta onhan se sillä lailla vähän harmi, että se kulkee ihan Linnanmäen aidan vieressä eikä pysähdy siinä kohdalla.

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Tämä kaava on perusteltu maanalaiselta maankäytöltä Pisararadan omista lähtökohdista ja siitä, että miten tämän tunneli voidaan tehdä järkevästi ja hyvin. Tässä yhteydessä keskustatunnelivaraus, joka ehkä joissakin hankkeissa on ollut ongelmallinen, ei ole huonontanut tai tehnyt tätä suunnitelmaa kalliimmaksi.

Ehkä vielä yleisesti ottaen, niin kaavapäätös ei tietenkään ole kirje kenellekään, vaan sehän on päätös, joka sitten mahdollistaa, että tämä hanke voidaan toteuttaa. Kuten on tunnettua, niin valtakunnallista debattia on tämän valtion ja Helsingin sopimuksenkin jälkeen käyty siitä, mitä eri mahdollisuuksia raideliikenteen sujuvuudelle ja sen parantamiselle mahdollisesti on. Tässä yhteydessä Helsinki ei ole tutkinut kaikkia mahdollisia muita vaihtoehtoja. Oma käsitykseni kuitenkin on se, että on aika laaja yhteisymmärrys siitä, että nimenomaan Pisararadan avulla voidaan sillä lähitulevaisuudessa olevalla aikavälillä, jossa meidän raideliikenteemme on tarkoitus kasvaa, sekä lähi- että kaukoliikenteen, rakentaa luotettavaa, aikataulussa pysyvää, sujuvaa ja toimivaa raideverkkoa.

175 §

Esityslistan asia nro 18

SÖRNÄISTEN KORTTELIN 10570 OSAN, SATAMA-, VESI- JA KATUALUEIDEN SEKÄ VENESATAMAN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12284, VERKKOSAAREN ETELÄOSA)

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2015

Olen täällä arvostellut Kalasataman ja Sörnäisten alueen aiempia postimerkkikaavoja ylikorkeasta, massiivisesta rakentamisesta, meluongelmista ja merialueiden laajamittaisista täytöistä. Tämä kritiikki pätee myös tähän Verkkosaaren eteläosan kaavaesitykseen. Korkeimmillaan tässä tehdään 18-kerroksista rakentamista, osin melualueelle, meren päälle, tulvariskien alueelle. Kumppanuuskaavoitukseksi kutsutulla menettelyllä on tässäkin käynyt niin, että grynderi on saanut 13 000 kerrosneliometriä lisää rakennusoikeutta.

Esitän, että valtuusto palauttaa asemakaavan uudelleen valmisteltavaksi niin, että rakennusoikeutta ja kerroskorkeutta vähennetään.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Mari Puoskari
puheenjohtaja
ordförande

Tiina Teppo
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Marcus Rantala
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Mika Raatikainen
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot